Phone:
T. Venkanna, B.A.,
(Tamaraparni Venkanna)
ADVOCATE,
881, 3rd Block, 57th Cr
Rajajinagar, Bangalore-56

॥ ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ॥

ಭಾವಿಸಮೀರ ಶ್ರೀ ಸುದ್ವಾದಿರಾಜ ಕೃತ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ

(ಕನ್ನಡ)

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ

★

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಾ ಗುರುವಾರ
ಶ್ರೀಮದ್ಹನುಮಜ್ಜಯಂತಿ

★

:- ಪ್ರಕಾಶಕರು :-

ಶ್ರೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸೇವಕ ವೃಂದ

ನಂ. 223, 2 ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಹನುಮಂತನಗರ

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 019

ಭಾವಿಸವೀರ ಶ್ರೀ ಮದ್ವಾದಿರಾಜ ಕೃತ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಿ ಗುರುವಾರ

ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮಜ್ಜಯಂತಿ

ಮುದ್ರಕರು :

ಶ್ರೀ ರಘೂನಾಥ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್

ಶಂಕರಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 004

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸೇವಕ ವೃಂದ

223, 2 ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಹನುಮಂತನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560019

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ನಾರಾಯಣಾಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗುಣಾರ್ಣವಾಯ
ವಿಶ್ವೋದಯಸ್ಥಿತಿಲಯೋನ್ನಿಯತಿಪ್ರದಾಯ ।
ಜ್ಞಾನಪ್ರದಾಯ ವಿಬುಧಾಸುರಸೌಖ್ಯದುಃಖಿ-
ಸತ್ಕಾರಣಾಯ ವಿತತಾಯ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ॥

"ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ" ಗ್ರಂಥವು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ ಭಗವತ್ಪಾದರು ರಚಿಸಿರುವ "ಸರ್ವಮೂಲ" ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇರುಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ ವೇದವ್ಯಾಸರು, ವೇದಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಶೂದ್ರರು ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುಗಳು ಧರ್ಮಜ್ಞಾನದ್ವಾರಾ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಶೇಷವೂ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತವೂ ಆದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹದಿನೆಂಟು ಪರ್ವಾತ್ಮಕವಾದ 'ಪಂಚಮ ವೇದ'ವೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯಗ್ರಂಥರತ್ನವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯೂ, ಕುಶಲ ಲೇಖಕಾಗ್ರಣಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ ಶ್ರೀ ವೈಶಂಪಾಯನರ ದ್ವಾರಾ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನವೃಂದಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರಭೂತವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಪಪಾಠಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸತಕ್ಕ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವು ಮರೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೃಪಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಅಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಯುದೇವರಿಗೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನವೃಂದಕ್ಕೆ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಾಯುದೇವರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಮೂವತ್ತೇಳು ಗ್ರಂಥರತ್ನ ಸಮುದಾಯವು "ಸರ್ವಮೂಲ" ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ" ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ

ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವೀಸಮೀರರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜ-ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ "ಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ" ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ"ವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಂಡಿತ-ಪಾಮರರಿಗೂ ಮಹದನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕನ್ನಡ "ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ" ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬೆಳಗಾಂ ರಾಮತತ್ವ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಿಪಿ–ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಸಿಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾ-ಚಾರ್ಯ ಸೇವಕವೃಂದದವರಾದ ನಾವು ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆರಂಭಮಾಡಿ ಈಗ ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಜನಪದಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರುವುದು. ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲೇ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಲಿಪಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ನಮಗೆ ಒದಗಿದ ಇನ್ನೆರಡು ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಲಿಪಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಜ್ಜನರು ಉಪಕಾರಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟಣವು ಮೂಲಪ್ರತಿಗಳ ಪರಿಶೋಧನ ವ್ಯಾಜದಿಂದಲೇ ತಡವಾಯಿತಾದರೂ, ಆಗಿರುವ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೋಷದೂರವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸಜ್ಜನರು ಹಂಸಕ್ಷೀರನ್ಯಾಯದಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕುಂಭಕೋಣಂ ಪುರ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜಮಠದ ೧೦೮ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೂ ಅವರ ವರಕುಮಾರಕರಾದ ೧೦೮ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಸಹಜವಾದ ಕೃಪಾಪೂರ್ಣವಾದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಾಳಗಾರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಪೂರ್ಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದ ಅನೇಕ ಸಜ್ಜನ-ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗುರುಗಳು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೫, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂ॥
ತಾ॥ 12-4-1979

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಶ್ರೀ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸೇವಕವೃಂದ

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ :–

" ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಃ ಪಂಚಮೋ ವೇದಾನಾಂ ವೇದಃ "
" ವೇದಾದಪಿ ಪರಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾಭಾರತ ಮುತ್ತಮಂ "
ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂಧೂನಾಂ ತ್ರಯೀನ ಶ್ರುತಿಗೋಚರಾ ।
ಇತಿ ಭಾರತ ಮಾಖ್ಯಾನಂ ಕೃತಯಾ ಮುನಿನಾ ಕೃತಂ ॥
ಮುನಿರ್ವಿವಕ್ಷುಃ ಭಗವದ್ಗುಣಾನಾಂ ಸಶಾಖಾsಪಿತೇ ಭಾರತ ಮಾಹ ಕೃಷ್ಣಃ ॥
ಮಹತ್ವಾತ್ ಭಾರವತ್ವಾತ್ ಚ ಮಹಾ ಭಾರತ ಮುಚ್ಯತೇ ॥
ಕೊಹ್ಯನ್ಯಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾತ್ ಮಹಾ ಭಾರತ ಕೃತ್ ಭವೇತ್ ॥
ವೇದೋಕ್ತ ತದನುಕ್ತ ಭಾರತೋಕ್ತ....." ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ

ಪ್ರಾಜ್ಞೋಕ್ತಿಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥದ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪೌರುಷೇಯ ಗ್ರಂಥವಾದರೂ ಅಪೌರುಷೇಯ ವೇದರಾಶಿಗಿಂತಲೂ ಒಳ ಹೊರಗಿನ ಗರಿಮೆ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಗ್ರಂಥ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳೇ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. " ಇತಿಹಾಸ್ತಿ ತದನ್ಯತ್ರ ಯನ್ನೇಹಾಸ್ತಿ ನ ಕುತ್ರಬಿತ್ " ಎಂಬ ಯಥಾರ್ಥ ವರ್ಣನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಅರ್ಥ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಘಟಕವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳು ನೂರಾರು ಅರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಸಾಯಾ ಪ್ರತಿಮ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೋಲಾಸಾಯ. ಎಂದು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಾಭರಣ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಇತಿಹಾಸಕಾರರೆಂದು ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸುಜನರು ಮೋಕ್ಷಾದಿ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಭಾಗಿಗಳಾಗಲಿ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ದ್ವಾರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ೧೮ ಪರ್ವಗಳಿಂದ ವಡಗೂಡಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಂಥ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರ್ವ – ಅಧ್ಯಾಯ – ಪ್ರಕರಣ – ಶ್ಲೋಕ – ಚರಣ – ಪದ – ವರ್ಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಗವದ್ಗುಣಗಳು ಅಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಶ್ರೀರಮಾದೇವಿ, ವಾಯುದೇವರೇ ಮುಂತಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಪರಿವಾರದವರ ಮಹಿಮೆ – ಇತರ ಜಗದ್ವಿಚಾರಾದಿಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಂಥಹ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರವಚನ ಪರಿಶೀಲನಾದಿಗಳು ಶ್ರೀ ವೈಶಂಪಾಯನರ ದ್ವಾರಾ ಈ ಮನುಜ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರು.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ :-

ದರ್ಶನಭಾಷಾ, ಗುಹ್ಯಭಾಷಾ, ಸಮಾಧಿಭಾಷಾ ಎಂಬ ಭಾಷಾತ್ರಯ ನೀತಿ ಶತಕಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಮಾತ್ರ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥವು, ಕಲಿಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡು ದುರ್ಮತ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಅಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಿಗಳು ಅಪಪಾಠ - ಪ್ರಕ್ಷೇಪ . ಪೂರ್ವಾಪದೇಕರಣ - ಪರಿಲೋಪ - ಭಾಷಾತ್ರಯ ಅಪರಿಜ್ಞಾನ - ನೀತಿ ಶತಕಗಳ ಅಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸುಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥರತ್ನ " ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ". ವಿಶೇಷತಃ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥಾ ಪ್ರಮೇಯ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ನಿರ್ಣಾಯಕಗ್ರಂಥ ಇದು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೇ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ....." ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಮಹಾಭಾರತ ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣಾದಿ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಶ್ರುತಿ - ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಗೆ ವಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ನಾನಾ ಛಂಧೋ ಬದ್ಧವಾದ ಸಹಸ್ರಾರು ಶ್ಲೋಕ ಗಳಿಂದ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂವತ್ತೇರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಿ - ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸುದೃಢ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿ ವಿರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾಬ್ಧೇಃ ಭವಚ್ಚಿತ್ತಾದ್ರಿಲೋಡಿತಾತ್ । ಜಾತಾಂ ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸುಧಾಂ ಕಃ ಸನ್ ನಸೇವತೇ ॥ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಕಾರರು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿದೆಂದು ಅರಿವಾಗದೇ ಇರದು. ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಕ್ರಮ, ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತಾದಿ ಸುವಾಕ್ಯಗಳ ಉದ್ಧಾರ ಕ್ರಮ, ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಸೃಷ್ಟಿ - ಅಂತಃ ಸೃಷ್ಟಿ ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ವಿನಿರ್ಣಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾದರೂ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೇ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಪದ್ಧತಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರಾಸಲಾದುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಒಂಭತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ವರೆಗೆಮಾಡಿರುವ ರಾಮ ಕಥಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅರಿಯದಹೊರತು ರಾಮಾಯಣದ ಅನೇಕ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಪರಿಹಾರವಾಗದೇ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಅಧಃ ಪತನವಾಗವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಕಥಾ ನಿರ್ಣಯವೆಂಬುದು " ವ್ಯಾಸೋ ನಾಮ ಕಶ್ಚಿನ ಋಷಿಃ " "ವ್ಯಾಸಃ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಜಾತಃ" ಮುಂತಾದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಹರಟೆಗೆ

ಕೆಂಚಿತ್ತೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು. ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಮೂವತ್ತೇರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಥಾ, ಪಾಂಡವರಕಥಾ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ದೇವಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ಅಂಶಾಂತಿ ಭಾವ ಮುಂತಾದ ಸಮಗ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವರು. ಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಹರಿವಂಶಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳ ಪರಿಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕಾಲಾನುಗುಣ ನಿರ್ಣಯಕ್ರಮ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮಾತೇನು?

ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಹಿಮಾ, ಶ್ರೀ ಭೀಮಸೇನ ದೇವರ ಶುದ್ಧ ಭಾಗವತೋತ್ತಮತ್ವ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಾಂಗತ್ವ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞರೆಂದು ಒಪ್ಪದೇ ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತನುಸ್ತ್ಯತೀಯಾಪವನಸ್ಯ ಸೇಯಂ ಸದ್ಭಾರತಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದನೇಯ ಎಂಬುದಾವಾಗಿ ಭೀಮಸೇನಾಂಶವೆ ಮಧ್ವರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಶ್ರೀಹರಿಕಥಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಣಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಥವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡದ ಹೊರತು ಮೋಕ್ಷೋಪಯೋಗಿ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಯಂದೆಂದಿಗೂ ಪಡೆಯಲಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಹ್ವರ್ಥ ಗರ್ಬಿತವೂ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಮರ್ಯಾದಾ ಭೂಷಿತವೂ ನಾನಾ ಛಂದೋ ನಿಬಂಧಿತವೂ ಬಹುಗಂಭೀರ ಶೈಲಿ ಸಮಾಲಂಕೃತವೂ ಆದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸುಜನರು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಅನೇಕ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾದಿರಾಜ ಪೂಜ್ಯ ಚರಣರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಶಿಖರಪ್ರಾಯವು ಬಹು ಉಪಕಾರಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರಂತೂ, ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ "ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯಾರ್ಥ ಸಂಗ್ರಹ" ಎಂಬ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಬೃಹದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಮಾಡಿರುವರು. ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಾಭಿನವ ತೀರ್ಥರೇ ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು "ವಿರೋಧೋದ್ಧಾರ" ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಜ್ಜನವೃಂದಕ್ಕೆ ಬಹು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಗ್ಮಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಸುಜನರಿಗೆ ನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥ ದೂರವಾದೀತೆಂಬ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥ ಪೂಜ್ಯಚರಣರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಕಲಾಂಶಗಳಿಂದ

ಓಡಗೂಡಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅದರ ಪರಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಒಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಜ್ಞಪ್ರಾಜ್ಞರ ಸಾಧಾರಣ ಉಪಕಾರಕ ಗ್ರಂಥವಾದ ಈ ಕನ್ನಡ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಹು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅದರ ಉಪಲಬ್ಧ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ "ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸೇವಕ ವೃಂದದ"ಕಾರ್ಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯು ಗಳ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರ ಸರಿಯಾದ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಭಾವಿಸಮೀರರಾದ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಜ್ಞಾನಿ ವರ್ಗದವರು ಸುಪ್ರೀತರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಈ ಸೇವಕ ವೃಂದ ಹೇಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಸದುಪಯೋಗ ಸುಜನ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಲ್ಲದೇ ಇದ ರಂತೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಸಂಪುಟಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಂಡು ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರವಾಗಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುವಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಂತರ್ಗತ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಯಗ್ರೀವ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಉಪರಮಿ ಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ
ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮ
ಹನುಮಜಯಂತಿ
(12 = 4 = 1979)

ಶ್ರೀ ಬಾಳಗಾರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ
ಹನುಮಂತನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560019

ಭಾವಿಸಮೀರ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು (ಸೋದೆ)

ಮೂಲ ಬೃಂದಾವನ (ಸೋದೆ)

॥ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕ
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ ॥
॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥
॥ ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜವಿರಚಿತ ಕನ್ನಡ
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಬರಿಯುವದಕ್ಕೆ ಶುಭವಸ್ತು ॥ ನಿರ್ವಘ್ನವಸ್ತು ॥ **ಯಿಾ ನಿರ್ಣಯ** ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ತೀರ್ಥರು ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ ಮಾಡಿಯಿಧಾರೆ. ಯಿವರು ವೇದೌವ್ಯಾಸರ ದರುಶನಕ್ಕೆ ಮೂರನೆ ಆವರ್ತಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯಿರಲಿಕಾಗಿ ವೇದೌ ವ್ಯಾಸರು ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಗೆ ಆಗ್ನಾಪಿಶಿಯಿಧಾರೆ. " ವೇದಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರಾಣ ರಾಮಾ ಯಣಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ, ಅಸುರಜನ ಮೋಹ ನಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರುತಿಗಳು, ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಪುರುಷವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಕಾಲವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಗ್ನಾನಿಗಳು ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಯಿಧಾರೆ. ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ದಿವ್ಯಗ್ನಾನ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಾಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಭೂತತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥ ಮಾಡು", ಹೀಗಂತಾ ವೇದೌವ್ಯಾಸದೇವರು ಆಗ್ನಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ದೇವರಾಗ್ನಾ ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದತೀರ್ಥರು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಿಂದಾ ವುಡಪಿಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀಮತ್ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತಾರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆನಂದತೀರ್ಥರ ಹೃತ್ಕಮಲವೆಂಬಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತನಿಧಾನೆ. ನಾಂವು ಮಾಡೊ ಗ್ರಂಥಾ ನಿರ್ವಿಘ್ನದಲ್ಲಿ ನಡಿಯಲೆಂದು ದೇವರಿಗೆ ಶರಣುಹೊಕ್ಕು ಟೀಕು ಮಾಡಿರಥೇವೆ. ಆನಂದತೀರ್ಥರು ನಿರ್ಧೂತ ವಿಘ್ನವುಳ್ಳವರು. ಅವರಿಗೆ ಹರಿಮಹಿಮೆ ಕೊಂಡಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನವಿಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರು ಗ್ರಂಥ ಆರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು, ತಾವುಂನು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಶಿಯಿಧಾರೆ. ಆನಂದ ತೀರ್ಥರು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರು. ಆರಂಭಾ ಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥ ಶೀಘ್ರ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ತಂಮ ಶಿಷ್ಯರು ಮಂಗಳಾ ಚರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿಕೇಳ್ಯಾರೆಂದು ತಾವು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಯಿಧಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕಾರ ನಮಸ್ಕಾರ ಯುಂದಾರೆ.

ನಾರಾಯಣಯೆಲ್ಲಿ, ತಾವೆಲ್ಲಿ.? ಹ್ಯಾಗಂದರು ಯಂಡಲ್ಲಿ, ಅಪರೋಕ್ಷಗ್ನಾನಿಗಳಾದ ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಗೆ ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೊರುತ್ತಿಹ. ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದಕಾರಣ ನಮೋನಮಃ ಅಂಥಾರೆ. ನಾರಾಯಣನ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯದೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹ್ಯಾಗೆ ಅಂನಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣದಮೇಲೆ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. ನಾ ರಾ ಯ ಣ ನ ಲಕ್ಷಣ ಯಂಥಾವು ? ಅಂದರೆ ನಾ ರಾ ಯ ಣ ಪರಿಪೂರ್ಣಗುಣವುಳ್ಳಾತ. ಅಂಥಾ ಗ್ನಾನಾನಂದವೀರ್ಯಶೌರ್ಯಪ್ರಾಗಲ್ಬವುಳ್ಳಾತ. ಯಿಂತಾಸ್ವಾಮಿ ಜಗತ್ತುಶ್ರಿಷ್ಟಿ, ಪಾಲನೆ, ಸಂಹ್ವಾರ ಮಾಡುಥಾನೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಯಿಷ್ಟುದಿವಸ ಸುಖಿಗಳಾಗಿ ದುಃಖಿಗಳಾಗಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಯಿಥಾನೆ. ಗ್ನಾನ ಪ್ರದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ, ಗ್ನಾನಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುಥಾನೆ. ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಅಜ್ನಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಡುಥಾನೆ. ಸರ್ವಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡುಥಾನೆ. ಸಕಲ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿದಶೆಯಿಂದಾ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಥಾನೆ. ಯಿಂಥಾಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರಿಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಕರ್ತನು. ಶ್ರಿಷ್ಟಿ, ಪಾಲನೆ, ಸಂಹ್ವಾರ ಗ್ನಾನಾಗ್ನಾನ, ಬಂಧ, ಮೋಕ್ಷ, ನಿಯಮನ ಹೀಗೆ ಶ್ರಿಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಕರ್ತನು. ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿ ಸರ್ವಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಿರುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಯಿರಲಿಕೆ ನಾರಾಯ.ಣನಿಗೇನು ಕಾರಣ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದಲ್ಲಿ ದೋಷದೂರವಾದಂಥಾ ಗುಣಗಳಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಆಶ್ರಯನಾದ ಕಾರಣ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು ಗುಣಬದ್ಧರು. ನಾರಾಯಣ ಸತ್ವಾದಿ ಗುಣರಹಿತ, ದೋಷದೂರ, ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಪೂರ್ಣ.

ಶ್ರಿಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಿರುಥಾನೆಂದು ಯೈತ್ರೇಯಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವುತ್ಕೃಷ್ಟಗುಣಪೂರ್ಣ, ಗ್ನಾನಾನಂದ, ಅಪ್ರಮೇಯ. ಸ್ವಾಮಿಸ್ವರೂಪ ಸಾಕಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಚೇತನಾಚೇತನ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ನಿಯಾಮಕ. ಸ್ವಾಮಿಗ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲಾ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಗ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಕಾರವಿದೆ. ಮುಕ್ತಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಗ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಕಾರವದೆ. ಮುಕ್ತಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಗ್ನಾನ ನಾರಾಯಣನ ವಶಾ. ಯಿಂಥಾ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಿ ಜಗತ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ತಂನ ವುದರ ದೊಳಗೆ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀಭುಜಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪ್ರಳಯೋದಕದಲ್ಲಿ ರವಿಸುಥಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಸ್ಮರಮಣಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೇರಿಗೆ ಸುಖಹೆಚ್ಚಿಶಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಭುಜಾಂತರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಥಾನೆ. ಯಿಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಮುಂದೇನು ಕರ್ತವ್ಯಮಾಡಿದನು ಯಂದರೆ-ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂನವುದರದೊಳಗೆ ಯಿದ್ದಂಥಾ ಲಿಂಗ ದೇಹವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸ್ಥೂಲಶರೀರಾ ಕೊಟ್ಟು, ಶ್ರಿಷ್ಟಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ನೂರು ವರುಷ ಪ್ರಳಯದೊಳಗೆ ಕಡೆ 12 $\frac{1}{2}$ ವರುಷದೊಳಗೆ, ದುರ್ಗಾದೇವೇರಕ್ಕೈಯ್ಯಾ ಶ್ರಿಷ್ಟಿಮಾ ಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ತೋತ್ರಾಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರಿಷ್ಟಿಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಾಯಿಚ್ಛೈಮಾಡಿದನು ಲಿಂಗಭಂಗವುಳ್ಳಂಥಾ ತಮೋಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಸ್ಥೂಲದೇಹಾಕೊಡ್ತೋದಿಲ್ಲಾ. ಲಿಂಗದೇಹ

ವುಳ್ಳಂಥಾ ತ್ರಿವಿಧ ಥಂಡ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಲಶರೀರಾ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರಿಷ್ಟಿ ಮಾಡಥಾನೆ. ಶ್ರಿಷ್ಟಿ ನಿಷ್ಫಲ ಶ್ರಿಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲಾ. ಸತ್ಯ ಶ್ರಿಷ್ಟಿಯಾಡಿಯಿಥಾನೆ. ಅದರಿಂದಾ ತನಗೇನು ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಯಿಲ್ಲಾ. ಜೀವರ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆನಂದವುದ್ರೇಕ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಶಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ಜಗಶ್ರಿಷ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ಯಿಥಾನೆ. ತಂನ ಭಕ್ತ ಜನಕ್ಕೆ ಗ್ನಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಡುಥಾನೆ. ಅಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಜ್ನಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಡುಥಾನೆ. ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರಗ್ನಾನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಳಯದ ಕಡೆ ಹಂನೆರಡುವರೆ ವರುಷದವಳಗೆ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿಯಿಥಾನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ನೂರು ವರುಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯ. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಇದು ನಿಮೇಷ ಮಾತ್ರ ಕಂಣುಯವೆಯಿಕ್ಕೋಣ ತೆಗೋಣ ವುಪಚಾರ ಮಾತ್ರ. ನಿಮೇಷಮಾತ್ರವೆಂದು ತಿಳದು ಆಯುಸ್ಸು ಸಂಖ್ಯೆ ಕಟ್ಟಬಾರದು. ಸ್ವಾಮಿ ಶಶ್ವದೇಕ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಅನಂತಾನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರಿಷ್ಟಿ, ಸಂಹಾರ, ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಥಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ತಂನವುದರದೊಳಗೆ ಸ್ರಿಜರು,ಅಸ್ರಿಜರು ಅನಂತಾನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂಡುಯಿರುಥಾರೆ. ಸ್ರಿಜರ ಹುಟ್ಟಿಶೆನೆಂದು ಯಿಚ್ಛೆಮಾಡಿದನು. ಮುಕ್ತರು ಲಿಂಗಭಂಗವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆನಂದವೆದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮಂನ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಪರಮಾತ್ಮಂನ ವುದರದಲ್ಲಿ ಯಿರುಥಾರೆ. ಯಿಂನು ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ಲಿಂಗಭಂಗವುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮುಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ದ್ವೆಷಾಮಾಡುತ್ತಾ ಕಲ್ಪಾದಿಗಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಿಂನು ಲಿಂಗಭಂಗ ವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವವರು ಮೋಕ್ಷಯೋಗ್ಯರು, ತಮೋಯೋಗ್ಯರು, ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳುಸುಷುಪ್ತಿ ಅವಸ್ತೀಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು, ಶಿವ-ಶೇಷ ಮೊದಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರು ಕಡಿಯಾಗಿ, ಕಲಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಸುಷುಪ್ತೀಲಿಯಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಚ್ಚರಿಕೆವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಂಣು ತೆರಿದು ಯಿಹೋದಿಲ್ಲಾ. ಯಿಂನು ಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸುಷುಪ್ತಿ ಇಲ್ಲಾ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವುನ್ಮದಷಣ ಯಿಲ್ಲಾ. ಅವರು ವುಸುರು ಬಿಡೋವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದದ್ದು ನಾರಾಯಣನ ಅಧೀನ. ಲಿಂಗಭಂಗವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸ್ಥೂಲಶರೀರ ಕೊಡೋಣಯಿಲ್ಲಾ. ಲಿಂಗದೇಹವುಳ್ಳಂಥಾ ತ್ರಿವಿಧಥಂಡಜಿವನಕ್ಕೆಸ್ಥೂಲಶರೀರಾಕೊಟ್ಟು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮೊಕ್ಷಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ತಮೋಯೋಗ್ಯರಿಗೆದುಃಖಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಾಮಿಶ್ರಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ಜಗತ್ತುಹುಟ್ಟಿಶಿ ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆತಾನು ಕ್ರೀಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೆಂಬ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ, ಜಗಸ್ರಿಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರವೇಶ್ವರ ಯಿಚ್ಛೆ ಮಾಡಿದನು. ಮೊದಲೆ ಶುದ್ಧಶ್ರಿಷ್ಟಿ. ಪರಾಧೀನ ವಿಶೇಷಾವಾಪ್ತಿಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶ್ರಿಷ್ಟಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಅವತಾರಗಳು ನಿತ್ಯವಾದಂಥಾವು. ಅವನೆವೆ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ವಾಸುದೇವ ಅವತಾರವಾಯಿತು. ವಾಸುದೇವ ಅವತಾರವಾಗಲಿಕೆ ನಾರಾಯಣನ ಆಗ್ನಾ ದಿಂದ ರಮಾದೇವಿ ಮಾಯಾದೇವಿ ಆದಳು.

ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತ

(ಸ್ಥೂಲದೇಹ + ಲಿಂಗದೇಹ) + ಅನಿರುದ್ಧದೇಹ + ಸ್ಥೂಲದೇಹ

ಜಗತ್ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸಂಕರುಷಣನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದನು. ರಮಾ ದೇವಿಯು ನಾರಾಯಣನ ಆಗ್ಞಾದಿಂದಾ ಜಯಾದೇವಿ ಆದಳು. ಆ ಸಂಕರುಷಣ ನೇವೆ ಶ್ರಿಷ್ಟಿವಾಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದಾ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೃತಿದೇವಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಜಗತ್ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣನೇವೆ ಅನಿರುದ್ಧನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಶಾಂತಿದೇವಿ. ಹೀಗೆ ವಾಸುದೇವ ಸಂಕರುಷಣ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ಅನಿರುದ್ಧ ನಾಲ್ಕು ನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರಗಳು. ಮಾಯಾ, ಜಯಾ, ಕೃತಿ, ಶಾಂತಿ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅವತಾರಗಳು. ದೇವತೆಗಳ ೧೦೦೦ ವರುಷ ಪ್ರವರ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಯಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸ. ಅಚಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಾತ. ೧೦೦೦ ವರುಷ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತಂನವುದರ ದೊಳಗಿದ್ದಂಥಾ ಲಿಂಗದೇಹವುಳ್ಳ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಅನಿರುದ್ಧನಾಮಕ ನಾರಾಯಣನ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ದೇಹವುಳ್ಳವರು. ಲಿಂಗದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿಯಿಹೋರು. ಅವರನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ವುದರದೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನಿರುದ್ಧದೇವರು ಲಿಂಗದೇಹಕ್ಕೆ ಬಲಿಕಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಥಂಡ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಅನಿರುದ್ಧದೇಹಾ ಕೊಟ್ಟನು. ಕಡ್ಲೆಬ್ಯಾಳೆ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟು ಹ್ಯಾಗೆ ಯಿರುತ್ತದೊ ಹೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸೊಗಡು ಹ್ಯಾಗೆಯಿರುತ್ತದೊ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗದೇಹದ ಮೇಲೆ ಅನಿರುದ್ಧದೇಹಾ ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರ ಮ್ಯಾಲೆ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ, ಗರುಡ, ಶೇಷ, ರುದ್ರ, ಇಂದ್ರಾದಿ ಸಮಗ್ರಲಿಂಗದೇಹವುಳ್ಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಲದೇಹ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಶ್ರಿಷ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ೩ನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಮೊದಲನೆ ಅಧ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಹೇಳಿ, ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯದ ೯ನೇ ಶ್ಲೋಕ ಪರಿ ಯಂತ್ರವು ಶ್ರಿಸ್ಟಿಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿ, ಯಿಂನು ೨ನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆ ಋಗಾದಿ ವೇದಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳಿಯಿವೆ.

ಯಿಂಥಾ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನೇವೆ ವಾಸುದೇವಾದಿ ೪ ಅವತಾರ, ಕೇಶವಾದಿ ೧೨, ಸಂಕರುಷಣಾದಿ ೧೨, ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ೧೦, ನಾರಾಯಣಾದಿ ೧೦೦, ವಿಶ್ವಾದಿ ೧೦೦೦, ಪರಾದಿ ಅನಂತಾವತಾರ, ಹಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರೂಪಗಳು ಅನಂತ. ಯಿಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಅಖಿಳ ದೊಷವರ್ಜಿತ, ಆನಂದಾತ್ಮಕ, ದೇಶಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯ. ಸ್ವಾಮಿ ಸದೃಶ ಭೂತಭವಿಷ್ಯವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ದಾರುಯಿಲ್ಲಾ. ಸರ್ವಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಾತ, ಸರ್ವಗುಣಪರಿ ಪೂರ್ಣಬಲಗ್ಞಾನ ಸಮೂಹ ಉಳ್ಳಾತ. ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ತಿನ ವುಸುರು ಬಿಡೋವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ವಾಮಿಾ ಆಧೀನ. ಸರ್ವ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣ ಬಿಂಬ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಸಮತಿಳಿಬಾರದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ದೊಡ್ಡಾಕಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ನೀಚ. ಮುಖ್ಯಪಾಣಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರರು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರು ಯಿಂದ್ರಕಾನುರು. ಯಿಂದ್ರ ಕಾವುರಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಅಹಂಕಾರಿಕ ಪ್ರಾಣ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು. ಅವರಿಗೆ ರುಷ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿಬಿಂಬರು. ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಯಿಂನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಾ ರಾ ಯ ಣ ನ ತರುವಾಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುದೇವರ ನೋಡಲಿಕೆ ಕೋಟಿಗುಣಕ್ಕೆಅಧಿಕಳು ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುದೇವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾರದಿಂದಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಾಯುಂತಾ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರು ಸರಸ್ವತಿ ಭಾರತಿ. ಸರಸ್ವತಿ ಭಾರತಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರು ಸೌಪರುಣಿ, ವಾರುಣಿ, ಪಾರ್ವತಿ. ಯಿಾ ಮೂರುಮಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರು ಶಚೀದೆವೀ ರತಿದೇವಿ. ವುತ್ತಮರ ನೋಡಲಿಕೆ ಶತಗುಣ ನೀಚರು. ಶತಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ೧೨ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅದೆ, ೧೫ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅದೆ, ೨೦ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅವೆ, ೧೦೦ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅದೆ, ೧೦೦೦ ಗುಣಕ್ಕೆ ಶತಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ಅದೆ. ಶತಾಯುಂಬಶಬ್ದ ಬಹುವಾಚಿಕಾ. ಹೀಗೆ ಗುಣತಾರತಂವ್ಯ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವರಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವದೆ ರಾಮಾನುಜರಮತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದೇಹ ಹೋದಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾರಾಯಣಗೆ ಸರ್ವೋತ್ತುವ ಯುಂದು ವಡಂಒಟ್ಟು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನು ತಾವು ಸವುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಿಳೋಣ ಅನರ್ಥಸಾಧನ.

ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರು ಕಡೆಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಷ್ಟು ಸ್ಥಾವರಜಂಗವು ಜೀವನಗಳವೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ತಾರತಂವ್ಯವವೆ. ಮುಧ್ಯಮುವೆಂಬುವರು ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ತಾರತಂವ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಿಂನು ಮನುಷ್ಯಾಧಮರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಲಿಪರಿಯಂತ್ರ ತಮೋಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ತಾರತಂವ್ಯವದೆ. ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾವಿು ತವುಸ್ಸಿಗೆ ಕೆಡಹಾಕೋದಿಲ್ಲಾ ತಮೋಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಅನಂತಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದು ದೇವರ ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಸಂಸಾರ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ಒಬ್ಬರ ಪದವಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನೆ ಆಳಬೇಕು. ಯಿಂದ್ರಪದವಿ ಯಿಂದ್ರನೆ ಆಳಬೇಕು. ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ದೇವರದ್ರೋಹಾ ಮಾಡಿ ಹರಿಭಕ್ತರ ಕೂಡೆ ವೈರತನಾ ಮಾಡಿ ತಮುಶ್ಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೆ ಹರಿದ್ವೇಷಾಹರಿಭಕ್ತರದ್ವೇಷಾ ಮಾಡ್ತಿರುಥಾರೆ. ತಮುಶ್ಯಿಗೆ ಬೀಳೊ ಅವರು, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬಾಹೊ ಜೀವನಗಳು ಮುಗದವು ಹೀಗೆ ಅನಲೀಕೆ ಕೂಡದು. ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕಲ್ಪ ಹೋದರೂ ಜೀವನಸವುದಾಯ ಸಮೂಪ್ತಿ ಐದೋದಿಲ್ಲಾ. ಜೀವನರಾಶಿ ಅನಂತಗಳಿವೆ. ಅನಂತಗಣದೇವತೆಗಳು, ಅನಂತಗಣ ಅಸುರರು, ಯಿಾಪ್ರಕಾರ ದೇವಾಸುರರನ್ನು ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳನ್ನು ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಥಾನೆ, ಪಾಲಸ್ತಾನೆ, ಸಂಹರಿಸ್ತಾನೆ. ಯಿಂಥಾ ಸ್ವಾವಿು ಅಚಿಂತ್ಯ ವುಹಿವೆ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಚಿಂತಿಸಲಿಕೆ

ಕ್ತರಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ಆದ್ಯನಾದಿಕರ್ತನು. ಶಶ್ವದೇಕ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ದಾವಾಗಲೂ ತಂನ ಯಿಚ್ಛೆಯಿಂದಾ ರಮಿಸತಿರಘಾನೆ. ಯಿಂತಾ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಾಂವ್ಯ ದಾರು ಐದನೆನಲಾರರು. ಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವ ಶೇಷ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಸಾಂವ್ಯ ಕೂಡದು . ಯಿಂನು ಐಕ್ಯಯಲ್ಲಿಂದಾ ಬಂದೀತು. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವತಂತ್ರ. ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಅಸ್ವತಂತ್ರರು. ಐಕ್ಯ ಯುಂದಿಗೂ ಕೂಡದು. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲಾ. ನಾರಾಯಣನ ಅಧೀನರು. ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ದೇವರ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಜೀವರ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಹೇಳಥೇವೆ. ನಾವು ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಹೇಳೊದಿಲ್ಲಾ. ವೇದೌವ್ಯಾಸರ ಆಗ್ಞಾ ದಿಂದಾ ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಾರಾತಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಪಂಚರಾತ್ರಾಗವು, ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂಥಾವನ್ನೇ ನಾವು ಹೇಳಥೇವೆ. ವೇದೌವ್ಯಾಸ ತಂನ ಮಹಿಮೆ ತಾನೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ i " ಯಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷರಮತೀತೋsಹಮಕ್ಷರಾದಪಿ ಚೋತ್ತಮಃ, ಅತೋಸ್ಮಿಲೋಕೆ ವೇದೇ ಚ ಪ್ರಥಿತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ, ದ್ಯಾವಿಮೌ ಪುರುಷೌ ಲೋಕೆ'. ಯಿವು ಮೊದಲಾದ ಸುವಾಕ್ಯಗಳ ಸ್ವಾಮಿ ತಾ ಹೇಳಥಾನೆ. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ. ನಾರಾಯಣನ ಸದೃಶ ಯರಡನೆವಸ್ತುಯಿಲ್ಲಾ. "ಏಕಮೇವಾ ದ್ವಿತೀಯ" ಯುಂಬ ಶ್ರುತಿ ಅದೆ. ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಾರಾಯಣನ ಗುಣಕ್ಕೆ ಲೇಶಮಾತ್ರ ಭೇದ ವಿಲ್ಲಾ. ಭೇದಾ ತಿಳಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಮಶ್ಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳುತಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ದಶೆ ಯಿಂದಾ ಜೀವ ಭಿನ್ನರು. ಜೀವಜೀವಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ. ಯಿಂಥಾ ಅನಂತ ಜೀವನಗಳಿಗೆ ತಾ ನಿಯಾಮಕ. ತಾನುಪೂರ್ಣಷಾಡ್ಗುಂಣ್ಯವಿಗ್ರಹ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿ ಗುಣಸಮುದ್ರ. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮವಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕವಿಲ್ಲಾ. ದೇಶಕಾಲವ್ಯಾಪ್ತಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಸದೃಶ ಒರಲಾರಳು. ಯಿಂನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸಮತ್ವ ಐದಬಲ್ಲರೆ ! ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜೀವನಗಳ ಆನಂದ ನಾರಾಯಣನ ದ್ರಪ್ಪದಸರಿಬಾರದು. ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಆನಂದಾ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಂತರ ಭೂಮಿ ಆಳಥಾನೆ, ಭಂಡಾರ ಯಥೇಷ್ಠ ಅದೆ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಧಾರಢ್ಯವದೆ, ವೀರಶೌರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮವದೆ. 'ಸಯೇಕೊ ಮಾನುಷ ಆನಂದಃ "ಹೀಗೆ ಮನುಷೋತ್ತಮರ ಆರಂಭಿ ಶತಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಸ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪರಿಯೆಂತ್ರ ಯಿಷ್ಟುಆನಂದಅದುಸ್ವಾಮಿಾ ಆನಂದದ ದ್ರಪ್ಪದ ಸರಿಬಾರದು. ಸ್ವಾಮಿಸಾಮ್ಯ ಮುಕ್ತ ಗಣಗಳಿಗೆ ಕೂಡದು. ಮುಕ್ತರಾದರಿಗೆ ಶ್ರಿಷ್ಟಿ, ಸಂಹಾರ, ಪಾಲನೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲಾ. ಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮರಂತು ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಯಿಂಥಾ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಆಭಾಸಕ. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಗೆ ರುದ್ರ, ರುದ್ರಗೆ ಪರಾಭಸಕ ಯಿಂದ್ರ, ಯಿಂದ್ರಗೆ ಆಹಂಕಾರಿಕ ಪ್ರಾಣ ಮೊದಲಾದವರು. ಯಿಾಪ್ರಕಾರ ನಿಚಕರ್ಮತಿಳೀಬೇಕು

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಾ ಬೆಳಗ್ತಾರೆ. ನಾರಾಯಣಗೆ ಲಿಂಗದೇಹವಿಲ್ಲಾ ಬಿಂಬನಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಲ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದೇಹವದೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರಾಗಲಿ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದೇಹಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾರಾಯಣರು ಜೀವರು ಸದೃಶಾ ಯಾಕಂನಬಾರದು–ಅಂದಲ್ಲಿ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪ್ಪೋಪಾದಿ ಬಹಿರುಪಾದಿ ಹೀಗೆ ಯರಡು ಅವೆ. ಬಹಿರುಪಾದಿ ಲಿಂಗದೇಹ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗತದೆ. ಸ್ವರೂಪಾ ಕೆಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವರೂಪಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋದವೆಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಭೃತ್ಯತ್ವಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಧೀತು. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕೆಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯತ್ವ ಅನಾದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಧ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಧೀನರು. ಹೀಗೆ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗಳು ಹೇಳತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಮತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧುವಾದ್ವಾದಸದಿನಸಾ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಅಂಬರೀಷರಾಯನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭೂತ ಹರೆ ಬಿಟ್ಟಾ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ, ಭಕ್ತನವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಚಕ್ರಹರೆಬಿಟ್ಟಾ. ಚಕ್ರಾ ಭೂತನ ಕೊಂದು ದೂರ್ವಾಸನ ಬೆನ್ನು ಅಟ್ಟಿತು. ದೂರ್ವಾಸ ಬಹುತರಗಿ ಮಹಾರುದ್ರಂನ ಬೆನ್ನು ಪೊಕ್ಕಾ. ಮಹಾರುದ್ರ ದೂರ್ವಾಸನ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಫಾನೆ "ಯಲೋತಾತನೆ, ನಂಮ ಸ್ವಾಮಿ, ನಂಮುಂಥಾ ಜೀವನರ ಬಹಳ ಹುಟ್ಟಿಶಾನೆ. ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಅನಂತವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅದೆ. ಜೀವ ಅಂತ ಯೈದಿಲ್ಲಾ. ಯಿಂಥಾಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರಿಷ್ಟಾಶ್ಟಿಕರ್ತನು. ಸ್ವಾಮಿಯೇನು ಕಾರಣ ಚಕ್ರಹರೆಬಿಟ್ಟಾನು ನಾವು ಬೆನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಾ" ಹೀಗೆ ನವಮಸ್ಕಂಧ ಭಾಗವತವಾಕ್ಯ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿಯಿಧಾರೆ. ಯಿಂನು ಭಾರತವಾಕ್ಯ— ಜನಮೇಜಯರಾಯ ವೈಶಂಪಾಯನಾಚಾರ್ಯನ ಕೇಳಿಯಿಧಾನೆ. ಪುರುಷರು ಯೇಸುಮಂದಿಯುಂದಲ್ಲಿ— "ಬಹವಃ ಪುರುಷಾಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರವರೊ" ಪುರುಷರು ಬಹುಮಂದಿ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ತಾವಬ್ಬನೆ. ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿಧೆ. ಹಾಗೆ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ "ದ್ವಾಸುಪರ್ಣಾ" ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮರು ನಿತ್ಯರು. ಜೀವದುಃಖಿ. ಪರಮಾತ್ಮನಿರ್ದುಃಖಿ, ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮಾ, ದೋಷದೂರನೆಂದು ವೇದವಾಕ್ಯಗಳು ಅವೆ. ಪ್ರಮಾಣ ವುದಾಹರಣೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ರುಗ್ವಾದಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನರನಾರಾಯಣ ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮ ಮಾಡಿಯಿಧಾನೆ. ಮೂಲರಾಮಾಯಣ ಹಯಗ್ರೀವಾ ಮಾಡಿಯಿದಾನೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಾರಾಯಣನ ಆಗ್ನಾದಿಂದ ಮಹಾರುದ್ರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪಾಶುವಿದ್ಯಾದ್ಯಾಗಮಗಳು ಮಾಡಿಯಿಧಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಆಗ್ನಾನಿಗಳು ಮಿಥ್ಯಾಗ್ನಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿ ದುಃಖಾನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ನಾನಿಗಳು ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ ಅಂಥಾ ದಿವ್ಯಗ್ನಾನ ಸಂಪಾದಿಸ್ತಾರೆ. " ಯಿಕೋರುದ್ರ " ಮೊದಲಾದ ಶ್ರುತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದಕೆ ಅನ್ಯಾರ್ಥ ನಾರಾಯಣನ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಸಾತ್ವಿಕ ರಾಜಸ ತಾಮಸಗಳಿವೆ. ಶುದ್ಧಸಾತ್ವಿಕ ಪುರಾಣ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತೀನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂತು ಪ್ರಳಾಪ ಮಾಡಿಯಿಧಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ದೇಶ ಕಾಲ ಪರಿಛೇದಶೂನ್ಯರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಗೆ ದೋಷಾ ಅಗ್ನಾನ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನರಕಾಸುರನ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಪರವಶಾತೋರಿದಾ. ಪರಶುರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನಕೂಡಾ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ವೇಧನ ತೊರಿಸಿಯಿಧಾನೆ. ರಘುನಾಥ ಶೀತಾದೇವಿನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಯೋಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಹುವಾಗಪರುಶುರಾಮದೇವರ ತಂನ ಕ್ಷಾಜ್ಞಧನಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಿಸು, ಪಿನಾಕಿಧನಸ್ಸು-ಮುರದ ಹಾಗಲ್ಲಾ ಎಂದು ತಾವು ವಬ್ಬರೆ ಅದರೂ ಭೇದಾತೋರಿಶಿಯಿಧಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಾ ಚತುರ್ವಿಧನಾಶರಹಿತನಾದರು ದೇಹಾಬಿಟ್ಟನುಯುಂಬ ಹಾಗೆ ತೋರಿಶಿಯಿಧಾನೆ. ತಾ ಸತ್ವೇಶ್ವರ, ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ. ವುದ್ರ ಸೇನರಾಯಗೆ ಶಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಂಡ್ರಿಶಿ ತಾ ಛತ್ರಾ ಹಿಡಿದು ಪರಾಕುರಾಯಾಯೆಂದು ನಮುಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಿಧಾನೆ. ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ಅನಾಶ್ರಿತ ಆಶ್ರಿತತನ ತೋರಿಯಿಧಾನೆ. ಸ್ವಥಾ ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಅರಸು. ತಾಯೆನಂ ತಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾನೆಂದರೆ—ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ದೊಡ್ಡೋರು, ನಾ ನೀಚನೆಂದು ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ಅಸುರಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥ ಹೇಳಿಯಿಧಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅಚ್ಛೇದ್ಯ, ಗುಣಪೂರ್ಣ, ದೇಶಕಾಲ ಪರಿಛೇದ ಶೂನ್ಯ, ಅನಂತಾವತಾರ ಮಾಡುಧಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಯಾಮಿರೂಪಕ್ಕೆ, ಆವೇಶರೂಪಕ್ಕೆ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೆ ಲೇಶಮಾತ್ರ ಭೇದವಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ಸಮಾಧಿಕ ಶೂನ್ಯ, ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆ. ಯಿಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಿಮೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿದೆ. ಸೂತ್ರಾನುಸಾರ ಸಕಲಗ್ರಂಥಗಳು ಗ್ನಾನಿಗಳು ಮಾಡಿಯಿಧಾರೆ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಷ್ಯ ನೂಡಿಯಿಧಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಶಿ ಹೇಳಿಯಿಧಾರೆ. ಮೊದಲನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಸರ್ವಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯಿಧಾರೆ. ಎನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಸರ್ವದೋಷ ದೂರನೆಂದು ಹೇಳಿ ಧಾರೆ. ಹಾಂಗೆ ಸರ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಭೇದವೆಂದು ಹೇಳಿಯಿಧಾರೆ. ಮೂರನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಭೇದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ತಾರತಂವ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ದಿವ್ಯ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವಿರುಧ್ಧಯಲ್ಲಿಂದಾ ಬಂದೀತು. ಅದಷ್ಟು ಅಸುರಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥ ಹೇಳಿಯಿದೆಯಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾತ್ರಯದಿಂದಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಮಂದಮತಿಗಳು ತಮಗೆ ತಿಳೀದೆ ತಂನ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಿಂನು ಸಂಮತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವರಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾದ್ರಗೆ ನಾರಾಯಣನು ಹೇಳಿಯಿಧಾನೆ. "ಯಲೋ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಾನು ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಗ್ನಾನಿಗಳಿಗೆ ವಂಚನ ಮಾಡಥೀನಿ·

ನೀನು ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಆಜ್ಞಾದಿಂದ ವಂಚಿಸು. ಎಲೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಂಥಾ ಗುಣದೋಷಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಸು. ನಾರಾಯಣ ಪರಾಧೀನ ಹೀಂಗೆ ವಿರೋಧಾರ್ಥ ಹೇಳು, ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಕಾಶ ನೀ ಮಾಡಿಕೊ. ಹೀಂಗಂತ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಜ್ಞಾವಾಗಲು ಸ್ವಾವಿು ಆಜ್ಞಾಮಿೀರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮಹಾರುದ್ರಳ "ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಲಿಂಗ ಮಾತ್ರಕಾಣುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗ ಮೂಲಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಆಗೆ ಮಾಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ನಾರಾಯಣ ಮಹಾರುದ್ರಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಾಕ್ಯವದೆ. "ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತುಮನೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನ್ನಕೈಯ್ಯಾಪರವ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ಮಗನ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ". ಹೀಂಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶ ಶಿವನು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದಷ್ಟೂ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞೆ ದಿಂದ ಶಿವಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿವಚನಗಳಿವೆ, ನಾರಾಯಣ ಅಪ್ರಾಕೃತ, ಸ್ವಗತಭೇದವಿವರ್ಜಿತ, ದೋಷದೂರ, ಗುಣಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಾನಂದವೆ ಶರೀರ ವುಳ್ಳಾತ, ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮಕ. ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಚನಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ತಿಳಿದ ಪಕ್ಷವೇ ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳಥಾನೆ. ಯಿನ್ನುಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣ ದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖಗೆ ಮಹಾರುದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. "ಯಲೇ ಪುತ್ರಾ, ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತುಮನೆಂದು ತಿಳಿ. ಆದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷಾದಿಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿ. ಶಿವ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಎಂದು ಯೆಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ ಅದಷ್ಟೂ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಹೇಳತದೆ. ನಾನಾಕರ್ಮಗಳು ಮಾಡಲ್ಯಾಕೆ ಜ್ಞಾನವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಮುಕ್ತಿಯಾಗೋ ದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ನಾರಾಯಣಗೆ ನನಗೆ ಸಮತಿಳಿಯು ಬಾರದು. ನಾರಾಯಣ ದೊಡ್ಡಾತನೆಂದು ಸ್ವಾವಿು ಭೃತ್ಯತ್ವತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಾರಾ ಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತುಮ ದೇವತೆ ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸರ್ವಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ವಡಿಯಾ. ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಲ್ಯಾಕೆ, ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮಗಳು ಮಾಡಲಿ ಅದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗದು. ಆದಕಾರಣ ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು. ವಿುಕ್ತರಾದವರು ನಾರಾಯಣನ ಅಧೀನರು. ಜೀವೇಶ್ವರಗೆ ಐಕ್ಯ ತಿಳಿಯೋಣ ಯಿದಿಷ್ಟು ಅಸುರಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥವೆಂದುತಿಳಿ. ಯಿನ್ನು ಪದ್ಮಪುರಾಣ ದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮಹಾರುದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. "ಯಲೆ ಶೋಭನವಾದ ಪಚ್ಚವುಳ್ಳಾಂಥಾ ಸ್ತ್ರೀಯೆ!, ನನ್ನ ಸ್ವಾವಿು ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ತನ್ನಸ್ವರೂಪಾಂಶದಿಂದ ಅವತಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಮಾಡಿ ದ್ವಾಪರಾದಿಯುಗದಲ್ಲಿ ವುಕ್ಕಳ ಬೇಡಿಕೋಬೇಕಾಗಿ ಕೈಲಾಸ ಗಿರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇವೆಮಾಡಿ ವರವು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆಹಾ! ಸ್ವಾವಿು ಯೇನು ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡಥಾನೆ. ನನಗೆ ನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞವದೆ ಅಜ್ಞಾನಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹ್ಯಾಗಾ ದೀತು, ಹಾಂಗೆ ಮಾಡುಯಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಾ ಆಜ್ಞಾವಿದ್ದ, ಜನರು

ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯಮಾಡುಯಂದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಾಗಿ ನಾನು ವರವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ" ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಗಣೇಶ ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳತದೆ. "ಯಲೆ ಶೋಭನವಾದಂಥಾ ಹುಬ್ಬು ವುಳ್ಳಾಕಿಯೆ!, ರುದ್ರಾದಿನಾಮಗಳು ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾರಾಯಣ. ನೀನು ಹೀಗೆ ನಿಶ ಯ ಜ್ಞಾನ ತೀ. ದುರ್ಮತಿಗಳು ಅಂತರಾರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ ವಿಪರೀತಾರ್ಥಮಾಡಥಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಆದ್ಯನಾದಿಕರ್ತನೆಂದು ವೇದಶ್ರುತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ".

ಮು

" ತಸ್ಯದೇವಸ್ಯ " "ಯಂಕಾಮಯೇತಂತಮುಗ್ರಂ ಕೃಣೋಮಿ" ಎಂಬಶ್ರುತಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿಸರ್ವಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ವಡಿಯಾ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಸಮರ್ಥ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಪ್ತ ಗುಣಪೂರ್ಣ. ಯಿಂಥಾ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆ ಮಹಾರುದ್ರ ಅನಾದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ೫೦ (ಐವತ್ತು) ಕಲ್ಪಪರಿಯಂತ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಮಾಡಿ ರುದ್ರಪದವಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಂಗೆ ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಋಷಿ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. "ಯಲೋ ಅಶ್ವಿನಿದೇವತೆಗಳಿರ್ಯಾ! <u>ನೀವು ವೈದ್ಯಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು, ದೇವೇಂದ್ರ ನಿಮಗೆ ಸೋಮಪಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ದೇವರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಿರಿ.</u> ಶಿವಾ ದೇವರ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ರುದ್ರಪದವೀ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದಾ, ಹಾಂಗೆ ನೀವು ದೇವರಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಕ್ಕು ಸೋಮಪಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರಿ". ಹೀಂಗೆ ಮಹಾರುದ್ರನ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊಟ್ಟು <u>ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟ ಋಷಿ ಅಶ್ವಿನಿದೇವತಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.</u> ಸ್ವಾಮಿ, ಸಿಂಹನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳಾತ. ಸಿಂಹ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಉಗ್ರಹಾಗೆ ನರಸಿಂಹನು ಮಹಾ ಉಗ್ರ. <u>ಪ್ರಾವಾಗಲು ೧೬ ವರುಷ ಪ್ರಾಯದವನೋಪಾದಿ ಅನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿರಥಾನೆ.</u> ಸಿಂಹ ಮೃಗಗಳ ಕೊಂದರೆ ನರಸಿಂಹ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪಮೊದಲಾದ ದೈತ್ಯರ ಹತಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಲೆ ಶಂಭು. ನರಸಿಂಹನ ಪೂಜೆ ಮಾಡು" ಹೀಗಂತ ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾಸ್ವಾಮಿ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಬಹ್ಮಪದವಿ ಕೊಡಥಾಳಿ. ರುದ್ರಗೆ ರುದ್ರ ಪದವಿ ಕೊಡಥಾಳಿ — ಸ್ವಾಮಿ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆಇಂಥಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವದೆ. ಅಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಅಂತಾಳೆ "ಪುರು ಯೋರ್ನಿರಷ್ಸ್ವಾಂತಃ ಸಮುದ್ರೆ"ಯಂಬಶ್ರುತಿ ಯಿಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರಶಾಯಿ ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ "ಏಕೋನಾರಾಯಣ" ತಾ ಒಬ್ಬನೇ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಮಸ್ತಜೀವನಗಳಿಲ್ಲಾತನ್ನುದರ ದೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಶಕ್ರ ಮೊದಲಾವವರ ಮ್ಯಾಲೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಜೀವಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಸುತ್ತಾನೆ. "ಯದಾಪಶ್ಯ : ಪಶ್ಯತೆರುಗ್ಮ

ವರ್ಣಂ" ಯುಂಬ ಶ್ರುತಿ ಸ್ವಾಮಿ ದಾವಾಗಲೂ ಸುವರ್ಣದೋಪಾದಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುಥಾನೆ. ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂಬ ಗರ್ಭಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯುಟ್ಟಿಡುಥ್ಥಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಸಕಲಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ಮಾಡಿ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಪರೋಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ. "ಯಜ್ಞೇಷು ವಿಪ್ರರಾಜ್ಯೇ" ಪಾಪದ ಲೇಪವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಪರಿಹರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿದೋರ್ಷನುಳ್ಳರಾಗಿ ಸಾರೂಪ್ಯ. ಸಾಲೋಕ್ಯ. ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯಮೈದಥಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಕೂಡ ನಾರಾಯಣನನ್ನ ಯೈದಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಪಾನಂದ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸಥಾರೆ. ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಾಮು ಸುಖವುಂಟು. ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಜೀವಪರಮಾತ್ಮರಿಗೆ ಭೇದ. ಸರ್ವಜಗತ್ಯಾ ಉಪಜೀವಿಕ. ನಾರಾಯಣ ಉಪಜೀವ್ಯ. ನಾರಾಯಣ ಯೇನು ಕರ್ಮಮಾಡಥಾನೆ ಅದಷ್ಟು ನಿತ್ಯವೆ. ಮಿಥ್ಯಾ ಭೂತವಲ್ಲ, "ಸತ್ಯಂ ಸೊsಸ್ಯಮಮಿವಾ" ಬಲ್ಲ್ಯಾದಿ ದಿತಿಮಕ್ಕಳು ಅದಿತಿಮಕ್ಕಳುವುಳ್ಳ ಸ್ವರ್ಗಪದವಿಯ ಇಚ್ಛೈಸಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಾಳಿಹಾಕಿ ಸ್ವರ್ಗ ಪದವಿ ಕೊಂಡರು. ತನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಐಶ್ವರ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾದರೆಂದು ವಟು ಅವತಾರಮಾಡಿ ವಿಪ್ರರಾಜನ ಒಳಿ ಬಂದು ತ್ರಿ ವಾಮನ, ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಯಾಚಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ತಂದುಕೊಟ್ಟಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ತಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವಾತಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ತೋರಿಸ್ತಾನೆ. ಯಿಂಥಾ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಸುಖಾಪೇಕ್ಷಾವುಳ್ಳವಾ ನಿರಂತರ ಕೊಂಡಾಡಥಾನೆಂದು ಮುಂತ್ರ ದ್ರಷ್ಟಾ ಹೇಳಥಾನೆ. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯಾ, ಮಿಥ್ಯಾ ಭೂತವಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣನ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಗುಣಗಳು ಸತ್ಯ. ಜೀವೇಶ್ವರಗೆ ಭೇದ, ಜೀವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭೇದ, ಜೀವ ಜಡಕ್ಕೆ ಭೇದ ಯಿಂಥಾ ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯ, ನಾರಾಯಣನ ಗುಣಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣನ ಅವತಾರಗಳಿಗೆ ಭೇದ ತಿಳಿಯೋಣ ಅಸತ್ಯ ಯಿಂಥಾಸ್ವಾಮಿ ಅನಂತಾವತಾರ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಥಾನೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಪ್ರವಾಹರೂಪದಿಂದ ಚಕ್ರದೋಪಾದಿ ತಿರಗಸ್ತಾನೆ. ಯಿಂಥಾ ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸ್ಥಿರಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು. ಪಂಚಭೇದ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಜೀವ ಈಶ್ವರ ಭೇದ, ಜಡಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಗೆ ಭೇದ, ಜಡ ಜಡ ಭೇದ, ಜೀವ ಜೀವರ ಭೇದ, ಜಡಕ್ಕೆ ಜೀವ ಭೇದ. ಹಿಂಗೆ ಪಂಚಭೇದ ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಯಿನ್ನು ತಾರತಮ್ಯ. ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಮಡಿ ಕ್ಷತ್ರಿಪರು ದೊಡ್ಡವರು. ಕ್ಷತ್ರಿಪರೆಂಬುವರು ರಾಯರು. ರಾಯರನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಮಡಿ ಮನುಷ್ಯಗಂಧರ್ವರು ದೊಡ್ಡವರು. ಮನುಷ್ಯಗಂಧರ್ವರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ದೇವಗಂಧರ್ವರು ದೊಡ್ಡವರು. ದೇವಗಂಧರ್ವರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಮಡಿ ಚಿರಪಿತ್ರರು. ಚಿರಪಿತ್ರ

ರೊಳಗೆ ೭ ಮಂದಿ ಒಹಳ ದೊಡ್ಡವರು. ಅಂಥಾ ಚಿರಪಿತ್ರರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ೬೪ ಅಜಾನ ದೇವತೆಗಳು ೧೦೦ ಮಂದಿ ದೊಡ್ಡವರು. ಅಜಾನದೇವತೆಗಳು ದೇವಕುಲವ ವರಾದರು. ಆನಾಖ್ಯಾತರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಅಜಾನ ದೇವತೆಗಳ ನೋಡ ಲಿಕ್ಕೆ ವಸ್ಷಿ, ಬ್ರಹಸ್ಪತ್ಯಾದಿಗಳು ದೊಡ್ಡವರು. ಯಿವರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವ. ದಕ್ಷನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಿಂದ್ರ ದೊಡ್ಡಾತ. ಯಿಂದ್ರನ ನೋಡ ಲಿಕ್ಕೆ ಗರುಡ, ಶೇಷ, ರುದ್ರರು ದೊಡ್ಡವರು. ಇವರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಸ್ವತಿ ದೊಡ್ಡಾಕೆ. ಸರಸ್ವತಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ವಾಯುವೇವರು ದೊಡ್ಡಾತ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶತ ಗುಣೋತ್ತರ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವಾಯುದೇವರು ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ ಬರಥಾರೆ. ಜೀವನರೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಾಯುವೇವ ಸದೃಶ ದಾರೂ ಯಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಗಳ ನೋಡ ಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ಗುಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ದೊಡ್ಡಾತ. ನಾರಾಯಣಗೆ ಸಮುವಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕ ನಿಲ್ಲ. ಹೀಂಗೆ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳು ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಹೇಳತವೆ. ಯಜ್ಞ ಸೊಳಗೆ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞ ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೊಡ್ಡದು, ಹಾಂಗೆ ಸಕಲಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ನಾರಾ ಯಣ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಅನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾ ಯಣ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೂಜೆಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡ ಧರ್ಮ. ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಯೈದಥಾನೆ. ಡಾಂಭಿಕತನದಿಂದ ಯೇನುಕರ್ಮಮಾಡ್ಯಾನು ಅದಷ್ಟೂ ನಿಷ್ಫಲಾ. ಆದಕಾರಣ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಯೇನು ಕರ್ಮಮಾಡ್ಯಾನು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಯಾಗತದೆ. ಲಿಂಗ ಭಂಗವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಟವಾಗತದೆ. ನಾರಾಯಣ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕೊಡುಥಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞಾದಿಂದ ವಾಯುದೇವರು ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡಥಾರೆ. ಉತ್ತಮರಾದವರು ನೀಚರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಡಥಾರೆ. ಉತ್ತ ಮರಿಂದ ನೀಚರಿಗೆ ಗತಿಯಾಗತದೆ. ಉತ್ತಮರಿಗೆ, ನೀಚರಿಗೆ ಗತಿಕೊಡುವಂಥಾ ಅನಂತವೇದಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ, ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಕೊಡುಥಾನೆ. ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಯೈದುವವ ಪಂಚಭೇದ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಮುಖ್ಯ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿಸ್ವಗತ ಭೇದವರ್ಜಿತ. ಸಾಕ್ಷಾದವತಾರಗಳಿಗೆ ಆವೇಶಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಭೇಧ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸಾಕ್ಷಾದವತಾರ ಬ್ಯಾರೆ, ಆವೇಶ ಬ್ಯಾರೆ ಹೀಂಗೆ ಧೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಿಮೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಯಂದಲ್ಲಿ, ವೇದಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾಂಚಾರಾತ್ರಾಗಮ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳತದೆ. ಬಹಳವಾಗಿಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಮಹಿಮೆ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ದೇವರಿಗೆ ಆಭರಣಮಾಡಿಸಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯಂತ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಭಕ್ತಿಯೆಂಥಾದ್ದು ಯಂದರೆ ಸ್ವಾಮಿಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮಾ

ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ವಡಿಯಾ ಯಿಂಥಾ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯೇನು ಪ್ರಾಜಾಮಾಡಿದರು ಅವರಿಂದ ನಾರಾಯಣಗೆ ಬಹಳ ತ್ರುಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಡಥಾನೆ. ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಾಜೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗತ್ತದೆ. ದೇವ, ಮನುಷ್ಯ, ಗಂಧರ್ವ

ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರ ಆರಂಭಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪರಿಯಂತ ಮುಕ್ತಿಯೋ ಗ್ಯರು. ಮನುಷ್ಯಾಧಮರು ಮೊದಲಾಗಿ ಕಲಿಪರಿಯಂತರ ತಮೋಯೋಗ್ಯರು. ನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರಲ್ಲಾ. ತಮಸ್ಸಿಗೂ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲಾ. ಸ್ವರ್ಗನರಕ ಅನಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಯಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹೋದ ಮ್ಯಾಲೆ ತಿರುಗಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆಬರೋದಿಲ್ಲಾ, ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದ ಮ್ಯಾಲೆ ಪುನಃ ಹುಟ್ಟ್ಯೋದಿಲ್ಲಾ. ಲಿಂಗ ದೇಹ ನಾಶವಾಗಿರತದೆ. ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರಿಗೆ ನರಕವಿಲ್ಲ. ತಮಸ್ಸಂತು ಇವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಸುರರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲಾ. ನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲಾ ತಮಸ್ಸ್ಸಾಯಿಲ್ಲಾ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಯಿರಥಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಾಣನೆಂಬ ಮುಕ್ತರು ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಿರಥಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನಾರಾಯಣನ ಸರ್ವಗುಣ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡತಿರಥಾರೆ. ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಆನಂದಾತ್ಮಕ ಭೇಧಾತ್ಮಕ ಮಮಸರ್ವ ಸ್ವಾಮೀ, ಹೀಗೆ ೪ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೇವರ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಋಜಗಣದವರು ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಂಗೆ ಗರುಡ, ಶೇಷ, ರುದ್ರ, ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರತಮ್ಯವುಂಟು. ತಾರತಮ್ಯವಿಪರೀತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯ ವಿಲ್ಲಾ. ದೇವರ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ತಿಳಿಯೋವಲ್ಲಿ ಅಚ್ಛಿದ್ರಯಿರಬಾರದು.

ಕಾಮ್ಯ ಕರ್ಮದಿಂದ ಪೂಜಾಮಾಡಬಾರದು. ನಿಷ್ಕಾಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮ ಮಾಡದೆ ದೇವರಾಜ್ಞೆ ಮೀರಿ ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ಬಹಳ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಕೆಡಬಾರದು. ದಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ಜ್ಞಾನವಿನಹಾ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲಾ. ಕೃಚ್ಛ್ರಚಾಂದ್ರಾಯಣ ಉಪವಾಸ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲಾ, ತಪಸ್ಸು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲಾ, ಧನ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲಾ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೇ ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲಾ. ಇದಿಷ್ಟೂ ಹರಿ ಸೇವೆಗೆ ಅಂಗಭೂತಗಳು. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಲ್ಲಾ. ಮುಖ್ಯಸಾಧನ ನಾರಾಯಣನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗತ್ತದೆ. ಯಿದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರುತಿಗಳು ಹೇಳತದೆ. "ಶೃಣ್ವೇವೀರಉಗ್ರಮುಗ್ರಂದಮಾನನ್ಯಮನ್ಯಯಮತಿನೇನೀಯಮಾನಃ" ಶ್ರುತಿ

ಯೇನಂತಾ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮೀ, ನೀ ಅರಸು. "ಉಗ್ರಮುಗ್ರಂದಮಾಯನ್ನಸ್ಮೃತಿನಿಯಮಾನಃ" ಸ್ವಾಮಿ ನೀ ಹಿಡಿದಕೆಲ್ಸ ಬಿಡೋವನಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ತಮೋಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಉಗ್ರ ದಂಡನೆ ಮಾಡತಿರಥಾನೆ. ಮುಕ್ತಿ ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕೊಡಥಾನೆ.

ಮಧ್ಯಸ್ತರಾದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಮೀರಿ ಯೇನು ತಪಸ್ಸನ್ನಮಾಡತಿರಥಾರೆ, ಅದಷ್ಟೂ ಸ್ವಾಮಿ ಕೆಡಿಸಿ ಬಿಡಥಾನೆ. ಹೀಂಗೆ ವಿತಂಡ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅರಸು. ರಾಜಾಧಿರಾಜಾ. ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕೊಡುಪದಿಲ್ಲ, ತಮುಸ್ಸುಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ಸ್ವಾಮಿಸೇವೆಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಪೂಜೆ ಸ್ವಾಮಿದೃಷ್ಟೀಲಿ ನೋಡಥಾನಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರ ಪೂಜೆ ಬಹಳ ತ್ವರ್ಯದಿಂದ ಕೂಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಕಳು ನೀರಡಸಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಓಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಂಗೆ ಮೋಕ್ಷಯೋಗ್ಯರ ಕೈಯ್ಯಾ ಪೂಜೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಮಹಾತ್ವರ್ಯದಿಂದ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಂಗೆ ಅನಂತಕಲ್ಪದಲ್ಲೆ ಚೇಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರಥಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಥಾ ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಡುಪದಿಲ್ಲ. "ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹಭವತಿ ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೆ" ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಥಾನೆ. ಅನಾದಿಕಾಲ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬಂಥಾ ಮಾರ್ಗ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬಂಥಾ ನಾವಿ. ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಕೆಡಕವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಂಗೆ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭಕ್ತರಾದವರು ವಂದು ಕರ್ಮದ ವಶದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳ ಮಾಡಿದರೂ ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾಸಮುದ್ರ ಅದಷ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸುಥಾನೆ. "ಧರ್ಮಂಭವತ್ಯಧರ್ಮೋಪಿ" ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರಾದವರು ಯೇನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅದೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದೊಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಭಕ್ತರು ಯೇನು ಧರ್ಮ ಮಾಡಲ್ಯಾಕೆ ಅದಷ್ಟೂ ಅಧರ್ಮದೊಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಯಿನ್ನು ೧೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗೀತಾವಾಕ್ಯ "ಭಕ್ತ್ಯಾತ್ವನನ್ಯಯಾಶಕ್ಯ" ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮಾದಿ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂಥಾ ಅರ್ಜುನಾ, ನನ್ನಲ್ಲೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿದವ ದೊಡ್ಡವ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿದವ ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ ಅಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸಜ್ಜನರು ಅನಾದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೈತ್ಯರು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಕೂಡ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ದೈತ್ಯರು ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದಂಥಾ ಪೂರ್ಣ ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುಃಖ ಯಂಥಾದ್ದಂದರೆ ತಮೋಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾವರ ಜೀವನದ ವಂದು ತೃಣ ದುಃಖಾ ಹೇಳತಾರೆ. ೧೦ ಮೊಳದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ೯೦ ಅಳತೀ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ಭೂಮಿಯೇನೂ ಬೆಳಿಯುಪೆಯಿರೋಣ, ಅರಮನೆ

ಯುಪರಭಾವೆ, ನಿರಂತರದುಃಖ ದ್ರವ್ಯಹೆ ೀಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ದುಃಖ; ಹೆಂತಪರು ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತದುಃಖ ತಾಯಿತಂದೆರು ಪುತ್ರಭಾಂಧವರು ಸತ್ತ ದುಃಖಾ, ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ದುಃಖಾ ಜೀಳು ಕಚ್ಚಿದ ದುಃಖಾ ಹೀಗೆ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದುಃಖಾ ಆಗತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯಾಧಮ ಆರಂಭಸೂಡಿ ಕಲಿಪರಿಯಂತರ ದುಃಖಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಐವೆ. ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರ ಆರಂಭವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪರಿಯಂತರ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ ಸೂಡಿದರೆ, ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ಮನುಷ್ಯಾಧಮರ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕಲಿ ಪರಿಯಂತರ ನವವಿಧ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಥಾರೆ. ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿದಾವದು ಯಂದಲ್ಲಿ "ಶ್ರವಣಂ, ಕೀರ್ತನಂ, ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಮರಣಂ, ಪಾದಸೇವನಂ, ಅರ್ಚನಂ, ವಂದನಂ, ದಾಸ್ಯಂ, ಸಖ್ಯಮಾತ್ಮನಿವೇದನಂ" ಹೀಗೆ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ ಸಜ್ಜನರು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ನವವಿಧ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವದು ದಾವದು ಯಂದಲ್ಲಿ, ಜೀವರು ಅಭೇಧ, ದೇವರು ನಿರ್ಗುಣ, ನಿರಾಕಾರ, ದೇವರು ಅಪೂರ್ಣ, ನಾರಾಯಣಗೆ ಸಮುತ್ಪ್ತ, ದೇವರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಯಿದ್ದಾನೆ, ದೇವರ ಗುಣಕ್ಕೆ ದೇವರಿಗೆ ಭೇದ ತಿಳಿಯೋಣ, ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೆ ಅವತಾರ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಭೇದ ತಿಳಿಯೋಣ, ಹರಿಭಕ್ತರ ನಿಂದೆ, ವಿಷ್ಣು ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಂದ ಮಾಡೋಣ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನವವಿಧ ದ್ವೇಷಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ದುಃಖ ಕಲಿಗೆ, ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣಸುಖ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ. ನವವಿಧ ದ್ವೇಷದಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದಂಥಾದ್ದು ಅಲ್ಪ ಭಕುತಿ.

ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ

ನವವಿಧ ದ್ವೇಷ

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಮೊದಲಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯಮೀರ್ಯಾನೆ. ವೇದವ್ಯಾಸನ ಆಜ್ಞೆ ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಭೇದ ತಿಳಿಸಿದಾನೆ. ಆದಕಾರಣ ಮುಖ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಾಗತದೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಖವಾಗತದೆ. ಭಕ್ತಿಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರ್ವತಾ ದುಃಖವಿಲ್ಲಾ. ಬಿಳೀ ಆಕಳು ಕರೀ ಆಕಳು ಆಗುವದಿಲ್ಲಾ. ಭಕ್ತಿವಳಗೆ ತಾರತಮ್ಯವದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮಾಡುವಂಥಾ ಭಕ್ತಿ ರುದ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ. ಭಕ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವಾಗಿ ಇದೆ. ಭಕ್ತಿ ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರಯಿರುತ್ತದೆ. ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗತದೆಂದು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಳತವಲ್ಲಾ ಯಂದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರೀತಿಯಾಗತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಾಕಾರಿಧಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನ, ದೈತ್ಯರಿಗೆ ದ್ವೇಷ ಸಾಧನ. ಇನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಯೇನು ಸಾಧನಾ ಯಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರೊಳಗೆ ಮೂರು ತಂಡ ಉತ್ತಮಾ, ಅಧಮಾ. ಮಧ್ಯಮಾ, ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರು ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಮನುಷ್ಯಾಧಮರು ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರು. ಮಧ್ಯಮ ಮನುಷ್ಯರು ನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಮಿಶ್ರಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಮಿಶ್ರಫಲ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಥಂಡ ಹೇಳಿ ಯಿನ್ನು ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪರಮ ಭಕ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ. ಗರುಡ, ಶೇಷ, ರುದ್ರಾ ಯಿಂದ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ

ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರ ಭಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲಾ ಪುರಾಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಬೇಕು. ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಬೇಕು.

ಗುರುವು ಯಂಥಾತನಾಗಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ-ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಯಿರಬಾರದು. ಲಕ್ಷಣೋತ್ತಮ ಗುರುಬೇಕು. ತನ್ನ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತಾರ ಬೆರಳು. ಮೊಳ ನಾಲ್ಕು ಯೇಳು ಪಾದ ೩೨ ಲಕ್ಷಣಯಿರಬೇಕು. ಯಿಂಥಾತ ತನಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗುರುವು. ಕಣ್ಣು, ಭುಜಗಳು, ಮೊಳಕಾಲು, ಮೂಗು ಯಿವೆಲ್ಲಾ ಉನ್ನತವಾಗಿರಬೇಕು. ತ್ವಗೆಂದ್ರ ಮೃದು ಯಿರಬೇಕು. ಕೈ ಬೆರಳು ಉದ್ದಯಿರಬೇಕು. ಹಲ್ಲು ಸಣ್ಣವಿರಬೇಕು. ಅಂಗೈ ಅಂಗಾಲು ಥಾಳಾಗಿ ರಕ್ತವರ್ಣಯುಕ್ತಯಿರಬೇಕು. ವಕ್ಷಸ್ಥಳ, ಹೆಗಲು, ಹಣೆ, ವಿಶಾಲ ಯಿರಬೇಕು. ಕಟಿ ಪ್ರದೇಶ ಸಣ್ಣವಿರಬೇಕು. ಕಿರಿದೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾ ಕಿರಿದಿರಬೇಕು. ಆಶನ ಸ್ವರ ಗಂಭಿರವಿರಬೇಕು. ಗುಂಭಪೊಕ್ಕಳಿರಬೇಕು. ಅಂತಃ ಕರಣ ಗಂಭೀರವಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ೩೨ ಲಕ್ಷಣ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗದೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳೀದೆ. ರುದ್ರಯಿಂದ್ರಾದಿಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕೊರತೆಯುದೆ. ಮನುಷ್ಯ ರಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಅವಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ದುರ್ಲಕ್ಷಣ ಕಲಿಗದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಲಕ್ಷಣ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯಗದೆ. ಯಿಂಥಾ ಲಕ್ಷಣೋತ್ತಮ ಗುರುವು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಥಾತೆ. ಗುರುದ್ವಾರದಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದಕಾರಣ ಗುರುಗಳ ತುಷ್ಟಿ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಗುರುವು ಯಾತರಿಂದ ತುಷ್ಟಿ ಪಡತಾನೆಂದರೆ ಸೇವೆಯಿಂದ ತುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ, ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ತುಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಗುರುವು ತುಷ್ಟನಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಯೇನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡ್ಯಾನು ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುಗಳ ಸೇವಾಮಾಡಿ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸೋಣ ಉತ್ತಮ. ದ್ರವ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸೋಣ ಮಧ್ಯಮ, ತನ್ನದೊಂದು ವಿದ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟು. ತಾನು ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯಾ ಸಂಪಾದಿಸೋಣ ನೀಚ. ಗುರುವು ಅಪೇಕ್ಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಶಿಷ್ಯ ಶಠತನ ಮಾಡಬಾರದು. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಗುರುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾನು ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮ. ನೀಚನ ವುದರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮರ್ಯಾದಾರ್ಥವಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೇರ ಸೇವೆ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾಗಿರಥಾನೆ ಅಂಥಾ ಪೂಜಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲಾ. ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ. ಯಿಂಥಾ ಲಕ್ಷಣೋತ್ತುಮ ಗುರುದ್ವಾರದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಕಾಣತಾರೆ. ಕೆಲವು ಮುಕ್ತರು ಸಾಮ್ವಿಯನ್ನು ಮಿಂಚಿ

ನೋಪಾದಿ ಕಾಣಥಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದೋಪಾದಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣಥಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಥಾನೆ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಕರಿಸಿ ನಾರಾಯಣನ್ನ ಯಾವಾಗ ಕಾಣಥಾರೋ ಆಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಸಿಷ್ಟ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅನಾದಿಕಾಲದ ಪಾಪ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಪರೋಕ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಷ್ಮಾಪರಾಧದಹೊರ್ತು ಅಷ್ಟೂ ಪಾಪ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಂಚಿತವೂ ಕೆಟ್ಟುಹೊಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳವೆ. ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪದಲ್ಲೇಪವಿಲ್ಲಾ, ಕಮಲದ ಯಲೀ ಉದಕದೊಳಗಿದ್ದರೂ ಉದಕ ಲೇಪ ಹ್ಯಾಗೆ ಯಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪದ ಲೇಪವಿಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟೂಪಾಪಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅರಳೆರಾಶಿಗೆ, ಊಬಿನರಾಶಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾಪ ಅಷ್ಟೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಡಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇವೇಂದ್ರನಯ್ಯೆದುತ್ತಾರೆ. ದೇವೇಂದ್ರ ಶೇಷನಯ್ಯೆದುತ್ತಾನೆ. ಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನಯ್ಯೆದುತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾರದಿಂದ ನಾರಾಯಣನನ್ನಯ್ಯೆದುತ್ತಾರೆ. ಮುಕ್ತರು ನಿತ್ಯಸುಖವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಂಗೆ ಅನಂತ ದೇವತಾಗಣ ಅನಂತ ಮೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮನುಷ್ಯಾಧಮರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಲಿ ಪರಿಯಂತ ದುಃಖಾಧಿಕವೇ ತಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಂಗೆ ಅನಂತಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರದು. ಹಾಂಗೆ ಕಲಿ. ಅವಗುಣ ಅನಂತ ಅಸುರರೊಳಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಗಣಗಳಿವೆ.

ಸರ್ವಜೀವರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡಾತ. ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಆಶ್ರಯ. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಶ್ರಯ ನಾರಾಯಣನೇವೆ. ಈ ನಾರಾಯಣನ ಮಹಿಮಾಯಲ್ಲ ಹೇಳತದೆಯೆಂದರೆ ಋಗಾದಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ, ಭಾರತಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳತವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾರಭೂತ ತೆಗೆದು ಸಕಲಸಜ್ಜನರ ವ್ಯಾಲೆ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞಾದಿಂದ ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನಿಗಳು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಥನಮಾಡಿ ಸಕಲ ಸಾರಭೂತ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆನಂದತೀರ್ಥರು ಬಲೋನ್ನತಿವುಳ್ಳವರು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮದಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥ ಹೃತ್ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾರಾಯಣನು ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ತಿಳಿದ ಪಕ್ಷವೇ ಅದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಥನಮಾಡಿ ಹೇಳದೆ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬಂಥಾ ಅಧ್ಯಾಯಾರ್ಥಃ ॥

ಪ್ರಥಮೋಧ್ಯಾಯ ಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ

॥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ ॥ ಹರಿಃ ಓಂ ॥ ಈ ಎರಡನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಸಕಲ ಭಾರತಾದಿ ಸುವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಹೇಳಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಿರ್ದೋಷ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮದಾಚಾರ್ಯರು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ಆದಿಪರ್ವ ಆದ್ಯಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಾರಾಯಣಂ ಸುರಗುರುಂ ಜಗದೇಕ ನಾಥಂ ।
ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಂ ಸಕಲಲೋಕ ನಮಸ್ಕೃತಂ ಚ ॥
ತ್ರೈಗುಣ್ಯವರ್ಜಿತಮಜಂ ವಿಭುಮಾದ್ಯಮೀಶಂ ।
ವಂದೇ ಭವಘ್ನಮಮರಾಸುರಸಿದ್ಧವಂದ್ಯಂ ॥

ಈ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಅರ್ಥವೇನದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿಬರೋಹಾಗೆ ಆನಂದತೀರ್ಥರು ತಾವು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಯತಿ ಹರಿರಚಿಂತ್ಯಃ ಸರ್ವದೇವೈಕವಂದ್ಯಃ ।
ಪರಮಗುರುರಭೀಷ್ಟಾವಾಪ್ತಿದಃ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ॥
ಸಖಿಲಗುಣಗಣಾರ್ಣೋ ನಿತ್ಯಸಿರ್ಮುಕ್ತದೋಷಃ ।
ಸರಸಿಜನಯನೋ್ಯಸೌ ಶ್ರೀ ಪತಿರ್ವಾನದೋನಃ ॥

ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಅಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮ ದಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿ ಜಯಸುತಿರ್ಪಾನೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಾ ಜಗದಕ್ಕೆಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥಾ ಜಗದೇಕನಾಥ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಹಳಪ್ರಿಯ. ಕಮಲದೋಪಾದಿಯಲಿ ಕಣ್ಣು ಜಿಲ್ವಿಕೆ ಉಳ್ಳಾತ, ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಗರ್ಭವಾಸ ದುಃಖವಿಲ್ಲಾ. ಸಕಲಗುಣಸಮುದ್ರ ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗೋಣಾ ಪರಮಧರ್ಮ. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟಕೊಡೋವಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನು, ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿ. ಹೀಗಂತಾ ಮಂಗಳಾಚರಣೆಮಾಡಿ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರ ಬುದ್ಧಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಹಚ್ಚಿ ಹೇಳಥಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಹೇಳಿಲೀವಲ್ಲಿ ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಗೆ ಬಹಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿತ್ತು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೋಷಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ ಉಪಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ವಾಕ್ಯ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ತಾವೇನು ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ಕವಿತಾಚಾತುರ್ಯ ಬಲ್ಲವರು ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಾರೆ. ಯೇನು ಕಾರಣ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಾರೆಂದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸರಗುಟ್ಟು, ತಿಳಿಯದಕಾರಣ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಾರೆ. ವೇದವ್ಯಾಸರು ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ಕಡೇಲಿ ಹೇಳಥಾರೆ, ಕಡೇಲಿಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ಮೊದಲಿಗೇ ಹೇಳಥಾರೆ. ಅವೈಷ್ಣವರು ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟ್ಯಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿಯದೆ. ಮಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಗತೀಕೂಡೋಲ್ಲಾ ಆದಕಾರಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಲು ವಿಪರೀತ ವಾಗೇದೆ. ಭಾರತಾರ್ಥ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ದುರ್ಗಮವಾದ ಕಾರಣ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏನಂತಾ ಎಂದರೆ ನಾ ಮಾಡಿದಂಥಾ ೧೦ ಲಕ್ಷಭಾರತ ದೇವಲೋಕ ಗಂಧರ್ವಲೋಕ ಋಷಿಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು. ಅಸಜ್ಜನರಿಂದಾ ವಿಲುಲಿತವಾಗದೆ. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಭಾರತಾರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲಾದಕಾರಣ ಮಹಾ ಭಾರತ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಕೊಡು, ಹೀಗಂತ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಮ್ಮಸ್ವಾಮಿ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಜ್ಞಾ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಾವು ಪಾತ್ರರಾದಕಾರಣ ಸಕಲ ಭಾರತಾರ್ಥ ಹೇಳತೇವೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದುರ್ಗಮಾರ್ಥ ನೀವೇನು ಬಲ್ಲಿರಿ ಯಂದಲ್ಲಿ, ವೇದವ್ಯಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ನಾನುಬಲ್ಲೆ. ದೇಶದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಹಾಂಗೆ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಭಾಗವತ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದಂಥಾಗ್ರಂಥ ಅಪಾರವೆ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯ ಶಬ್ದಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಬಾಹುಲ್ಯಾ, ಅಂಥಾದೊಂದು ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ನಾವು ಹೆಳಿಥೇವೆ. ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಪಗ್ರಂಥವಾದರೂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಣಯವಾಡಿ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಹೇಳಥೇವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸಮತೂಕ ರತ್ನದರಾಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ರತ್ನವನ್ನೇರಿ ಸಿಟ್ಟಿ ತೂಕಮಾಡಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಭಾರತಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಭಾರತ ಭಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತೆಂದು, ಮಹಾಭಾರತವೆಂದು ಕರೆದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಾರಾಯಣನ ವಶತ್ವ ಹೇಳಿದೆ. ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಶ ಪಾಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಪಾಂಡವರ ಮಹಿಮೆ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರರೂಪನಾದಂಥಾ ಶುಕಾಚಾರ್ಯಗೆ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದಾನೆ. ಇಕಾ

ಚಾರ್ಯ ರುದ್ರಾವತಾರ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪದವಿಗೆ ಬಾಹುವಂಥಾ ವಾಯುದೇವರ ಆವೇಶವದೆ. ಆದಕಾರಣ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರೂಪನಾದಂಥಾ ಶುಕನೆಂತಾ ಹೇಳತದೆ. ನಾರಾಯಣ ಅಸುರ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರ್ದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಅಂಗ ಭೂತನಾಗಥಾನೆ. ನಾರಾಯಣ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಮಾಡಿ ಭೂಭಾರ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೈಮಾಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನವತಾರನಾದಂಥಾ ಭೀಮಸೇನ ಪ್ರಧಾನಾಂಗ ಭೂತನಾದ ಕಾರಣ ಜರಾಸಂಧ, ಕೀಚಕ, ಬಕಾಸುರ, ಕಿರ್ಮೀರ, ಹಿಡಿಂಬ,ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರ ಕೊಂದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳು ನಾರಾಯಣಾಂಗ ಭೂತರಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯನೊಳಗೆ ಬಲಜ್ಯೇಷ್ಠದೊಡ್ಡಾತ. ಅಂಥಾ ಬಲಜ್ಯೇಷ್ಠ ವಿಷ್ಣು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲನಾಗಿ ಇದ್ದವಾ ದೇವತೆಯಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಾರಾಯಣನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದವನ ಬಲಜ್ಯೇಷ್ಠತ್ವಕೊಂಡು ಯೇನುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ರುದ್ರಾವತಾರ ಅರ್ಜುನನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವಾ. ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಲವಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ವಿಷ್ಣುಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಗಭೂತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ಬಲ ಇರೋದು. ವರದ ಬಲ ಇರೋದು. ಬಲಜ್ಯೇಷ್ಠ ಗುಣಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾರಾಯಣಗೆ ಅನುಕೂಲರಾಗಿ ದಾರುಇರಥಾರೆ ಅವರು- ದೇವತೆಗಳಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ಗುಣಗಳು ಇರೋದಿಲ್ಲಾ. ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯವತಾರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆವೇಶವದೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಲವಿಲ್ಲಾ. ದ್ರೋಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಕ್ಷತ್ರಿಯವೃತ್ತಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದಾ. ಕೇಶವಗೆ ಅಂಗಭೂತರಾದರೆ ಬಲಜ್ಯೇಷ್ಠರು ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ಗುಣಉಳ್ಳವರೆಂತ ತಿಳೀಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ ತಾನು ಅವತಾರಮಾಡಿ ಬಲವೀರ್ಯ ತೋರಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣ ರಾಮ ರೂಪಾವತಾರ ಮಾಡಿ ದೈತ್ಯರಹತಮಾಡಿ ಭೂಭಾರ ಇಳಿಹಿದ್ದಾನೆ. ಬಲ ಅವತಾರ ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಸಮರ್ಥ. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ವೇದವ್ಯಾಸ, ಕಪಿಲಾವತಾರಮೊದಲಾದದ್ದು ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯ. ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನಾರಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಭಾರ್ಗವ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ, ವೇದವ್ಯಾಸ, ಕಪಿಲ, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ, ಶಿಂಶುಮಾರ, ಯಜ್ಞನಾಮಕ, ನಾರಾಯಣ, ಯಮುದೇವರ ಹೆಂಡತಿ ಮೂರ್ತಿದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅವತಾರ ನಾರಾಯಣ, ಹರಿ, ಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೆ ತಾಪಸಮನು ಗಜೇಂದ್ರನ ಮೋಚನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಿದಾಸಾವತಾರ ಇತರಾ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ. ಹಂಸಾವತಾರ, ನಾರಾಯಣ, ಹಯಶೀರ್ಷ, ವಡವಾವಕ್ತ್ರರೂಪ, ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಕಲ್ಕಿ ಧನ್ವಂತರಿ ಪರಮಪುರುಷಾವತಾರ ಮೊದಲಾದ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣ ಅವತಾರಗಳು ಬಹಳವೆ. ಗುಣಗಳಿಂದ ಬಲಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಸಮ ಹೆಚ್ಚು ಕೊರತಿ ಲೇಶಮಾತ್ರಇಲ್ಲಾ. ಇನ್ನು ಆವೇಶ ಅವತಾರಗಳು ಹೇಳಥೇವೆ. ಶ್ರೀ, ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ಶೇಷ, ಗರುಡ ಇಂದ್ರಕಾಮು,

ಕಾಮಪುತ್ರ, ಅನಿರುದ್ಧಾ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಯಮಧರ್ಮ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯರು ಸರಸ್ವತೀ, ಭಾರತೀ, ಸೌಪರ್ಣಿ, ವಾರುಣಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ಅವತಾರ. ದಕ್ಷಪ್ರಜೇಶ್ವರ, ಕರ್ದಮಪ್ರಜೇಶ್ವರ ೧೩ ಮನುಗಳು, ಮನುಪುತ್ರರು, ಪ್ರೀಯವ್ರತರಾಯ, ಉತ್ತಾನಪಾದರಾಯರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉಳಿದಂಥಾ ಮನುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ಅವತಾರ, ಸಪ್ತಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾರದ ಋಷಿ, ಪರ್ವತಋಷಿ, ಅಥವಾ ಹಿಮಂತಪರ್ವತನಲ್ಲಿ ಕಶ್ಯಪನಲ್ಲಿ ಸನಕಸನಂದನ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನ್ಯಾದಿದಿಕ್ಕುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ದುಷ್ಯಂತ ಭರತನಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ, ಗಯರಾಯನಲ್ಲಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನಲ್ಲಿ, ಭರತಶತ್ರುಘ್ನರಲ್ಲಿ, ರೋಹಿಣೀ ನಂದನ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಲ್ಲಿ, ಈತನ ಮಗ ಅನಿರುದ್ಧನಲ್ಲಿ, ಅರ್ಜುನ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆವೇಶವದೆ. ವಾಲಿ ಸಾಂಬರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿದಾವೇಶ ನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಲಯುಳ್ಳಾತ ಅಂಗಭೂತಕ್ಕೆ ಸಾಧನ. ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತಾ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನ ಅಂಗಭೂತನಾಗ್ಯಾನೆ. ಭೀಮಸೇನನೆ ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮಾ. ವಾಯುದೇವರಹೊರ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ ದಾರೂಬಾಹೋದಿಲ್ಲಾ. ಋಜುಗಣದವರು ಜೀವೋತ್ತಮರು ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ದೇವರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವಾಡೋ ಅವರು ಅಭಕ್ತರು ತಮೋಯೋಗ್ಯರು,

---

ಹೀಗೆ ಪುರುಷರ ತಾರತಮ್ಯ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ತಾರತಮ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪುರುಷರಪ್ಪಂದ ಬಲವಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಸುಂದರತನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ವರಾವೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತದೆ ಆದರಿಂದ ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸುಂದರತ್ನ ಇರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡವರಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಲತೋರಿಸೋದಿಲ್ಲಾ. ತಮ್ಮಜ್ಞಾನ ಬಾಹುಲ್ಯ ತೋರಿಸೋದಿಲ್ಲಾ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಲಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಮ್ಯಾಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಹ್ಯಾಂಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ತಾರತಮ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯವರು ಸೌಂದರ್ಯತನದ ಮ್ಯಾಲೆ ದೊಡ್ಡವರೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಸೌಂದಯತ್ವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದು. ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇರಬೇಕು ಭಕ್ತಿಗುಣಗಳಿರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ವರ ಬಲದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ವರಾವೇಶದಿಂದ ಚೆಲುವಿಕೆ ಬಂದಿರತದೆ. ತ್ರಿಜಟೀ ಪಾರ್ವತೀ ವರಾವೇಶದಿಂದ ಸುಭದ್ರೆಯಾಗಿ ರೂಪದಿಂದ ಚೆಲ್ವಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಊರ್ವಶಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಪೂತನೀ ಸುಂದರರೂಪ ಧರಿಶಿ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಂಥಾವೆಲ್ಲಾ ವರಾವೇಶದಿಂದ ಚೆಲ್ವತನ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕದಿಂದ ಚೆಲ್ವತನ ವಿರಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರೊಳಗೆ ರೂಪದಿಂದ ಗುಣದಿಂದ ಔದಾರ್ಯತ್ವದಿಂದ ದೊಡ್ಡವರು.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀ ಹಾಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಅವತಾರ ಸೀತಾದೇವಿ, ರುಕ್ಷ್ಮಿಣಿ, ಸತ್ಯಭಾಮೆ, ಜಯಂತೀ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು ದೊಡ್ಡವು. ಅದರ ತರುವಾಯ ಸರ್ವಜೀವರಿಗೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡಾಕಿ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಳು. ಸರ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಭೀಮಸೇನನ ಹೆಂಡತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗಿಂತಾ ನೀಚಳು. ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ ಭೂಬಾರ ಇಳಹಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಭೀಮಸೇನ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಅಂಗಭೂತನಾಗಿದ್ದಾನೋ ಹಾಂಗೆ ದ್ರೌಪದಿ ಅಂಗಭೂತಳಾಗ್ಯಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ಭೀಮು ದ್ರೌಪದಿ ಸಮುದಾದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನಾ ಪಾಪಿಗಳಕೂಡಾ ವೈರತನವಾಡ್ಯಾನೆ. ಪಾಪಿಗಳನ್ನ ವಿನಾಶಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ದ್ರೌಪದೀ ವೈರತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಳಾಗ್ಯಾಳೆ. ದ್ರೌಪದೀ ವೈರತನದಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳು ವಿನಾಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲೆ ಭೂಭಾರ ಇಳಹಲಿಕ್ಕೆ ದೇವರ ಅಂಗಭೂತಸಹಾಯ ದಾರುದಾರು ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಹೇಳಥಾರೆ. ದ್ರೌಪದೀ ತರುವಾಯ ಬಲರಾಮ ಅ ಂ ಗ ಭೂ ತ. ಅದರ ತರುವಾಯ ಅರ್ಜುನನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ನ ಹೇಳೋದು ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಜುನನ್ನ ಯೀನು ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕು ಯಂವಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ನರಾವೇಶವದೆ. ಹಾಂಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಅಂಗಭೂತರಂತಾ ಹೇಳಿ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನೆ ಇಂದ ಬಲರಾಮನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರಮಪ್ರಿಯರು ಷಣ್ಮಹಿಶಿಯರು, ಜಾಂಬವತೀ, ಭದ್ರಾದೇವೀ ಮಿತ್ರವಿಂದಾದೇವೀ ಲಕ್ಷಣಾದೇವೀ ನೀಲಾದೇವೀ ಕಾಳಿಂದಾದೇವೀ ಈ ಮುಂದಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಜಾಂಬವತಿ ಎರಡು ಗುಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಳು. ದೇವರ ಹೆಂಡರು ಷಣ್ಮಹಿಷಿಯರು. ತರುವಾಯ ಬಲರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ ರೇವತೀ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಚರಿತ್ರ ಹೇಳತ ಹೇಳತ ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಭಾರ ಇಳಹಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಗಭೂತ ದಾರು ದಾರು ಎಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗಭೂತ ಹನುಮಂತ. ಆತನ ತರುವಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಆತನ ತರುವಾಯ ಕಾಮಾವತಾರ ಭರತ, ಇಂದ್ರಾವತಾರ ವಾಲೀ, ಹೀಗೆಶತ್ರುಘ್ನಸುಗ್ರೀವ ಮೊದಲಾದವರು ಅಂಗಭೂತರಾಗಿ ದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಾಲೀ ದೇವರ ಸೇವೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಭೀಮಸೇನನ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜುನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಜುನ ಭೂಭಾರ ಇಳಹಬೇಕಾಗಿ ಅಂಗ ಭೂತನಾಗಿ ದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸುಗ್ರೀವಾದಿಗಳು ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮನಸೇವೆ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪುಣ್ಯ ಬಹಳ ವದಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನಾಗಿಹ ಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನಪಕ್ಷಪಾತಿ ಪಾಂಡವರ ಕೂಡ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಯಷ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಒದಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಒರಿಕ್ಕೆದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳು ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿವಿದಪ್ಯೆಂದರಾಗಿ ರಾಮನಸೇವೆ ಬಹಳಮಾಡಿ ಯೋಗ್ಯತೆಮೀರಿ ಪುಣ್ಯಬಹಳ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಬಹಳ

ಸೇವೆಮಾಡಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೊರತೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶುಭಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಕ್ರಮ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಸಂಹಾರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೆಂದು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲೇನೆ. ವೇದವ್ಯಾಸರು ಈ ಭಾರತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ರಾಮಾಯಣ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲದಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲಾ. ಭಾರತದ ಪ್ರಶಂಸಾ ವಾಯು ಪ್ರೋಕ್ತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಹಾಗೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂಗೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ವೇದವ್ಯಾಸ ಹ್ಯಾಗೆ ದೊಡ್ಡಾತಾ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡವರು. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುವರ್ಣದವರಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕವರ್ಣದೊಳಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೊಡ್ಡಾತ. ಆಯುಧದೊಳಗೆ ವಜ್ರಾಯುಧ ದೊಡ್ಡದೋ, ಧಾನ್ಯದೊಳಗೆ ಯವ ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೊಡ್ಡದೋ ಹಾಂಗೆ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗೆ ಭಾರತ ದೊಡ್ಡದು. ವೇದವ್ಯಾಸ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣ ನವತಾರ ಮಹಾಭಾರತ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನ ಹೊರತು ದಾರು ಪೂಡಲಾರರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳೀದೆ. ನಾರಾಯಣನ ಮಹಿಮೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಹಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಮೊದಲೆ ಭಾರತದ ಆದ್ಯಶ್ಲೋಕಾ ಹೇಳತದೆ.

ನಾರಾಯಣಂ ಸುರಗುರುಂ ಜಗದೇಕನಾಥಂ ।
ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಂ ಸಕಲಲೋಕ ನಮಸ್ಕೃತಂ ಚ ॥
ತ್ರೈಗುಣ್ಯವರ್ಜಿತಮಜಂ ವಿಭುಮಾದ್ಯಮೀಶಂ ।
ವಂದೇ ಭವಘ್ನಮಮರಾಸುರಸಿದ್ಧವಂದ್ಯಂ ॥

ಸ್ವಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಗುರವು ಜಗದೇಕನಾಥ ಮುಕ್ತಾ ಮುಕ್ತ ಜಗತ್ತವವಡೆಯಾ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯ. ತನ್ನ ಭಕ್ತಜನ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಥಾನೆ. ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿತುಷ್ಟನಾಗಥಾನೆ. ಚಿಕ್ಕಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಗೇನು ಕಾರಣ ಬೇಡಿಕೋಬೇಕೆನಬಾರದು. ಚಿಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವಾಗಲೀ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯವಾಗಲೀ ನಾರಾಯಣಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ದೇವರ ವಿನಹ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬಾರದು. ಸ್ವಾಮಿ ಪರಿವಾರ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಶರಣು ಹೋಗಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿ ತ್ರೈಗುಣ್ಯವರ್ಜಿತ, ಸರ್ವ ಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅಪ್ರಾಕೃತ, ಸರ್ವದೋಷದೂರ, ಜನ್ಮಜರಾದಿ ದೊಷರಹಿತ, ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣ, ಆನಂದಪರಿಪೂರ್ಣ, ದೇಶಾನಂತ್ಯ ಗುಣಾನಂತ್ಯ ಆದ್ಯನಾದಿಕರ್ತನು, ಸಮಾಧಿ ಕಶೂನ್ಯ, ಇಂಥಾಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಂಸಾರ

ದುಃಖ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚ್ಚಳಿನಂದಸುಖ ಅನುಭವಿಸುಥಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ಆದ್ಯಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತ ವಂದಿತನೆಂದು ಹೇಳತದೆ. ನಾರಾಯಣನ ಗುಣ ಪೂರ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಕೃಷ್ಣಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೆಂದುತಿಳಿದು ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೆಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಯಜ್ಞಮಾಡಿದವರು ಸೋಮರಸಪಾನ ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧರಾಗಥಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಯುದ್ಧವೆಂಬಂಥಾ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಜನರ ಸಂಹರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗೆ ಅರ್ಪಿಸುಥಾರೆ. ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವುಳ್ಳವರು ಪಂಚಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತರ ಕೈಯ ವಂದಿತ ಸಮಸ್ತ ಸಜ್ಜನರ ಕೈಯ್ಯಾಪೂಜೆ ಕೊಳತಾನೆಂದು ಉಪಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಮುತ್ತು ಭಾರತವಾಕ್ಯ ಪಲು ಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ.

ಸೃಷ್ಟ್ವಾಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋದೇವಾಸಿಹ ಜಾಯೇನ ದಾನವಾಃ ।
ತಸ್ಮೈದೇವಾದಿದೇವಾಯನಮಸ್ತೇಶಾಂರ್ಙ್ಗಧಾರಿಣೇ ॥

ಸ್ವಾಮಿಶಾರ್ಙ್ಗ ಧನುರ್ಧಾರಿ ಸರ್ವಜಗತ್ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸುಥಾನೆ. ಸಂಹರಿಸುಥಾನೆ. ದೇವದೈತ್ಯರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯಬಂತಲ್ಲಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡೋಣ, ಹುಟ್ಟಿಸೋಣ, ದೇತ್ಯರಿಗೆ ತಮುಸ್ಸಿಗೆ ಹಾಕೋಣ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜಗತ್ಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಆನಂದಸಾಂದ್ರ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ದೇಹ ವಿಯೋಗ ಮಾಡಿಸಥಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ತಮುಸ್ಸಿಗೆ ಕೆಡಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷನಾಡಿಸಥಾನೆ. ದೇವತಾಪಕ್ಷ ಭೀಮಸೇನನೆಂದು ಸ್ವಪಕ್ಷ, ದುರ್ಯೋಧನಂದು ಪರಪಕ್ಷ ಹೀಗೆ ಎರಡು ತಂಡ ಮಾಡಿ ಭಾರತಕಥಾ ಸ್ವಾಮಿ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ವೇದವ್ಯಾಸಗೆ ಶರಣುಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರವರ ಹೃತ್ಕಮಲದಲ್ಲಿ ತೋರಥಾನೆ. ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿ ಕಾಣಥಾರೆ. ಮತ್ತೀ ಭಾರತವಾಕ್ಯ.

ನಾಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣ ಸಮಂ ನ ಭೂತಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ನಾರಾಯಣನ ಸದೃಶ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೋದಜಗತ್ತು ಮುಂದೆ ಬಾಹೋಜಗತ್ತು, ವರ್ತಮಾನಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಾರೂಇಲ್ಲಾ. ಇಂಥಾ ನಾರಾಯಣ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಗುಣವುಳ್ಳಾತ ನಿರ್ದೋಷನೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳತವೆ. ಸುವಾಕ್ಯಗಳ ಉದ್ಧಾರಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಅಂಥಾರೆ "ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ" ಹೀಗಂತ ವೇದವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಯರಡು ತೋಳು ಮ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಯತ್ತಿಕೊಂಡು "ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾತ್ಪರಂನಾಸ್ತಿ ನದೈವಂ ಕೇಶವಾತ್ಪರಂ" ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಸದೃಶ ದಾವುದುಇಲ್ಲಾ

ಕೇಶನನ ಹೊರ್ತು ಮತ್ತೆವಂದೂ ದೇವತೆಇಲ್ಲಾ. ಸಕಲವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಮೃತಸಾರ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣನ ಹೊರ್ತು ಮತ್ತೆ ಎಂದೂ ಅಧಿಕ ದೇವತೆ ಇಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ

॥ ಉಪಕ್ರಮೋಪಸಂಹಾರಾವಭ್ಯಾಸೋऽಪೂರ್ವತಾಫಲಮ್ ॥

ಅರ್ಥವಾದ ಉಪಪೃತ್ತಿ ಹೀಂಗೆ ಏಳು ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿತು.

॥ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ ವಿಷ್ಣುಃ ॥

ಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ವ್ಯಾಳಿ ವ್ಯಾಳಿಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ ತೀರಬೇಕು. ದೇವರ ಸ್ಮರಣೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದವಾ ಸಕಲ ವಿಧೀನು ಮಾಡಿದವನೆ. ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಉಳ್ಳವನಾದ ಯುಂದರೆ ನಾನಾ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡಲ್ಯಾಕೆ. ಅದಷ್ಟ ನಿಶ್ಫಲವಾದ ಕಾರಣ ದೇವರ ಸ್ಮರಣೆ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ವಿಹಿತ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಷಿದ್ಧ ಬಿಡಬೇಕು. ನಾರಾಯಣಗೆ ಸಮವಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕವಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನ ಮಹಿಮೆ, ದೇಶತಃ ಕಾಲತಃ ವ್ಯಾಪ್ತಳಾದ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ತಿಳೀಲಾರಳು. ಸಕಲ ಜೀವೋತ್ತಮ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಿಳಿಯಲಾರನು. ಸ್ವಾಮಿ ತನ್ನ ಮಹಿಮೆ :ತಾನೇ ಬಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣ ಬಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡ್ಯಾನೆ. ಸತ್ಯವತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಾವತಾರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡ್ಯಾನೆ. ದಶರಥನಲ್ಲಿ ರಾಮಾವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಜಮದಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮಾವತಾರ ಮಾಡ್ಯಾನೆ. ತಪ್ಪಮೇಯಾ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೇಇಂದ ಅವತಾರಗಳು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡ್ಯಾನೆ. ಜಗ್ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕ್ರೀಡಸಥಾನೆ, ಬಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಬಾಲಕನೋಪಾದಿ ಜಗತ್ರಯದೊಳಗೆ ಆಡಥಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜಗತ್ಯ ಹುಟ್ಟುಸಥಾನೆ ಪಾಲಸಥಾನೆ ತನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸಂಹರಿಸಥಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತರ ಸಂಸಾರ ಪರಿಹರಿಸಥಾನೆ. ಮಧು ಎಂಬ ದೈತ್ಯನ ಕೊಂದಂಥಾ ಮಧುಸೂದನನ ಮಹಿಮೆದಾರೂ ತಿಳೀಲಾರರು. ನಾರಾಯಣಗೆ ಸಮವಿಲ್ಲಾ, ಅಧಿಕವಂತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಾ. ಅವತಾರಪಲ್ಲಿ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣದೇವರ ಅವತಾರಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಥಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಪಂಧಕಶಕ್ತಿ ಇಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಯಂದು ತಿಳಿದವರಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ವಬ್ಬರಿಂಪ ವಧ್ಯನಲ್ಲಾ. ನಿತ್ಯಾನಂದಾ, ದುಃಖರಹಿತ ನಿರ್ದೋಷ ಗುಣಪೂರ್ಣ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ತಾನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದರೂ ತಾ ಯೇನು ಅರೇನೆಂಬೋ ಹಾಗೆ ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ್ನ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಯಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಈ ಪರ್ಣ ಶಾಲಾದಾರದು ಸೀತಾಕೃತೀ ಯತ್ತಹೋದಳೆಂದು ಅಡವಿಂದಡವೀ ಹುಡುಕುತ್ತಾ

ಹೊಗ್ಯಾನೆ. ಇಂದ್ರಜಿತನ ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾನೆಂಬೋಹಾಗೆ ತೋರಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನರಕಾಸುರನಲ್ಲಿ ಶತಘ್ನವೆಂಬ ಆಯುಧದಿಂದ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದನು ಯಂಬೋಹಾಗೆ ತೊರಿದ್ದಾನೆ. ಪರಶು ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಬಾನ್ನವಹಿಶಿಕೊಂಡು ಭೀಷ್ಮನಕೂಡಾ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಗಾಯ ದಿಂದ ಬಿದ್ದಹಾಂಗೆ ಸೋತಾಂಗೆ ತೋರಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಮನುಷ್ಯ, ದೇಹ ಬಿಟ್ಟನು ಯಂಬೋಹಾಗೆ ಅಸುರಜನಕ್ಕೆ ತೋರಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಂಥಾ ಗುಣಗಳು ನಷ್ಟಪುರುಷ ಹ್ಯಾಂಗೆ ತೋರಸಥಾನೆ ಹಾಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅಶಕ್ತನೆಂದು ದುರ್ಬಲತ್ವ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಕಪಟನಾಟಕ, ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಅಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮನೆಂದೂ ದೇವತೆಗಳು ತಿಳೀಥಾರೆ. ಅಸುರರು ಇದೆಲ್ಲಾ ಯಥಾರ್ಥವೆಂದು ತಿಳೀಥಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಸರ್ವರಿಗೆ ಈಶ ಸರ್ವಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯಾಮಕ ಪಾಂಡವರ ದೂತತ್ವವಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತಾನುರಾಜಾಧಿರಾಜ ಭೃತ್ಯನೋಪಾದಿ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಕರಸಿದರೆ ಬಾಹೋಣ, ದುರ್ಬಲತ್ವದವಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡಥಾ ನೋ ಹಾಂಗೆ ತಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಯಾದರೂ ನಿಂದಿತ ಕರ್ತವ್ಯಮಾಡಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಾನುಕರ್ಮಬದ್ಧನಲ್ಲ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತಾನುಸ್ವರಮಣ, ಆನಂದಪೂರ್ಣ ಗೋಪೀಜನಜಾರ, ನವನೀತಚೋರ ಹೀಗೆಂದು ಕರಸಿಕೊಂಡ್ಯಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳ ಕೊಲ್ಲಥಾನೆ, ಬ್ರಹ್ಮಮಾರಕಗೆ ಜಗತ್ಯಕೊಂದದೋಷವಿಲ್ಲಾ. ವ್ಯಭಿಚಾರಕಳ್ಳತನದೋಷ ಸ್ವಾಮಿಾಗೆ ಯಲ್ಲಿಯದು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಅವತಾರಗಳು ಅನಂತ ಅಪ್ರಾಕೃತ ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಸುರರಿಗೆಂತು ಮೋಹಿ ಸಮೋಹಿಶಾನು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಿಸಥಾನೆ. ಜರಾಸಂಧನ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನಕೂಡಿ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಧರ್ಮರಾಯ ಸ್ವಾಮಿಾಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ನೀನನ್ನಪ್ರಾಣ, ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಎರಡು ಕಣ್ಣು ನೀವು ಮೂವರು ಹೋದಮ್ಯಾಲೆ ನನ್ನ ಬದುಕೋಣ ಯಾತಕ್ಕೆಂದು ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣಗೆ ಪ್ರಾಕೃತದೇಹ ಉಳ್ಳಾತನೆಂದುತಿಳಿದು ಇಂಥಾ ಮಾತನಾಡಿದ. ಇದರಿಂದೇನಾಯಿತೆಂದರೆ ಸಜ್ಜನರುತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆವೀರಿ ಯೇನುಪುಣ್ಯಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಕೃತ ಪುರುಷಎಂತಾ ತಿಳದ್ದರಿಂದಾ ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಹ್ರಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲವು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಹೆಚ್ಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಯಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವಾ, ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಗೀತಾವಾಕ್ಯ ಅರ್ಜುನಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಅಂದದ್ದು ಮನುಷ್ಯದೇಹಧರಿಸಿದೇನೆಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತಿಳೀದೆ ನನ್ನವಜ್ಞಾ ಮಾಡಥಾರೆ. ಯಂಥಾ ಅವಜ್ಞಾಯಂದರೆ ನನ್ನವತಾರಕ್ಕೆ ದೋಷ ಯಾರು ತಿಳೀಥಾರೆ ಅವರು ಅವಜ್ಞಾರೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅವಜ್ಞಾ

॥ ಅವಜಾನಂತಿ ಮಾಂಮೂಢಿ ॥

ಯಲೆ ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೂಡಾಂತಃಕರಣ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳ ಸಮನೆಂತತಿಳಿಯೋಣ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತ್ವತಿಳಿಯೋಣ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೋಷಾರೋಪಿಸೋಣ ಇವೆಲ್ಲಾ ದೋಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನಾ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನನ್ನ ಭಾವ ತರಿಯುತು.

॥ ಸೋಷ್ಣುತಾ ಸೋಷಕರ್ಮಾಣೋ ಮೋಷಜ್ಞಾನಾವಿಚೇತಸಃ ॥

ಇಷೆಲ್ಲಾ ನಂನಲ್ಲಿ ದೋಷ ತಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ಅವಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ರಾಕ್ಷಸ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಯೈದಥಾರೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೋಷ ತಿಳೋದಿಲ್ಲಾ. ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನ ಅಂದದ್ದು

॥ ಪಿತಾಸಿಲೋಕಸ್ಯ ಚರಾಚರಸ್ಯ ॥

ಚರಾಚರ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಿಕ ಶೂನ್ಯ ಹೀಗಂತ ಅರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

॥ ಯಜ್ಞಾಜ್ಞಾತ್ವಾಮುನಯಃ ಸರ್ವೆ ॥

ಮುನಿಗಣಗಳು ನನಗೆ ಯೀನಂತ ತಿಳೀಥಾರೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭ ಇಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹುಟ್ಟಿಸಥಾನೆ. ಹೀಂಗೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ತಿಳೀಥಾರೆ.

॥ ದ್ವಾವಿಮೌಪುರುಷೌ ಲೋಕೇಕ್ಷರಶ್ಚಾಕ್ಷರಏವಚ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಕ್ಷರಾಕ್ಷರ ಚೇತನರು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಅಕ್ಷರಳು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜೀವರು ಕ್ಷರರು. ಇಂಥಾ ಕ್ಷರಾಕ್ಷರ ಚೇತನಕ್ಕೆ ವಡೆಯಾ.

॥ ಮಮಯೋನಿರ್ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹುಟ್ಟಿಸಥಾನೆ. ಹಡಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾ ನಿಶ್ಚಯ ಜ್ಞಾನ ಯಾರು ತಿಳೀಥಾರೆ ಅವರು ಸರ್ವಜ್ಞರು. ಇಂಥಾ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ನೀನು ನನಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದ ಕಾರಣ ಗೌಪ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳಥೀನಿ. ಹೀಗಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನಗೆ ಅಂದಾನೆ. "ಇತಿಗುಹ್ಯತಮಂಶಾಸ್ತ್ರಂ" ಗೌಪ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆ ಭರತ ಇದರಿಂದ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗು. ಹಾಗೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದ.

॥ ದ್ವಾಭೂತಸರ್ಗೌ ಲೋಕೇಸ್ಮಿನ್ ದೈವ ಆಸುರ ಏವಚ ॥

ಯಲೆ ಅರ್ಜುನನೇ ಅಸುರರ ಮಾತು ನಾನು ಹೇಳಥೇನೆ. ಪಾಪಿಗಳು ಯೀನಂತ ತೀರ್ಥಾರೆ, ಈ ಜಗತ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಮಿಥ್ಯಾಭೂತವೆಂದು ತೀರ್ಥಾರೆ. ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನಿಲ್ಲಾ ಈಶ್ವರನೆ ಜಗದಾಕಾರ ನಾಗಿಹಾನೆ ಹೀಗಂತ ತಿರ್ಥಾರೆ. ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವದಿಂದ ಮಹತ್ತತ್ವ ಹುಟ್ಟಿಯದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರತ್ತತ್ವ ಹುಟ್ಟಿಯದೆ. ಅಹಂಕಾರ ಮೂರ-ಪ್ರಕಾರ ವೈಕಾರಿಕ, ತೈಜಸ, ತಾಮಸ. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಐದು ಪಂಚಭೂತ ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ ಹೀಂಗೆಪಂಚ ಭೂತಾತ್ಮ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ವಡಂಬಡೋದಿಲ್ಲಾ ಈಶ್ವರನೆ ಜಗದಾಕಾರನಾಗಿರುತ್ಹಾನೆಂದು ಜೀವೇಶ್ವರ ಐಕ್ಯತೀರ್ಥಾರೆ. ಇಂಥಾ ದುರ್ಮತಿಗಳು ಸಜ್ಜನರ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ತಿಳೋದಿಲ್ಲಾ. ತಾವು ಕೆಡಥಾರೆ, ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಪರರನ್ನು ಕೆಡಸುಥಾರೆ. ಮತ್ತೆ ತಿಳೀಥಾರೆ, ನಾನೇ ಈಶ್ವರ, ನಾ ನೇ ಭೋಗಿ, ನಾನೇ ಸಿದ್ಧಾ, ನಾನೇ ಬಲವಂತ, ನಾನೇದ್ರವ್ಯ ಸಂಪನ್ನ, ನಾನೇ ಅಜರಾಮರ ನನ್ನ ಸದೃಶ ದಾರು. ಹೀಂಗೆ ಪಾಪಿಗಳು ತೀರ್ಥಾರೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಸುರ ಯೋನಿ ಯೈದಿ ಅನೇಕ ಪಾಪಕರ್ಮದಿಂದ ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿ ಳ ಥಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಸುರರ ಮಾತು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಸುರರ ಮಾತು ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಕೇಳಿ ಯಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಕಮಲೇಕ್ಷಣ ಸಜ್ಜನರ ಮಾತು ಸಾತ್ವಿಕ ಬುದಿ ಹೇಳಿಕೊಡು ಯಂದಲ್ಲಿ, ಸಜ್ಜನರು ಸ್ವಾಮಿ ಜ್ಞಾನ ಉಳ್ಳವರು. ಜೀವಜಡಾತ್ಮಕ ಪಂಚ ಭೇದತಿಳಿದವರು.ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಗತ ಭೇದರಹಿತ,:ದೋಷ ದೂರ, ಗುಣಪೂರ್ಣ ನೆಂದು ನನ್ನ ಉಪಾಸನ ಮಾಡತಿರ್ಥಾರೆ. ಯಲೆ ಅರ್ಜುನ ನೀನು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯಾತ್ಮನಾದ ಕಾರಣ ಗೌಪ್ಯಪ್ರಮೇಯ ಹೇಳಥೀನಿ.

॥ ಮನ್ಮನಾಭವಮದ್ಭಕ್ತೋ ಮದ್ಯಾಜೀ ಮಾಂ ನಮಸ್ಕುರು॥

ಯಲೆ ಅರ್ಜುನಾ ಯೇನು ಭಕ್ತಿಮಾಡೋದು ನನ್ನಲ್ಲಿಮಾಡು, ನನಗೆ ಶರಣು ಹೋಗು, ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳಮಾಡಿ ನನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ ಬಾ ನಾನು ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆಯಂದುತಿಳೀ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ ಗೀತಾ ವಾಕ್ಯಗಳ ಹೇಳಿ ಯಿನ್ನು ಶಾಂತಿಪರ್ವ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮವಾಕ್ಯ ಹೇಳಥಾಸೆ. ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಶಾ ಬಹಳೆ ಹೇಳತದೆ. ಕಪಿಲ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮ ಹೇಳುವಾಗ ಜನಮೇಜಯರಾಯ ವೈಶಂಪಾಯನಾಚಾರ್ಯನ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ.

॥ ಬಹವಃ ಪುರುಷಾ ಪುರುಷಃ ಪ್ರವರೋ ॥

ಯಲೆ ವೈಶಂಪಾಯನಾಚಾರ್ಯನೆ ಪುರುಷರು ಯೀಸುಮಂದಿ, ಪುರುಷನೆಲ್ಲಾ

ವಬ್ಬನೆ ಅಂಬೋದು ಅಬದ್ಧಾ ಇದನೆಲ್ಲಾ ವಿವೇಕಿಶಿ ಹೇಳಿಂದು ಜನಮೇ ಜಯರಾಯು ಕೇಳಲಾಗಿ ವೈಶಂಪಾಯನ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ರಾಯಾ ನೀ ಕೇಳಿದಾಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ರುದ್ರಕೇಳಿದಾ.. ಮಹಾರುದ್ರಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ ನಾರಾಯಣ ನಿನಗೆ ಮೂಲಕಾರಣನಾನ· ನನ್ನದೆಶೆಇಂದಾಹುಟ್ಟಿದಿ ಹಾಂಗೆ ನನ್ನದೆಶೆಇಂದ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಯವೆ. ವೇದಗಳ ನಾನಾ ರಹಸ್ಯಗಳು ದೇವರ ಆಜ್ಞೆಂದ ನನ್ನ ಅಧೀನವಾಗೆವೆ. ಮಹರುದ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಂಗಂತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ರುದ್ರಗೆ ಹೇಳಿದಂಥಾದ್ದು ವೈಶಂಪಾಯನಾ ಜನಮೆಜಯರಾಯಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಭೀಮಸೇನಧರ್ಮರಾಯಗೆಅಂದದ್ದು ಯಲೆಅಣ್ಣಾ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳು ನಾರಾಯಣನ ಗುಣಗಳು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಲಾಗಿ ಯಾರೂ ಅಂತ ಐಯುವುದಿಲ್ಲಾ. ದೇಶಕಾಲವ್ಯಾಪ್ತಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೊದಲಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅನಂತಗುಣಗಳ ಕಡೇಪೂರೈಶಿ ತಿಳಿಲಾರದೆ ಕುತೂಹಲ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಮುಣಗಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ನವನವಚರಿತೆಕಂಡು ಬಹಳಾಶ್ಚರ್ಯ ಉಳ್ಳಾಕೆಯಾಗಿರತಾಳೆ. ಅಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅನಾದಿಕಾಲದ ಸ್ವಾಮಿಾ ಆದ್ಯನಾದಿಕರ್ತನು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಕುಲದೇವತೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡ್ಯ ಯುಂದು ಭೀಮಸೇನ ಧರ್ಮರಾಯಗೆ ಹೇಳಿದಾನೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮನುಷ್ಯರಂತ ತಿಳೀಬಾರದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಜಗತ್ಯಕ್ಕೆವಡೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಂತ ತಿಳಿ. ನಂಪು ಸ್ವಾಮಿಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜೀವರುಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸುಥಾನೆ. ಜಗದೋತ್ಪಾದಕ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಾ ಕೋಪದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮಹಾರುದ್ರ ಹುಟ್ಯಾನೆ. ಕೃಷ್ಣ ಧರ್ಮರಾಯನ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾನೆ ಯಲೆ ಧರ್ಮರಾಯ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಹಾರುದ್ರನ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾ ರುದ್ರನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ ನನ್ನ ಆಶ್ರಯಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ದಾರನ್ನು ಆಶ್ರಯಸೋದಿಲ್ಲಾ ಮುಕ್ತಾ ಮುಕ್ತ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಶ್ರಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಸೂರ್ಯನಕಿರಣಗಳು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಆಶ್ರಯಸಿರುತದೋ ಹಾಂಗೆ ಸಕಲ ಚರಾಚರ ಜಗತ್ಯ ನನ್ನ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಯದೆ. ಹಿಂದು ಹೋದ ಜಗತ್ತು ಮುಂದೆಬಾಹೋಜಗತ್ತು ವರ್ತಮಾನ ಜಗತ್ತು ನನ್ನಾಶ್ರಯಸಿಯದೆ ಅನಂತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕಲ್ಪಗಳು ಆಗಿಹೋಗ್ಯಾವೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇ ನಿಯಮಕಾ ನನಗೆ ಸಮವಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕವಿಲ್ಲಾ. ಈ ಮಹಾಭಾರತ ಭಾಷಾತ್ರಯ್ಯ ದಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಡದವೆ. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಯಲ್ಲಿಹೇಳತದೆ ಅದ್ಯ ಸಮಾಧಿ ಭಾಷಯಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದರ್ಶನ ಭಾಷಾ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕದರ್ಶನ ಪರದರ್ಶನ. ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿವುಳ್ಳವರ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಲೇಶಬಡಥಾರೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಾ ಸ್ಮರಣಾ ಸೀತಾದೇವೀ ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸೀತಾದೇವೀ ಹುಡುಕುತ್ತ ಅಡವಿಂದಡವಿ ತಿರುಗುತ್ತ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕವಿಡಂಬನೆಮಾಡಿದ್ದು ಲೋಕದರ್ಶನವೆಂತ ತಿಳೀಬೇಕು. ಇಂನು ಪರದರ್ಶನವೆಂಬೋದು ಪರಮಾತ್ಮ ಯುಂಥಾತಾ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಗಳು

(1) ಸಮಾಧಿ ; ಸರ್ವಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಗುಣ

ಲೋಕದರ್ಶನ ಪರದರ್ಶನ

ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಥಾರೆ. ಗಣೇಶ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮಾ. ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು,ಅದುಪರ ದರ್ಶನ. ದರ್ಶನಭಾಷಾದೊಳಗೆ ಸಮಾಧಿಭಾಷಾದೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ಬಾಹೋ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಕೋಬೇಕು. ಇಂನು ಗುಹ್ಯಭಾಷಾ.

ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಂಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂವಮನಂವೃತಕರ್ಪಟಂ ।
ಕಾಕವಿಷ್ಟಸಮದ್ಭೂತಂಪಂಚಭೂತಾನಿ ಭಾರತ ॥

ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಎತ್ಸೋಚ್ಛಿಷ್ಟ ಆಕಳ ಹಾಲು ತೊಕೋಬೇಕು. ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವೆಂದರೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಉದಕ ತಕೋಬೇಕು. ವಮನವೆಂದರೆ ಜೇನತುಪ್ಪಾ ತಕೋಬೇಕು. ಮೃತಕರ್ಪಟವೆಂದರೆ ದನರೆ ತಕೋಬೇಕು. ಕಾಕವಿಷ್ಟಾಯೆಂದರೆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ ತಕೋಬೇಕು. ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ನ್ಯರಳೊಳಗೆ ಕೋಟಿ ಯಜ್ಞದ ಫಲ ಬರತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಭಾಷಾ- ದರ್ಶನ ಭಾಷಾ ಗುಹ್ಯಭಾಷಾ ಹೀಂಗೆ ಭಾಷಾತ್ರಯದಿಂದ ಗ್ರಂಥ ನಡದಿದೆ. ವೇದವ್ಯಾಸ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅಂದದ್ದು ದರ್ಶನ ಭಾಷಾ ಯಥಾರ್ಥ ತಿಳಿಬ್ಯಾಡರಿ. ವೇದವ್ಯಾಸ ಹೇಳ್ಯಾನೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಿ. ಅಸುರರ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ದರ್ಶನ ಭಾಷಾ ಯುರಡು ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದ್ದೀನೆ. ಗುಹ್ಯಭಾಷ ಹೇಳಿದ್ದೀನೆ. ಅನ್ಯಾರ್ಥಮಾಡತಾಬನ್ನಿ. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ತಿಳೀತಬನ್ನಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಮಹಿಮೆ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ನಾರಾಯಣ ಅಸುರರ ಸಂಹರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಾಯುದೇವರೇವೆ ಪ್ರಧಾನಾಂಗಭೂತರಾಗ್ಯಾರೆ. ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂಗಭೂತ ಅವತಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಯನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ.

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮನ್ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಭೀಮ ಏವಚ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಕಃ ॥

ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಹನುಮಂತ ಪ್ರಥಮಾಂಗ ನ್ಯಾಗ್ಯಾನೇ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅಂಗನಾಗ್ಯಾನೆ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಭೋಧ ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮೂರನೇ ಅವತಾರ ಮಾಡ್ಯಾನೆ. ವಾಯುದೇವರು ಯೇನು ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಥಾನೆ ಅದಷ್ಟು ಕೇಶವನಾಜ್ಞಾದಿಂದ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಥಾನೆ. ವಾಯುದೇವರು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗ. ಭಾರತೀ ಸರಸ್ವತೀ ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯೇ ದ್ರೌಪದೀ ದೇವಿಯಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅಚ್ಚಭಾರತೀ ಅವತಾರವಾಗದೆ. ಹಾಂಗೆ ಕಾಳೀದೇವಿ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಾದೇವಿಯೆಂಬ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಭಾರತಿ ಮೂರು ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ನಾರಾಯಣಗೆ ಪ್ರಥಮಾಂಗ ವಾಯು ದೇವರು

ಭಾರತೀ ಎರಡನೆ ಅಂಗಭೂತ ಇಂನು ಮೂರನೇ ಅಂಗಶೇಷನೇವೆ. ನರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಬಲಭದ್ರಾ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶೇಷನೇವೆ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ರುದ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ರುದ್ರಪದವಿಯಾಳಿ ಶೇಷಪದವಿಗೆ ಒಂದಾನೆ. ಅನ್ಯತ್ರಗತಿ ಇಲ್ಲಾ. ಈ ರುದ್ರನು ಶೇಷ ಪದವಿಗೆ ಒಂದಾನು. ಈ ರುದ್ರನೇವೆ ಶುಕಾಚಾರ್ಯ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಮೂರನೇ ಅಂಗಭೂತರು. ಇಂದ್ರನವತಾರನಾದಂಥಾ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ನರಾವೇಶ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಮೂರನೇ ಅಂಗದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಕಾಮಾವತಾರ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದವರು ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಗಭೂತರು. ಘಳಿಘಳಿಗ್ಯೆ ತಾರತಮ್ಯ ಯೇನ್ನ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದ್ದಂನೆ ಹೇಳಬೇಕು ಯುಂದಲ್ಲಿನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಪರಿವಾರ ದೇವತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಗಭೂತರಂತ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಿರಬೇಕು. ವೈಷ್ಣವ ಚರಿತ್ರೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳು ತದ್ದಾಸರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ಬಹಳ ತಿಳಿದ ಹಾಂಗಾಗತದೆ. ಹರಿದಾಸರ ಮಹಿಮೆ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕೇಳತೀರಬೇಕು. ನಾರಾಯಣ ನಿರ್ದೋಷ ಗುಣಪೂರ್ಣ ಸ್ಮರಣ ನೆಂದು ಹನುಮಂತದೇವರು ಕಿಂಪುರುಷ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ್ಯಷೇಣಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಮ ಸ್ಕಂಧ ಭಾಗವತ ವಾಕ್ಯವದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮೀ ರಘುನಾಥ ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಯೇನು ಕಾರಣ ಅವತಾರ ಮಾಡ್ಯಾನೆ. ಒಲಿಪ್ಪ ರಾವಣಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರಂನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಂತ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದಾನಲ್ಲಾ. ವಿಷಯಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ರಮಾಪತಿ ದಶರಥರಾಯನಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿ ಹೋಗಾಡಿಶಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಲೋಕವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವ್ಯಾಪ್ತನಾದರೂ ಅಡವಿಂದಡವಿ ತಿರುಗುತ್ತ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕೇ ಬಂದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಯುಂದಿಗಾದರೂ ವಿಯೋಗ ಉಂಟೇ, ಸ್ವಾಮಿಾ. ಸರ್ವೋತ್ತಮಾ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಪ್ತಾ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಅಣಕ ಮಾಡಿ ತೋರಿಶಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಯೋಗ ಸ್ವಾಮಿಾಗಿಲ್ಲಾ. ದೇಶಕಾಲಪರಿ ಚ್ಛೇದ ಶೂನ್ಯಗಳು ನಿರ್ದೋಷಉಳ್ಳಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಾಗೆ ಯುಂದಿಗೂವಿಯೋಗ ಉಂಟೇ ? ಚಂದ್ರನಬೆಳದಿಂಗಳು ಸೂರ್ಯನಕಿರಣಗಳಪ್ಪಂದೆತಾಪಕೊಡತದೆ. ಶ್ರೀ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಲ್ಲಿದ ಕಾರಣ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡ ಹಾಂಗೆ ಆಗತದೆ. ಈ ವ್ಯಾಳೆ ಸುಳಿ ಗಾಳಿ ವಜ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ತಾಕತದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಣಕಾಮಾಡಿತೋರಿಶಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಸ್ವರಮಾಣಾ ಸ್ತ್ರೀನಿಮಿತ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಾಗೆ ಕಶ್ಮಲಾಂತಃಕರಣವಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಿರ್ದೋಷ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ಪಂಚಮ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನ ವಾಕ್ಯ ಹೇಳಿ ಇಂನ್ನು ನವಮಸ್ಕಂಧ ಭಾಗವತವಾಕ್ಯ ಹೇಳಥಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗವುಳ್ಳವರು ಸ್ತ್ರೀವಿಯೋಗದಿಂದ ಹೇಗೆ ದುಃಖ ಪಡತಾರೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಾ ಸೀತಾಕೃತಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ವನವನ ತಿರುಗುತ್ತಾ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದು ಸೇತುವೆಗಟ್ಟಿ ರಾವಣಾದಿಖಳರ ಕೊಂದು ಸೀತಾಕೃತಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಾನೆ. ಸೀತಾರಾಮರಿಗೆ ಯಾಂದಿಗೂ ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲಾ. ಆದರೂ ಪೂರ್ಣರಾಮಾಯಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ ಕಥೆ ಹೇಳತವೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವಣನ ಕೊಂದದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಬಂತೆಂದು, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಈಶ್ವರನ ಪೂಜೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿಗೆ ಪಾಪಲುಂಟೇ, ಸೇತುದ ರ್ಶನದಿಂದ ಪಂಚಮಹಪಾತಕಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಜಗದ್ಗುರು ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನಂತ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಥಾನೆ. ಅಂಥಾ ಪಾಪ ಮೊದಲಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಿಲ್ಲಾ ಅಸುರರ ಪಾಪ ಉಂಟೇ, ಸರ್ವಥಾಪಾಪವಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತಾನುಸರ್ವರಿಗೆ ಈಶಾ, ತನ್ನ ರಾಣೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷಾದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಅಸುರರಿಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವರಬಲಗಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಸರ್ವ ಸ್ವಾಮಿ ಮಧು ಕೈಟಭರ ಕೈಯಾ ತಾನುವರವ್ರಸಂಪಾಸಿದಿದ್ದಾನೆ. ಮಧುಕೈಟಭರಿಗೆ ತಾನುಸಜ್ಜನಕಾ. ಮಧುಕೈಟಭರು ನಾರಾಯಣಗಂದದ್ದು ಯೇನುವರ ಬೇಡತಿದ್ದೀ ಬೇಡೆನಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ತಾನುಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಯೇನಂಥ ವರ ಬೇಡಿಕೊಂಡನೆಂದು ನಿಮಮನ್ನುನಾನು ಕೊಂದೇನೆಂದನು. ವಳ್ಳೆದೇಂಥಾರೆ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಕೆಡತದಾದಕಾರಣ ಅ ಶ್ಯ ಕೊಲ್ಲು

ಯುಂದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಅವರವರ ಬಲದಿಂದ ಕೊಂದಾತನಲ್ಲಾ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಉಳ್ಳತಾ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ವರವು ಪಡಕೊಂಡು ಕೊಂದಾನೆ. ಈ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮನ್ವಾದ್ಯುಪಚಾರಿಕಾಸ್ತಿಕಾ ಹೀಂಗೆ ಮೂರು ಅರ್ಥಹೇಳತದೆ. ಉಪಚಾರ್ಯಕಾರ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರಹೊತ್ತಾಗಿ ಭಾರತಾರ್ಥ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಮನ್ವಾದಿಕಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಹಾಶ್ರಮದಿಂದಮಾಡ್ಯಾರು. ಆಸ್ತಿಕಾರ್ಥ ಸಮಸ್ತರುಮಾಡಥಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರುಷವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳತದೆ. ದುರ್ಯೋಧನಸಾಯುವಾಗ ಕೃಷ್ಣರಣರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತದೆ. ಗೋಮೂತ್ರ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಅಡುವಡು ಹೋಗುತದೆ ಹಾಂಗೆ ಅರ್ಥ ನಡೆದಿದೆ. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಹೇಳೋದು ಸಾತ್ವಿಕಾರ್ಥ. ಮನ್ವಾದಿ ಕಾರ್ಥವೆಂಬೋದು:ಯಲ್ಲೆ ಧರ್ಮವಂತ ಬರತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿ ಧ್ಯಾಸನ ಶೀಲಸ್ವಭಾವ ನಮೃತ ಥವೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮವೆಂತ ಬಂದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಈ ಹತ್ತು ಗುಣಗಳು ತಕೋಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಜ್ಞಾರ್ಥದಿಂದ ತಿಳಿದು ತಕೋಬೇಕು ಇನ್ನು ಉಪಚಾರಿಕಾರ್ಥ ಯಾವದೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನೆಯಂತ ಹೇಳಿದ್ಹಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯಪ್ರಜ್ಞಾ ಸ್ವಾಮಿ ವಚನ ಬುದ್ಧಿ ಧೈರ್ಯ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಹೀಂಗೆ ದಶ ಸುಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರಬೇಕು. ದ್ರೌಪದಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾದಿ ದಶಕ ತಕೋಬೇಕು. ದುರ್ಯೋಧನ ಒಂದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ತಕೋಬೇಕು. ದುಃಶಾಸನ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನ ತಕೋಬೇಕು. ಶಕುನಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಲ್ಲ ದೇವತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದುಷ್ಟ ಮತ

ತಕೋಬೇಕು. ವಿಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದವರು ದುರ್ಯೋಧನನ-ತಂಮಂದಿರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ದೋಷಗಳು ತಕೋಬೇಕು. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಬಂದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ತಕೋಬೇಕು. ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾದವರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರೀಯಗಳ ತಕೋಬೇಕು. ಕುರುಸೈನ್ಯ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ತಕೋಬೇಕು. ಪಾಂಡವರಂತಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ತಕೋಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವ ಭಾರತ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಭಾರತಾರ್ಥ ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡಲಾರರು. ಮನುಷ್ಯರುಯೇನುಮಾಡಲಾವರು. ಭಾರತಕ್ಕೆಮೂರುಅರ್ಥ. ಉಪಚಾರ್ಯಾರ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ. ಆಸ್ತಿಕಾರ್ಥ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ. ಮನ್ವಾದಿಕಾರ್ಥ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಯೋಗ್ಯ, ಥೋಡೆ ತೋರಸುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಞಾನಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೋಬೇಕು. ಭಾರತಾರ್ಥ ಸಮಗ್ರ ವೇದವ್ಯಾಸ ತಾ ಬಲ್ಲಾ. ಆತನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಬಲ್ಲರು. ನಾನು ಬಲ್ಲೆನೆಂಬೋದು ಶುಕಾಚಾರ್ಯ ತಾ ಬಲ್ಲ. ಭಾರತಾರ್ಥ ಕೆಲವು ಸಂಜಯ ಬಲ್ಲೆನೆಂಬೋದು ಶುಕಾಚಾರ್ಯ ಬಲ್ಲಾ. ವಾಯುನೂ ಭಾವೀ ಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಕಾರಣ ದೇವರನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭಾರತಾರ್ಥ ಬಲ್ಲಾ. ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಭಾರತಾರ್ಥ ಬಲ್ಲ ಹ್ಹಾಗೆ ದಾರೂ ಅರಿಯರು. ವಾಯುದೇವರು ದೊಡ್ಡಾತನೆಂದು ಅರಣ್ಯಪರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ.

ಜ್ಞಾನೇ ವಿರಾಗೆ ಹರಿಭಕ್ತಿಭಾವೇಧೃಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಣಬಲೇಷಂಯೋಗೆ ।
ಬುದ್ಧೌಚನಾನ್ಯೋ ಹನುಮತ್ಸಮಾನಃ ಪುಮಾಂಕ್ಕದಾಚಿತ್ಕ್ವಚಕಶ್ಚನೈವ ॥

ಹನುಮಂತನ ಸಮ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹನುಮಂತ ಭಾವೀ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಹನುಮಂತನ ಕೀರ್ತಿ ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ವಾಯು ದೇವರು ಹನುಮಂತನ ಅವತಾರ ಮಾಡ್ಯಾನೆಂದು ವೇದ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತದೆ.

ಬಳಿತ್ಥಾತದ್ವಪುಷೇಧಾಯಿ ದರ್ಶತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗಃ ಸಹಸೋ ಯತೊಽಜನಿ ।
ಯದೀಮುಪಹ್ವರತೇ ಸಾಧತೇ ಮತಿರ್ಋತಸ್ಯ ಧೇನಾ ಅನಯಂತ ಸಸ್ರುತಃ ॥

ಯಂಬೋ ವೇದ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳತದೆ. ವಾಯು ದೇವರುನಾರಾಯಣನನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬಲಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಭರಣಗಮನ ಉಳ್ಳಾತಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಸರ್ವ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತನು. ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಪೋಷಕನು. ಇಂಥಾ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣನಾಜ್ಞಾ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿಾ ಆಜ್ಞಾ ಶಿರೋರತ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳ ಭಿನ್ನಪಮಾಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಾಯುದೇವರ ಮೊದಲನೆದಾದ ಅವತಾರ ಹನುಮಂತ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ನೈರ್ಗುಣ್ಯ ವಾದಿಗಳ ಮಾತೆಲ್ಲ ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ.

ಯದೀಮುಪಹ್ವರತೇ ಸಾಧತೇ ಮತಿರ್ಮತಸ್ಯ ಧೇನಾ ।

ರಾಮನ ವಾಕ್ಯ ಕೇಳಿ ಸೀತಾಕೃತಿ ವೈದು ಕೊಟ್ಟಾನೆ. ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆ ನಿರಂತರ ಕಿಂಪುರುಷ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೇ ಅವತಾರ ಭೀಮಸೇನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಮರ್ದಿಸಿಬಿಟ್ಟಾ. ಪೃಕ್ಷವಪುಃ ಪಿತುಮಾನ್ ಎಂದು ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕಚಕ್ರನಗರದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ಯಥೇಷ್ಟ ಭೋಜನ ಮಾಡುವ ಬಕಾಸುರನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂದು ಯಷ್ಟು ಉಂಬೋವಷ್ಟು ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಕಳಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಕಾಸುರಗೆ ನೇಮಿಸಿದಂಥಾ ಅನ್ನವಷ್ಟು ಭೀಮಸೇನ ತಾ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದ. ಅಂಗುಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ ಜಠರಾಗ್ನಿ ಉಳ್ಳಾತ ಬಹ್ವನ್ನ ಭಕ್ಷ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದ ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾದ. ಭೀಮಸೇನ ನಿರಂತರ ನಾ ರಾ ಯ ಣ ನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಿರತಾನೆ. ಋಗಾದಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ, ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳತದೆ. ಭೀಮಸೇನಾ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಣೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಿರಥಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಆನಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಕ್ರೀಡಸತಿರತಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅದ್ಭುತ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಅನಂತ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ರಮಿಸತಾನೆ. ಇನ್ನು ತೃತೀಯಾವತಾರ ದಶಪ್ರಮತಿಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಡೆದರು. ಎಂದಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನವೇನು ಕಾರಣ ಬಂತೆಂದಲ್ಲ ಮಧ್ವಗೇಹ ಭಟ್ಟನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಾವತಾರ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಗುರುಗಳ ತಾಯಿ ಎಂಬ ಕಾರಣ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಡೆದರು ಯಂದು ಶ್ರುತಿ ಹೇಳತದೆ, ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ಭೂದುರ್ಗಾದೇವೀ ವಾಯುದೇವರನ್ನ ಹಡದಿದಾರೆ. ಅಂಥಾ ವಾಯು ದೇವರ ಅವತಾರನಾದಂಥಾ ಪೂರ್ಣ ಬೋಧಾಚಾರ್ಯರು ನಾರಾಯಣನ ಅಮೃತ ಕಿರಣದಂತೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದುಗ್ಧದೋಪಾದಿ ಕರದುಕೊಡತಾನೆ. ಆನಂದತೀರ್ಥರ ಅವತಾರವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಂದಲ್ಲಿ ಈಶನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರು ಕಡೆಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವಾದಂಥ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಲಿಕೆ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈತನ ಮಹಿಮೆ ಬಹಳ ಹೇಳತದೆ. ಶುಕಾಚಾರ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞರ ಮುಖ ಕಮಲದಿಂದ ನಾರಾಯಣನ ಚರಿತ್ರೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಮೂಲ ದೇವತೆಗಳು ಶೇಷ ಮೊದಲಾಗಿ ಪುರಾಣ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರೋಣ. ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಷಪುರಾಣ ಕೇಳ ಖೇಚರ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗುವ ಶೇಷನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಿತ್ತು. ಶಿಷ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡರು ಅನಂತ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳಂಥಾ ನಾರಾಯಣನ ಕೀರ್ತಿ ನಿರಂತರ ಗಾಯನ ಮಾಡುವ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರ ದಾಸರು. ನಾರಾಯಣ ವೀರ್ಯೋ ದಾರ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಮುಖದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳೋರು.

॥ ಮಧುದ್ಯೌರಸ್ತುನಃ ಪಿತಾ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥರು ಸುಖಸಾಧನ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಡಿದಕಾರಣ ಮಧ್ವರಾಯರೆಂದು ಕರಸಿ ಕೊಂಡರು. ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಸುರರು, ನಾರಾಯಣ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರಾಕಾರನೆಂತ ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಷ್ಟೂ ಮಧ್ವರಾಯರು ಕೆಡಸಿಬಿಟ್ಟು, ವೈಷ್ಣವಚ್ಛಿಷ್ಟ ಪಸರಸಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆ ನಡಸಿಬಿಟ್ಟರು. ದುರ್ವಾದಿಗಳಪುತವೆಲ್ಲಾ ಖಂಡಿಸಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಸಂಮತ ನಾರಾಯಣ ಗುಣ ಪೂರ್ಣನೆಂದು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ತಿಳಹಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅವೈಷ್ಣವರು ನಾರಾಯಣ ನಿರ್ಗುಣನಿರಾಕಾರನಂತ ಪ್ರಶ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ತೃಣದೋಷಾದಿ ಮಿಥ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಾ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾ ಡಿ ಬಿ ಟ್ಟ ರು. ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ತೃಣ ಹ್ಯಾಂಗೆ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಆನಂದ ತೀರ್ಥರು ಮುಖ ಕಮಲ ವಚನಗಳಿಂದ ದುರ್ಮತವೆಲ್ಲ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಇಂಥಾ ವಾಯು ದೇವರಿಗೆ ಸಮೀಚೀನ ಜ್ಞಾನ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣರು ಪ್ರೇರಸತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಪರಮಶುದ್ಧ. ಪರಮ ದಯಾಳು. ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಾರೆ. ಇಂಥಾ ಆನಂದ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಗರ್ಭವಾಸ ದುಃಖವಿಲ್ಲಾ. ಮಧ್ಯಗೇಹ ಭಟ್ಟನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಗರ್ಭವಾಸ ದುಃಖ ಉಂಟೇ, ಯನಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣದೇವರು ಆಮೋಕ್ಷ ಜೀವನ ಪಂದು ದ್ವಾರ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಿಸಿ, ಮಹಾದ್ವಾರದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣದೇವರು ಪ್ರವೇಶವಾದರು. ವೇದಅಪೌರುಷೇಗ್ರಂಥಾಯ ಅನಾದಿ ವೇದಾರ್ಥ ತಿಳಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ವೇದವ್ಯಾಸಮಾಡಿದಂಥಾಭಾರತಾದಿ ಗ್ರಂಥಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಾರೆ. ಭಾರತಾರ್ಥತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದಹೇಳತಾರೆ ವೇದಾರ್ಥತಮಗೆಕಠಿಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ರೂಪತ್ರಯಗಳು ವೇದ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥಾದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಹೇಳತಾರೆ. ಪೌರುಷ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳತದೆ. ಯಜ್ಞದೊಳಗೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಜ್ಞ ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೊಡ್ಡದು, ಎರಡು ಕಾಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೊಡ್ಡವರು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದೊಳಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೊಡ್ಡವರು. ಹಾಂಗೆ ದೇವತೆಗಳೊಳಗೆ ಮಾರುತಿ ದೊಡ್ಡಾತ. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಬಲಪ್ರದಾ, ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ರುದ್ರಬಲಪ್ರದಾ, ರುದ್ರಗೆ ವಾಯುದೇವರು ಬಲಪ್ರದಾ, ವಾಯುದೇವರಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಬಲಪ್ರದಾ.

॥ ವಾಯುರ್ಭೀಮೋಭೀಮಸೇನಾದೋ ॥

ಸಮಸ್ತ ದೈತ್ಯರನ್ನ ವಿನಾಶ ಮಾಡುವಾತ ಭೀಮಸೇನ. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಭೂತ ಮರಣ. ಕಾಲದಲ್ಲ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದೇಹವಿಯೋಗ ಮಾ ಡಿ ಸಿ ಕೊ ಂ ಡು

ನಾರಾಯಣನ್ನ ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಾನೆ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಡೇಲಿ ಚರಮ ದೇಹದಿಂದ ಕಡಿಗೆ ಮೂಡಿಸಿ ದಿವ್ಯಗತಿ ನಾರಾಯಣನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡತಾನೆ. ದೇವದೇವ ನಾದಂಥಾ ವಾಯುದೇವರು ಭೀಮಸೇನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣಗೆ ಅಂಗಭೂತನಾಗಿ ಭೂಭಾರ ಇಳಿಸತಾನೆ. ಕುರುಪಾಂಡವರ ಸೈನ್ಯದೊಳಗೆ ಭೀಮಸೇನನ ಸದೃಶ ಶೌರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ, ವೇಗದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಬಲದಲ್ಲಿ, ಲಾಘವದಲ್ಲಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪಟುತರದಲ್ಲಿ, ಪರಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಭೀಮಸೇನನ ಸರಿಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಜುನನಪ್ಪಂದ ಭೀಮಸೇನಾ ದುಃಖ ಮಾಡಿ ಕೊಂಬಾತನಲ್ಲಾ. ಭೀಮಸೇನನ ಶೂರತ್ವ ಧರ್ಮ ಪ್ರೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ನಂಮ ಭೀಮಸೇನಾ ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷ ಮಾಡಿಸುವಾ, ಕೀರ್ತಿ ಭೀಮಸೇನನ ಅಧೀನವಾಗಿಯದೆ, ಧರ್ಮರಾಯ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ತಂಮಗೆ ಪ್ರೊಗಳಿದಾ. ವೈರಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಮೊದಲಾಗಿ ಭೀಮಸೇನನ್ನ ಪ್ರೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ವಿರಾಟ ಪರ್ವ ವಾಕ್ಯವದೆ. ದೇವಾಸುರರೊಳಗೆಮನುಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರೊಳಗೆ ನಾಲ್ಲವರು ಮೊತ್ತವರು ಭೀಮಸೇನ, ಬಲಭದ್ರ, ಶಲ್ಯ, ಕೀಚಕ, ಈ ನಾಲ್ಲವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಲವೀರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮ ಉಳ್ಳವರು ಇವರ ಸದೃಶ ಐಪನೇ ಪರಾಕ್ರಮ ಉಳ್ಳವರು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತೋರೋದಿಲ್ಲವೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನ ಅಂದಾನೆ. ಭೀಮಸೇನ ಬಾಹು ಪರಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಶೂರತ್ವದಲ್ಲಿ, ಬಲದಲ್ಲಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪಟುತ್ವದಲ್ಲಿ, ಶೌರ್ಯದಲ್ಲಿ, ವೇಗದಲ್ಲಿ, ಲಾಘವದಲ್ಲಿ, ಭೀಮಸೇನನ ಸದೃಶ ರಿಸಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಹೇಳತದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ ಭಾರತವಾಕ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗವಾಗ ಭೀಮಸೇನ ಮೊದಲಾಗಿ ದಯಾಳುತನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆಂದು ಸ್ವಭಾವ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ದಾವ ಪ್ರಕಾರವಾದರು ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಯಂದು ಅಶಕ್ತತನ ಹೇಳಿಕೊಳಲಿಕ್ಕೆ ಭೀಮಾ ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ಯತ್ತ ಹೋಯಿತು. ನಿನ್ನ ಬಲಾ ನೀಹೇಳೋ ಎಂದಲ್ಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಎರಡು ಹೋಳು ಮಾಡಿ ತಾಳ ಬಾರಿಸೇನು ಹೀಗೆ ಎನಲಿಕ್ಕೆ ಘೋಡೆ ಬಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ. ಸಾವಿರ ಭಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಗ ನಿಂನ ಬಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಭೀಮಸೇನಗೆ ಪ್ರೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಕುರುಕುಲದಲ್ಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀ. ಸಕಲ ಯುದ್ಧ ಭಾರ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ ನಿನ್ನ ತರುವಾಯ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಭಾರವಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ವೀರಭೂಪಾಲಕರು ಯುದ್ಧ ಭಾರವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಹೀಗೆಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅಂದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಾರದಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ದ್ರೌಪದೀ ಮುಖ್ಯವಡೆಯಳು. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಗರ್ಭಧರಿಸಿ ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರರ ಪಡದಾಳೆ. ಆ ಭಾರತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಲಿಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಶೇಷನೇವೆ ಬಲರಾಮನಾಗಿ

1-10

ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಬಲಾಧಿಕಾ ಮುಸಲಾಯುಧ ಹಿಡಕೊಂಡು ನಿಂತಮ್ಯಾಲೆ ಆತನ ಯಡುರಿಗೆ ಭೀಮಸೇನನ ಪೆಾರ್ತು ದಾರು ನಿಂದಡಲಾರದು. ಅರ್ಜುನ, ಭೀಮಸೇನಾ, ಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞಾದಿಂದ ಬಲರಾಮನ ಯಡುರಿಗೆ ನಿಂದಿರುವಾ. ವೀರ್ಯ ಶೌರ್ಯದಲ್ಲೆ ಅರ್ಜುನನ ಸರೀದಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ವಾಸುದೇವನ ಕುರಿತು ದ್ರೌಪದಿ ಅಂವದ್ದು ಗಾಂಡೀವಧನುಸ್ಸು ಸ್ವಾಮಿ ನಿನ್ನಹೊರ್ತು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಅರ್ಜುನರು ದೊಡ್ಡವನಲ್ಲವೆ ಯಂದಲ್ಲೆ ಆಯುಧಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನ ದೊಡ್ಡ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಅಕ್ಷಯ ಬತ್ತಳಿಕೆಇಹ್ದೋದು, ಗಾಂಡೀವ ಧನುಸ್ಸು ಇಹೋದು, ಧ್ವಜ ಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ಇರೋದು. ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು ತದ್ದಾಸರು ಎಂದು ಅಪಾರ ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾರ್ಗ ನೋಡಡವರಂಗೆ ದಿಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಹ್ಯಾಂಗೆ ತೋರಸತ್ತಾರೆ ಅದರಂತೆ ಸುವಾಕ್ಯೋಧ್ಧಾರ ಅಲ್ಪ ಮಾತ್ರ. ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥಾ ಸುವಾಕ್ಯಗಳು ಒಹಳವೆ. ಕ್ಷರಾಕ್ಷರಚೇತನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ವಾಸುದೇವ ನೆಂದು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಇಷ್ಟು ಸುವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಗುಣಪೂರ್ಣ, ಜಗತ್ಪಾಲಕ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಮನಬಂದಂತೆ ರಮಿಸತಾನೆ. ಇಂಥಾ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಸಾರ ವೆಂಬಂಥಾ ದುಸ್ತರ ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿಸತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಪಾಂಡವರು, ಸ್ವಾವಿ ಸಾದಕಮಲಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ಗುಣಪೂರ್ಣ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣನೆಂದು ಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ವೈರಿಗಳ ಕೊಂದು ಮೂವತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಸರ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿ ಕಡೇಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯಯ್ದಿದರು. ಲೀಲಾ ವಿನೋದದಿಂದ ವೈರಿಗಳ ಕೊಂದರು. ಪ್ರಯಾ ದಿಂದ ವೈರಿಗಳ ಕೊಂದವರಲ್ಲ. ಅಪ್ರಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಶ ಮಾತ್ರ ದುಃಖ ವಿಲ್ಲದೆ ಪನಭೋಗಕೊಂಡು ಅಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ವೈರಿಗಳ ವಿನಾಶ ಮಾಡಿ ಸಮುದ್ರಪ ಪರ್ಯಾಣವುಳ್ಳಂಥಾ ಸರ್ವಭೂಮಿಯಾಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಡೇಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯಯ್ದಿದ ರಾದಕಾರಣ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು, ಆನಂದತೀರ್ಥರು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಗ್ರಂಥ ಅಸ್ತಿಕ್ಯ ದಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಕೇಳತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಸಾರ ದುಃಖವಿಲ್ಲಾ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲೆ ಆನಂದಾನುಭವಿಸತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸುವಾಕ್ಯ ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರ ಅನಿ ವೃತ್ತಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗತದೆ. ಯಂಬಂಥಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

॥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಅಧ್ಯಾಯ 3

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ ॥

ಈ ಮೂರನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಮೊದಲನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸುವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕರಣ ಹೇಳಿ ಮೂರನೇಅಧ್ಯಾಯದಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕಾರ ಹೇಳತದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆದಿಕರ್ತರೆಂಬೋರು ವೇದವ್ಯಾಸರು. ಅಂಥಾ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡ್ಯಾರೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾವತಾರಗಳೊಳಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರುಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರು. ವೇದವ್ಯಾಸರು ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರು ಅಹುದು. ಆದ ಕಾರಣ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡತಾರೆ.

ಜಯತ್ಯ ಜೋ೭ಖಿಂಡಗುಣೋರುಮಂಡಲಃ ।
ಸದೋದಿತೋ ಜ್ಞಾನಮರೀಚಿಮಾಲೀ ॥
ಸ್ವಭಕ್ತಹಾರ್ದೋರ್ಧತಮೋನಿಹಂತಾ ।
ವ್ಯಾಸಾವ ತಾರೋ ಹರಿರಾತ್ಮಭಾಸ್ಕರಃ ॥

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ವೇದವ್ಯಾಸ ಸ್ವತಂತ್ರಭಾಸ್ಕರ. ಸೂರ್ಯನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪರತಂತ್ರನಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದಾ "ಭೀಷಾಸ್ಮಾದ್ವಾತಃ ಪವತೇ" ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ವಾಯು ಘಾಳೀ ಬೀಸುತಾನೆ. ಸೂರ್ಯನು ತಪಿಸತಾನೆ, ದೇವೇಂದ್ರ ವ್ಯಾಳಿವ್ಯಾಳಿಗೆ ಮಳೆಗರೆಯುತಾನೆ, ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಲಿಸಾತಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ ಎದಗಿ ಬರತಾಳೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ ಆಜ್ಞಾದಿಂದ ತಂವು ತಂವು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಮಾಡುತಾರೆ. ಇಂಥಾವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ ಸೂರ್ಯನ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊಟ್ಟು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡುತಾರೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದಗುಣಗಳೆಂಬಂಥ ಮಂಡಲವುಳ್ಳಾತ. ರಶ್ಮಿಗಳುಬೇಕಲ್ಲಾ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಿರಣಗಳುಳ್ಳಾತಾ. ಇಂಥಾ ಸೂರ್ಯದಾವಾಗ ಉದಯಿಸ್ತಾನೆ. ಆವಾಗ ಕತ್ತಲೆ ಪರಿಹರಿಸಿದರೆ, ವೇದವ್ಯಾಸನೆಂಬಂಥ ಭಾಸ್ಕರಾ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬಂಥ ಕತ್ತಲೆ ಪರಿಹರಿಸತಾನೆ. ಇಂಥಾ ವ್ಯಾಸಾವತಾರನಾದಂಥಾ ಭಾಸ್ಕರಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ರಘುನಾಥಂನ ಚಂದ್ರನ್ನ ಮಾಡ್ಡಿ ವರ್ಣಿಸತಾರೆ.

ಜಯತ್ಯಜೋ೭ಕ್ಷೀಣ ಸುಖಾತ್ಮಬಿಂಬಃ ।
ಸ್ವೈಶ್ವರ್ಯಕಾಂತಿ ಪ್ರತತಃ ಸದೋದಿತಃ ॥
ಸ್ವಭಕ್ತಸಂತಾಪದುರಿಷ್ಟಹಂತಾ ।
ರಾಮಾವತಾರೋ ಹರಿರೀಶ ಚಂದ್ರಮಾಃ ॥

ರಾಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಂದ್ರಮನು. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಮನು ಕ್ಷೀಣನಾಗ ತಾನೆ. ಚಂದ್ರಮಂಡಲಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಗಾವುದಾ. ರಾಮಯಂಥಾತಾ ಶಶ್ವದೇಕ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಉದಿತನಾಗಿರತಾನೆ. ಚಂದ್ರ ಬಿಸಲತಾಪ ಶೀತಲಕಿರಣಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿದರೆ ರಾಮನೆಂಬೋ ಚಂದ್ರನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆದಿಭೌತಿಕ, ಅಧಿದೈವಿಕ ಹೀಂಗೆ ತ್ರಿವಿಧ ತಾಪಗಳ ಪರಿಹರಸತಾನೆ. ಇಂಥಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿ ಜಯಸತಿರತಾನೆ. ಇಂನು ಕೃಷ್ಣನ್ನ ಸಮುದ್ರದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸತಾರೆ.

ಜಯತ್ಯಸಂಖ್ಯೇಯರುಬಲಾಂಬುಪೂರೋ ।
ಗುಣೋಚ್ಚರತ್ನಾಕರ ಆತ್ಮವೈಭವಃ ॥
ಸದಾಸದಾತ್ಮಜ್ಞನದೀಭಿರಾಪ್ಯಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೋ ಹರಿತೇಕ ಸಾಗರಃ ॥

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೃಷ್ಣನು ಅಸಂಖ್ಯೇವಾದಂಥಾ ಬಲ ಜ್ಞಾನ ಸಮೂಹವೆಂಬಂಥಾ ಉದಕ ಸಮುದ್ರ ಉಳ್ಳಾತಾ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ರತ್ನಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ರತ್ನ ಬೇಕಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ರತ್ನ ಉಳ್ಳಾತ. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನದಿಗಳು ಕೂಡಿಯವೆ. ಸಜ್ಜನರೆಂಬಂಥಾ ನದಿಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಉಳ್ಳಾತ. ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೂಡತವೆ ಹಾಂಗೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಿದ್ಧೋಷ ಜ್ಞಾನಾನಂದವೆಂಬಂಥಾ ರತ್ನ ಉಳ್ಳವರು. ಪರಮಾತ್ಮನ ತತ್ವವಿಚಾರ ಬಲ್ಲವರು. ಅಂಥಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೃಷ್ಣನೆಂಬಂಥಾ ಆನಂದದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ರಮಿಸತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದಂಥಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿ ಜಯಸತಿರತಾನೆ ಭಾರತ ಜನಮೇ ಜಯರಾಯಗೆ ವೈಂಶಪಾಯನಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವಾಗ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯನರಂಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ ।
ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್ ॥

ನಾರಾಯಣಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನರೋತ್ತಮಯಂಬಾ ವಿಖ್ಯಾಪ್ರಾಣಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನರನಾದಂಥಾ ಶೇಷಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ದೇವೀಯಂಬಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸರಸ್ವತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವೇದವ್ಯಾಸಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಾರಾಯಣ ವೇದವ್ಯಾಸ ಅವತಾರವಂದು. ಬ್ಯಾರೆಬ್ಯಾರೆ ಯೇನುಕಾರಣ ನಮಸ್ಕಾರಯಂದಲ್ಲಿ ವಾಚ್ಯಸ್ವರೂಪ ನಾರಾಯಣಾ ವಕ್ತೃಸ್ವರೂಪ ವೇದವ್ಯಾಸನೆಂದು ವ್ಯಾಸಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಜಯನಾಮಕ ಭಾರತ ಜನಮೇಜಯರಾಯಗೆ ಹೇಳತೇವೆ ಎಂದು ವೈಶಂಪಾಯನಾಚಾರ್ಯರು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ನಾರಾಯಣ, ನರ ಉಪಸಾಧಕನೆಂದು ಶೇಷಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ

ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಗೆ ಯೇನು ಕಾರಣ ಎಂದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಭೀಷ್ಟ ಕೊಡೋವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ದೊಡ್ಡತಾ. ಆದಕಾರಣ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಭಾಗ್ಯಾತ್ಮಕಳು ಹೇಳಿ ಕೇಳೋವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನವಿರಬೇಕು. ಉದರ ತುಂಬಿದರೆ ಹೇಳುವವರ ಕೇಳುವವರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥಯಿದ್ದು ಹೇಳಿಕೇಳತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಭಾಗ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಯೇನುಕಾರಣ ನಮಸ್ಕಾರ ಯಂದಲ್ಲಿ ವಾಗಭಿಮಾನೀ ವಚನ ಚತುರತಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಳಿ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ವಾಕ್‌ಸಾಫಲ್ಯವಾಗತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ದಾವಗ್ರಂಥ ಹೇಳಿದರೂ ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಗ್ರಂಥ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರು. ನಾರಾಯಣ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನೆಂದು ಕೃಷ್ಣಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ವೇದವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದಕಾರಣ ವೇದವ್ಯಾಸಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ದೇವಿ ಅಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅವತಾರಗಳು ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನರಾಯಂದರೆ ಶೇಷಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನರೋತ್ತಮನಾದ ಭೀಮಸೇನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನರಾವೇಶನಾದಂಥಾ ಅರ್ಜುನ ಉಪಸಾಧಕನಾದ ಕಾರಣ ಅರ್ಜುನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಜಯ ನಾಮ ಭಾರತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಐದನೇ ವೇದ. ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕಲ್ಲಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ವೈಶಂಪಾಯನಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೊಕ್ಕು ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ವೇದವ್ಯಾಸರಾಜ್ಞಾದಿಂದ ಜನಮೇ ಜಯರಾಯಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕವದೆ. ಅಂಥಾ ಭಾರತಾರ್ಥ ನಿರ್ಣೈಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನವತಾರ ಭೀಮಸೇನನೇ ಆನಂದತೀರ್ಥರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಭಾರತಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ನಾಮವದೆ. ಅಂಥಾ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ನಾರಾಯಣನ ಚರಿತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿರೂಪಳಾದಂಥಾ ಶ್ರೀ ಭೂದುರ್ಗಾದೇವಿ ಕೈಯಾ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಸಿಕೊಂಡು ವಾಸುದೇವ, ಸಂಕರ್ಷಣ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ಅನಿರುದ್ಧ ಹೀಂಗೆ ನಾಲ್ಕು ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಮಾಯಾ, ಜಯಾ, ಕೃತಿ, ಶಾಂತಿ ಹೀಂಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಳಾದಳು. ಸ್ವಾಮಿ ಮುಂದೇನು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದನು ಎಂದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆನಂದ ತೀರ್ಥರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾಸುದೇವನು ಮಾಯಾದೇವೀ ಭೋಗಿ ಮಾಡಿ ಪುರುಷ ನಾಮಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಡದನು. ಸಂಕರ್ಷಣ ಜಯಾದೇವಿ ಭೋಗಿ ಮಾಡಿ ಸೂತ್ರನಾಮಕ ವಾಯುದೇವರಂನು ಹಡದನು. ಆ ವಾಯುದೇವರೇ ಭಾವೀ ಬ್ರಹ್ಮನಾದ. ಇಂಥ

ಸ್ಥಿ.

(1) ಸೂತ್ರ ನಾಮಕ

ಸೂತ್ರನಾಮಕ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸಮಸ್ತ ಜೀವರಾಶಿಯಲ್ಲಿರಥಾನೆ. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಕೃತೀ ಭೋಗ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಪ್ರಕೃತಿ, ಶ್ರದ್ಧಾದೇವಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಡದಾ. ನಾರಾಯಣನಾಜ್ಞಾದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ವಾಯು ದೇವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪುರುಷನಾಮಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ದಶೆಯಿಂದಾ ಪ್ರಕೃತಿಯಂಬಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಜೀವಾಭಿಮಾನಿ ಶೇಷ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಸೂತ್ರನಾಮಕ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನ ದೆಶೆಯಿಂದಾ ಶ್ರದ್ಧಾನಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಭಿಮಾನಿ ಗರುಡ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಗರುಡ ನಾರಾಯಣಗೆ ವಾಹನನಾದ. ಶೇಷ ನಾರಾಯಣಗೆ ಹಾಸಿಕೆಯಾದ. ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ದ್ವಾರ ಪಾಲಕರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನ ಪಾರ್ಶದ ಸೂತ್ರನಾಮಕ ವಾಯು ದೇವರ ಮಗ ಕಾಲ ಜಯಕುಮುದ ಪ್ರಚಂಡ ಮೊದಲಾದವರು ಪುರುಷ ನಾಮಕನಾದಂಥ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀಚರು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಷ್ಟೋ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದ್ರಾದಿಗಳ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀಚರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬೀಜಾತ್ಮಕರಾದ ದೇವತೆಗಳ ವಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದನು ಇನ್ನು ತತ್ವಸೃಷ್ಟಿ:ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಾ, ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು. ಸಂಗಡಲೇ ಶಾಂತಿ ದೇವಿ ದೆಶೆಯಿಂದ ವಾಗಾಭಿಮಾನಿ ಸರಸ್ವತೀದೇವೀ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಸರಸ್ವತೀ ಭೋಗ ಮಾಡಿ ಅಹಂಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಮಹಾರುದ್ರನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಉಮಾದೇವೀ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮಹಾರುದ್ರ ಉಮಾದೇವೀ ಭೋಗ ಮಾಡಿ ವೈಕಾರಿಕರುದ್ರ, ತೈಜಸರುದ್ರ, ತಾಮಸ ರುದ್ರ ಹೀಂಗೆ ನೂರು ಮುಂದಿ ರುದ್ರರನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ವೈಕಾರಿಕ ರುದ್ರನದೆಶೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ತೈಜಸರುದ್ರನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಐದು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಾ ಐದು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಹೀಂಗೆ ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಬುದ್ಧಿ ಅಹಂಕಾರಿಕ ಪ್ರಾಣ ಹುಟ್ಟಿದವು. ತಾಮಸಾಹಂಕಾರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಪಂಚಭೂತ ಪಂಚತ ನ್ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ್ಪು, ತೇಜಸ್ಸು, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ. ಆಕಾಶ ಗುಣ ಶಬ್ದ, ವಾಯುನ ಗುಣ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ. ತೇಜಸ್ಸಿನ ಗುಣ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ, ಉದಕಗುಣ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರಸ, ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧ ಹೀಗೆ ಪಂಚಭೂತ, ಪಂಚತನ್ಮಾತ್ರ ತಾಮಸ ರುದ್ರನ ದೆಶೆಯಿಂದಾದವು. ಇನ್ನು ಪುರುಷ ನಾಮಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ನಾಮಕ ಸರಸ್ವತಿಯು ಗಾಯತ್ರಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಸರಸ್ವತೀ ಹೀಗೆ ತ್ರಿರೂಪಳಾದಳು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಯು, ಶೇಷ ಹಾಂಗೆ ಮೂರು ಮುಂದಿ ಹುಟ್ಟಿದರು ಇವರ ಮೂರು ಮುಂದಿ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮೂರು ಮುಂದಿ ರುದ್ರರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ವೈಕಾರಿಕ ರುದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ. ವಾಯು ದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ತೈಜಸ

ರುದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ. ಶೇಷನ ದೆಶೆಯಿಂದ ತಾಮಸ ರುದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ. ಈ ಮೂರು ತಂಡ ರುದ್ರರುಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೂತ್ರನಾಮಕ ವಾಯು ದೇವರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷ ರುದ್ರ ಇಂದ್ರರು ಹುಟ್ಟ್ಯಾರೆ. ವಾಸುದೇವನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಹೀಂಗೆ ಮೂರು ಅವತಾರ ನಾರಾಯಣನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಾಯಾ ರೂಪಳಾದಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಶ್ರೀ ಭೂ ದುರ್ಗಾಯಂತಾ ಮೂರು ರೂಪಳಾದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಹೀಂಗೆ ಮೂರು ನಾರಾಯಣ ನವತಾ ರಗಳಾದವು. ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿ ಸತ್ವ, ರಜ,ತಾಮಸ ಹೀಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಾದವು.ಸತ್ವಗುಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಶ್ರೀ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ರಜೋಗುಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಭೂದೆವಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಂಚಿನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿದ. ತಮೋಗುಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ರುದ್ರನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಹೀಗೆ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪೂರ್ಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸತ್ವ, ರಜ ತಮ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳ ನೋಡಿದ. ಏನುಕಾರಣ ಗುಣತ್ರಯಗಳು ನೋಡಿದಾಯಂದರೆ ಸತ್ವಗುಣದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಷ್ಣು ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ. ರಜೋಗುಣದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಡಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಚತುರ್ಮುಖಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಚತುರ್ಮುಖಿ ಬ್ರಹ್ಮನೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾದಾ. ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಪಂಚಮುಖ ರುದ್ರನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ರುದ್ರನೊಳಗೆ ರುದ್ರನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾದಾ. ವಿಷ್ಣುಸಾಕ್ಷಾದವತಾರ. ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರು ಆವೇಶವತಾರ. ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಕರ್ತ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ. ಇನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದುತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವತೆಗಳು ತಮಗೆ ನಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ತಾವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹುಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಕ್ತರಲ್ಲಾ, ವಿಷ್ಣುನಾಮಕನಾದಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಮಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೊಂದು ಘಟ್ಟಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಡೆಂದು ಸಮಸ್ತ ತಾತ್ವಿಕ ದೇವತೆಗಳು ವಿಷ್ಣುನಾಮಕ ನಾರಾಯಣಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಸ್ಸೀಮಾ. ಪರಮ ಸಮರ್ಥಾ, ಅಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮಾ, ಅಚಿಂತ್ಯಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಾತ. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಾವು ನಿನ್ನ ಭೃತ್ಯರಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇರೋದೆಂದು ಆಜ್ಞಾ ಹೇಳಿಕೊಡು. ನೀ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೆ ಇದ್ದೀ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಅನಂತಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳಾತಾ, ದೇವತೆಗಳ ಕೈಯಾ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಷ್ಣು ನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಭೋಗಾ ಮಾಡಲಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಉದಕದೊಳಗೆ ಹಡೆದಳು. ದಾವ ಉದಕದೊಳಗೆ ಹಡದಳು ಯಂದಲ್ಲಿ

ಮಹಾಪ್ರಳಯೋದಕ. ಮೊದಲಿಗೆಶೋಷಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾ ಪಂಚಭೂತದೊಳಗಿನಉದಕದೊಳಗೆ ಸುವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹಡದಳು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಹೊರಗಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳ ಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣುನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾದ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗಿನ ಗರ್ಭೋದಕದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಯೋಗನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ನಾಭೀ ಕಮಲದಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಸುವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಕಮಲ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ ಹುಟ್ಟಿದ. ಈ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸಕಲಸೃಷ್ಟಿ ಆಗತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಿಂತರು. ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮಾವಳಗೆ ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು. ತಾವು ಬಲ್ಲವರು ಸರಿಯೇ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಸರ್ವಜೀವೋತ್ತಮನೆಂದು ಸಕಲರಿಗೆ ತಿಳಿಶಿಕೊಟ್ಟರು. ಋಗ್ವೇದ ಆರಣ್ಯಕದಲ್ಲಿ 'ಅತೇಹಿಂಸಂತ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ಪ್ರಮಾಣವದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಘಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಂತಾ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗ್ಲಿಕ್ಕೆ ಪಾದಚೇಷ್ಟಾ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಇದ್ದವ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕುರುಡಾಯನ ಹೊಕ್ಕರು. ಶ್ರೋತ್ರವಲ್ಲಿದ್ದಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲಿಲ್ಲೆ ಕೆವುಡಾಯನಹೊಕ್ಕರು. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಿಡಲಾಗಿ ಮೂಕನೆಂದರು. ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೂ ದೇಹ ಪತನವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ದೇಹ ಪತನವಾಯಿತು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ದೇಹದೊಳಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಚೇಷ್ಟಾಯೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಪ್ರವೇಶವಾಗೋಣ ದೇಹಯದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಪೂರುತಿ ದೇವೋತ್ತಮ ದೊಡ್ಡವನೆಂದು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ತಿಳಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಆ ದೇಹದಲ್ಲರಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಮಹಿಮೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಯೇನು ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕು ಯಂದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ ದೇವೋತ್ತಮನೆಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಉದಾಸೀನವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೇಷ್ಟಾ ಮಾಡಿಸೋವಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಪರಮ ಸಮರ್ಥರಾದವರು. ಮಧ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನ ಮಹಿಮೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಉದಾಸೀನವೃತ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ನಾರಾಯಣ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ಹೊರ್ತು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣ ದೊಡ್ಡಾತನೆಂದು ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳು ತಿಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಾಭಿ ಕಮಲ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಳಾತ್ಮಕ ಅದರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಅತಳಾದಿ ಸಪ್ತ ಲೋಕವಾದವು. ಹೀಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲತರ ಸೃಷ್ಟಿ. ದೇವತೆಗಳು, ಋಷಿಗಳು, ಸಮಸ್ತರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ದಾವ ದಾವ ಅವಯವದಿಂದ ದಾರು ದಾರು ಹುಟ್ಟಿದರು ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಂತಃಕರಣ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರ ಇಹವು

ಅಹಂಕಾರವೃತ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿ, ಮನೋವೃತ್ತಿ. ಅಹಂಕಾರ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಮಹಾರುದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ. ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಉಮಾದೇವಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಗುರು, ಆದಿತ್ಯರು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನು, ದಕ್ಷಪ್ರಜೇಶ್ವರ, ಅಸಿರುದ್ಧ ಶಚೀದೇವೀ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕಣ್ಣಿನ ದಶೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಚಂದ್ರಾ, ದಿಗಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಸ್ಪರ್ಶೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದನು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ವರುಣ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಮೂಗಿನ ದಶೆಯಿಂದ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಹೀಂಗೆ ಪದ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ವಾಯಿತು. ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ಪೈಕೀ ಎರಡು ದಿವಸ ವುಳದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ದಿವಸ ವಿರಾಟಕಲ್ಪಾ ಯರಡನೇ ದಿವಸ ಪದ್ಮಕಲ್ಪಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿ ಎರಡನೇ ಐವತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮೊದಲ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವರಾಹಕಲ್ಪಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾರತಮ್ಯ ಸೂಚಕ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಮೊದಲ ದಿವಸ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನ ದಶೆಯಿಂದ ಸನಕಾದಿಗಳು, ಸನಕ, ಸನಂದನ, ಸನತ್ಸುಜಾತ, ಸನತ್ಕುಮಾರ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವು ಮಂದಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಹಾಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮರೀಚಿ, ಅತ್ರಿ, ಅಂಗೀರಸ, ಪುಲಸ್ತ, ಪುಲಹ, ಕ್ರತು, ವಸಿಷ್ಠ ಹೀಗೆ ಏಳುಮಂದಿ ಮರೀಚ್ಯಾದಿ ಋಷಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ನಮಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಥರವೆಯಂದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂತು. ಕೋಪ ಹೊರ ಚೆಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮಹಾರುದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ ಸನಕಾದಿಗಳ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಹಾರುದ್ರ ದೊಡ್ಡಾತ. ಮೊದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದವರು ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಮೊದಲೇ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಅಸುರರು ಹುಟ್ಯಾರೆ. ಅಸುರರು ದೊಡ್ಡವರಂತ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದಂಥ ಸೃಷ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿಯದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ದೈತ್ಯರು, ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ, ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪು, ಮಧು ಕೈಟಭ ಮೊದಲಾದ ಅಸುರರು ಹುಟ್ಯಾರೆ. ದೈತ್ಯರು ದೊಡ್ಡವರೆಂತ ತಿಳಿಯಬಾರದು ಅಸುರರ ಹೊರ್ತು ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಹುಟ್ಟಿದರು ದೈತ್ಯರು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವರಿನಬಾರದು. ಕಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕಡೆಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ತಾರತಮ್ಯ ಸೂಚಕವಲ್ಲ. ದೈತ್ಯರೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡಾತ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ನೀಚ ಕ್ರಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳು ಅಂಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಸರಿಯೇ, ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತ ತಾಯಿ ತಂದೇರ ದೋಷದಿಂದ ಯುಗಾನು ಸಾರದಿಂದ ಅವರ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಗುಣಗಳು ಕೊರತೆಯಾಗತವೆ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ತಿರಸ್ಕಾರವಾಗತದೆ ಉಚ್ಚ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗತದೆ. ನೀಚಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಳಯವಾಗತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಟಪತ್ರಶಯನನಾಗಿರುತಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ. ಯೋಗನಿದ್ರೆ ಮಾತ್ರವಿರಥಾನೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನಂತಾನಂತ ಅವತಾರಗಳ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡತಾನೆ. ಅನಂತಶಕ್ತಿ ಉಳ್ಳಾತ. ಅನಂತ ಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ. ಅವಯವಗಳು ಅನಂತ, ಅನಂತಬಾಹು, ಅನಂತಶೀರ್ಷ; ಅನಂತಹಸ್ತಪಾದಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನಂತ ಸುಖಿಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಅನಂದಾನು ಭೋಗಿಶಿಕೊಳ್ಳುತಿರಥಾನೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರ ಮಾಡತಿರಥಾನೆ. ಕುಂಬಾರ ಮಣ್ಣು ತೀರೋಣ ಮೃಣ್ಮಯ ಪಾತ್ರೆ ಮಾಡಿೀದು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಡತಾನೆ ಹಾಗ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಉಪಸಾಧನ ತೀರಿಹೋಯಿತೆನಲಿಕ್ಕೆಬಾ ಕೂಡದು. ಜೀವಗಳು ಅನಂತ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿತ್ಯ. ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಿತ್ಯ, ಕೈವುತ್ಪತ್ತಿ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ದೇವದೇವನಾದಂಥ ನಾರಾಯಣ ನಿತ್ಯನೆಂದು ಯಷ್ಟಂತಾ ಹೇಳಬೇಕು. ಅನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಶ್ವದೇಕ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವನೋಪಾದಿ ನಿತ್ಯನಾಗಿರಥಾನೆ. ಸಮುದ್ರ ದೊಳಗೆ ನದಿಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಕೂಡುತವೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಕಲಕವಾಗೋದಿಲ್ಲಾ, ಹಾಗೆ ಸರ್ವ ಜೀವರೂ ನಾರಾಯಣನುದರದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡುತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ದೇಶಕಾಲ ಪರಿಚ್ಛೇದಶೂನ್ಯಾ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನಂತಕಲ್ಪಾ ಅನಂತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿಯುವೆ. ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನಾಯಕಗೆ ಸರ್ವಜಗತ್ಯದ ಮ್ಯಾಲೆ ಲೀಲೆಯಿಡೆ. ಸರ್ವದೇಶದಲ್ಲೆ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿರತಾನೆ. ಇಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಮಹಿಮೆ ನಿರಂತರದಿಂದ ಯಾರು ಹೇಳಿಕೇಳತಾರೋ ಅವರು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯೈದುತಾರೆ. ದೇವತೆಗಳು ಲಿಂಗ ಭಂಗವಾಗಿ ತೀರಿಹೋದರು ಯನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ದೇವತಾಗಣಗಳು ಅನಂತ. ದೇವತೆಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮರು ಕಡೆಯಾಸಿ ಹರಿವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾನಂತಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವಿಸಥಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತನ್ನರಮನೆ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾನಂತಾಸನ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರಥಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಹೇಳಥಾರೆ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಮೇಲಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಹೇಳತಾರೆ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರ ಸೃಷ್ಟಿ. ವರಾಹಕಲ್ಪ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೆ ಹುಟ್ಟಿದಂಥವರೆ ಮಿಥುನ ಭಾವದಿಂದ ಕಶ್ಯಪನ ಹೊಟ್ಟೀಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಯಂಭುವನು ಶತರೂಪಾದೇವೀ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಿಥುನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಿಯವ್ರತರಾಯಾ, ಉತ್ತಾನಪಾದರಾಯಾ, ಆಕೂತಿ, ದೇವಹೂತಿ, ಪ್ರಸೂತಿ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲಿಗೆ ನಡದಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥಾ ಸಂಕೋಚವದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಕಶ್ಯಪನಿಂದ ಮಿಥುನ ಸೃಷ್ಟಿನೆ ಹೇಳಥಾರೆ. ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡು ಎಂದರೆ ತಾವು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ ಮರೀಚ್ಯಾದಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ

ದನು. ಮರೀಚೀ ಕಶ್ಯಪನ್ನ ಹಡೆದನು. ಕಶ್ಯಪಗೆ ಹದಿಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಂಡರು. ಅವರೆಲ್ಲ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜೇಶ್ವರನ ಮಕ್ಕಳು. ಕಶ್ಯಪನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ತುಂಬಿತು. ಸರ್ವಜಗತ್ತು ಕಶ್ಯಪನಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಯ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕರಣ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ದಶಾವತಾರ ಮಾಡಿ ಯೇನು ಅದ್ಭುತ ಚರಿತ್ರೆ ತೋರಿಶಾ ನೆಂದಲ್ಲಿ ಹೇಳತಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಸ್ವಾಮಿ ವರಾಹವತಾರ ಮಾಡಿ ಯುರಡು ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾವತಾರ ಯಣಿಸುವಾಗ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ವರಾಹ ಕಲ್ಪಾನುಸಾರ ಹೇಳಥಾರೆ. ಯಾವ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲೀ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರ ರೂಪ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಪಾಲನ ರೂಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ವರಾಹವತಾರ ಹೇಳಥಾರೆ. ರಾಕ್ಷಸರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡತೀರೋರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಕೊಂದು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂವ ಪಾಲನೆಯುನಿಸತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ತಾನು ಉತ್ಪತ್ತಿನಾಶ ರಹಿತನಾದರೂ ವರಾಹಾವತಾರ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಭೂಮಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಮೇರು ಮಂದ ರಾದಿ ಪರ್ವತ ಭಾರಗಳಿಂದ ಹಸಿಭೂಮಿಯಾದಕಾರಣ ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಜಾರದು ಹೋಯಿತು. ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನು ತಮ್ಮತಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾ ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನೀ ನಂತೂ ನನಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುಯಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದೀ ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಂತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಕೇಳಿಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಕೊಂದೇನು ಎಂದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜನಾಭ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸನಕ್ಕಾ ದಿಗಳು ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಏನುಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಟಿಸ್ಥನಾಗಿಕುಳತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ನಾಸಾಪುಟದಿಂದ ಸಣ್ಣ ವರಾಹ ಮರೀ ಒಂತು ಆವರಾಹದೇವರ ಆದಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಕೊಂದಾನೆ. ದಿತಿಪುತ್ರ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ದಾವಪ್ರಕಾರಕೊಂದಾನೆ ಎಂದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಉದಕದೊಳಗೆ ಮುಣಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ವರಾಹದೆವರು ತಂನ ಕೋರೆದಾಡಿ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಾತಾಳಲೋಕದಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಭೂಮಿಹ್ಯಾಗೆ ವೈದೀಯೆಂದು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ವರಾಹ ದೇವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ವೈರಿಶಿಕ್ಷಕನಾಂದಥಾ ವರಾಹದೇವರು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಂಥಾ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಸ್ವಾಮಿಾ ತನ್ನ ಕೋಪದಾಡೇಲಿಂದಕೊಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಅವನ ರಕ್ತ ಮಾಂಸದಿಂದ ಭೂಮಿಯಾಲ್ಲಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ರಕ್ತ ಮಾಂಸ ಮಜ್ಜ ಭೂಮಿಗೆಲ್ಲಾ ಲೇಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಾ. ಭೂಮಿಉದಕದಮ್ಯಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಎರಡನೇ ಆವರ್ತಿ ದಿತಿಪುತ್ರ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಕೊಂದನುಯಂದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜನಾಭ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸನಕಾದಿಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಸ್ವಾಮಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಾ ರಾಣೀವಾಸೂದಳ ಗಿದ್ದಾನೆ. ಒಳಗೆ ಹೋಗಬ್ಯಾಡೆಂದು ಜಯವಿ ಜಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಸನಕಾದಿಗಳು ಜಯವಿಜಯ

ರಿಗಂದದ್ದು, ನಾವು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಭೃತ್ಯರು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಆಂಜಿಕಿಕಿಳದೀಯೂ ಸ್ವಾಮಿ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆಹ್ಯಾಗೆ ನಿವಾರಿಸಿದರೀ, ನೀವು ಮೂರು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಸುರ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ದೈತ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಪದಿಂದ ಜಯ ವಿಜಯರು ದಿತಿಪುತ್ರರಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪುರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಎರಡನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಮೂರನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲದಂತವಕ್ರರಾಗಿಹುಟ್ಟಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಕೈಯಾ ಸತ್ತು ಮುಕ್ತರೂಪಾ ಯೈದಿದ್ದಾರೆ. ದಿತಿಪುತ್ರ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಸಮುದ್ರ ಭೂಮಿ ಸುರಳೀ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕದ್ದುಮೈಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ವರಾಹ ನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ್ನ ಕರ್ಣ ತಾಡನ ಮಾಡಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಎದ್ದು ನಾಯಿ ಕುಟ್ಟಿದನು. ವರಾಹದೇವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಗ ಆದಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ್ನ. ಈ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ್ನ ಕೊಂದನು. ಇನ್ನು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸ್ವಾಮಿ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾದರೂ ಹಯಾಸುರನೆಂಬೋ ದೈತ್ಯರು ಕೇಳೋ ಹಾಗೆ ವೇದ ಹೇಳತಿದ್ದಾ. ಬ್ರಹ್ಮರಾಯಾ ದೇವರ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಮಗ್ನನಾಗಿ ವೇದ ಹೇಳತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಹಯಾಸುರ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ವೇದ ಕೇಳಿದಾ. ದೈತ್ಯವೇದ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ವೇದವೀರ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿತಾದ ಕಾರಣ ಮಾರ್ಗ ನಡೋವಾಗ್ಗೆ ವೇದ ಹೇಳಬಾರದು. ಶೂದ್ರ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ವೇದ ಹೇಳಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೀರ್ಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಶೂದ್ರರು, ಚಂಡಾಲರು ಕೇಳೋಹಾಗೆ ವೇದ ಹೇಳಬಾರದು. ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಗುಣಗಳ ಕೀರ್ತಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವೇದವೀರ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳು ಫಲ ಕೊಡತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ಕೆಡತದೆ. ಆಯುಸ್ಸು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ವೇದ ಹೇಳೋದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು. ಅನಧ್ಯಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಕೃತಮಾಲಾಯಂಬೋ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಕ್ಷುಷ ಮನ್ವಂತರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವ್ರತರಾಯನು ನದೀಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಜಲತರ್ಪಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಸತ್ಯವ್ರತರಾಯನ ಕೈವಳಗೆ ಸಂಣಮೀನ ಬಂತು. ರಾಯನು ಉದಕದೊಳಗೆ ಬಿಷ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ವೈರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮೀನಗಳು ನಂನ ಕೊಂದಾವೆಂದು ಕೈಪೆಬರೋ ಹಾಂಗೆ ಮೀನ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವ್ರತರಾಯಾ ಕಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ. ಆಮೇಲೆ ಸಂಣ ಮೀಡುವಿನೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ. ಅತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಆ ಮೀನ ಆಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಸ್ಥೂಲ ದೇಹದಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೋಣ, ಅದು ನೋಡಿ ಈ ಮೀನ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಸತ್ಯವ್ರತರಾಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಚಾಕ್ಷುಷ ಮನ್ವಂತರ ಏಳು ದಿನವುಳದದೆ. ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರ ಉಕ್ಕೇರಿ ಬಂದಾವು. ನಿನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಬಂದೀತು. ನಾ ಬಂದೇನು ಸರ್ಪದಿಂದ ನಾವೆಗೆನನ್ನ ಮೀಶೆಗೆ ತಗಲು ಹಾಕು. ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ಸ್ಯ

ರೂಪಿ ನಾರಾಯಣ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಆ ಮತ್ಸ್ಯದೇವರು ಹಯಾಸುರನಾ ಕೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವೇದೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ವೇದವೀರ್ಯವಕ್ತ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಮತ್ಸ್ಯದೇವರೇವೆ ಚಾಕ್ಷುಷ ಮನ್ವಂತರ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವ್ರತರಾಯನ್ನ ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳ ಸಹವಾಗಿ ನಾವೆಯಳಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ತತ್ವನಿರ್ಣಯ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ಸ್ಯದೇವರು ಎರಡು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಇನ್ನ ನರಸಿಂಹ ಅವತಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರವು ಈ ಹೋದು ಜಗತ್ಯಕೆಲ್ಲಾತಾ ವರಗಳಕೊಡುತಿಹ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆಬಹಳ ಉಪದ್ರವಗಳ ಕೊಡತಿಹಾ, ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಅಂಗಳ ಗುಡಸತಿಹಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಗ್ಗಳಿಕೆ ಮಾಡೋದ ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ಮುಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾರಾಯಣಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು. ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪುವಿಗೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಹರಿಭಕ್ತ ಮಗ ಇದ್ದನು. ವಿದ್ಯಾ ಕಲೀಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ನವವಿಧ ಭಕುತಿಯನ್ನೆ ಮೋದತಿಹಾ. ಮಗನ ವಿದ್ಯಾ ಪುರೋಹಿತರ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಿಗೆ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರ ಭಂಗ ಪಡಿಸಿದ. ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ಕಾರಣ ಅತಗೆ ಏನೂ ಭಾದೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲೋ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎನಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಂಭದಲ್ಲಿ ಇಹನೆ ಎನಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕಂಭದಲ್ಲಿಪ್ಪಾನೆ ಎಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮಾತು ಕೇಳಿ

ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪು ಕೋಪದಿಂದ ಮುಷ್ಟಿ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಹೊಡಿಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಕಂಭದೊಳಗಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪಡೆದರೆ ಎಷ್ಟು ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂಥಾ ಘಟಾ ಘಟಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ವಚನ ಸತ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ, ಪುಕ್ಕಲ್ಲಶೋಣಿತ ರಹಿತನೆಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ನರಸಿಂಹಾವತಾರ ಮಾಡಿ ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪುನ ಕೊಂದು ಕರುಳ ಸೀಳಿ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಸ್ವಾಮಿ ಎದುರಿಗೆ ಯಾರು ನಿಂದಿರಲಾರರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನ್ನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ನರಸಿಂಹನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನ ಕೂರ್ಮಾವತಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ದೇವೇಂದ್ರ ಐರಾವತಯುಂಬೋ ಆನೆಯೇರಿಕೊಂಡು ದೂರ್ವಾಸನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತರಸು ದೇವೇಂದ್ರ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ರಿಕ್ತ ಹಸ್ತದಿಂದ ದರ್ಶನ ತಕೋಬಾರದೆಂದು ಗಜ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲಾ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ ಆಮಾಲಾ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಆನೆ ಕುಂಭ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರಲಿಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆ ಜಗಳಿ ದೂರ್ವಾಸನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲೀನೇ ಬಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮಾಲೆಗೆ ಅನಾದರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ದೂರ್ವಾಸ ದೇವೇಂದ್ರಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶಾಪ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಫಲಿಸಿ ಹಾನಿ ತೋರಿತು. ಬಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಬಹಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಧಾಳಿ ಹಾಕಿ ಸ್ವರ್ಗಪದವೀ ಕಸಕೊಂಡನು. ದೇವತೆಗಳು ಐಶ್ವರ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಮಂಥನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಂದರ ಪರ್ವತ ತಂದು ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಲಿಕ್ಕೆ ದೇವದೈತ್ಯರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೂರ್ಮಾವತಾರವಾಗಿ ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅದಿ ಕೂರ್ಮನಾಗಿ ಮೇರು ಮಂದರಾದಿ ಪರ್ವತಗಳ ಸಹಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭೂಮಂಡಲ ಹೊತ್ತಾನೆ. ಮುಂದರ ಪರ್ವತ ಎತ್ತಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲಾ ಅಪ್ರಬಲ್ಲನೆ ಯಿಂಥಾ ಅಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮೆ. ಇನ್ನು ವಾಮನಾವತಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ತ್ರಿಜೇಗುನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಧಾಳಿಯಿಕ್ಕಿ ಸ್ವರ್ಗೈಶ್ವರ್ಯ ಕಸಕೊಂಡಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಐಶ್ವರ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ಅದಿತಿ ಅರಮನೆಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮಕ್ಕಳು ಅನಿಷ್ಟದೀನರಾಗಿ ಬಂದರೆಂದು ನಾರಾಯಣನ ಕುರಿತು ಪಯೋವ್ರತವಮಾಡಿ ಗಂಡಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡೋವಾಂಗೆ ನನಗೆ ಮಗನಾ ಹಡ್ಡದುಕೊಡು ಯಂದು ಕಶ್ಯಪಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಶ್ಯಪನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಾ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅ ನಾರಾಯಣನೇವೆ ಅದಿತಿ ಉದರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತನಾದಾ. ಕಶ್ಯಪನ ಕೈಯ್ಯಾ ಮೌಂಜೀ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂದ್ರನ ತಮ್ಮನಾದಂಥಾ ಉಪೇಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವೋತ್ತಮಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಶರಹಿತ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ದೊಡಕಮುಂಡಬರು ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಬಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನಾ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹೊಗುವಾಗ ಭೂಮಿತಗ್ಗು ಬೀಳತೀ ಹೋದು ಭೂಮಿ ತಾ ಕಲಿಣಳು. ಸ್ವಾಮೀ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಮಲ್ಲ ಅತಿಮೃದು ಆದಕಾರಣ ಭೂಮಿಷ್ಠೀನತೆಯಮ ಸುಪ್ರತ್ತಿಗಿಲ್ಲೋ ಆದಿ ಪೂರ್ವದ ಉಳ್ಳಾಕೆ ಆಗಿ ತಗ್ಗು ಬೀಳತ್ತೀ ಹೋಳು. ವಾಮನದೇವರು ಬಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಜಮಾನನ ಬಹಳ ಹೊಗಳಿದ ಆತನ ತಂದೆ ವಿರೋಚನ ಅಜಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮುತ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯ ಕಶಿಪು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಯಿಂಥಾ ಶೂರಷ್ಠರಾಕ್ಕಮೆರು, ನೀನು ಬಹಳ ದಾನಶೂರ ನೆಂದು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಗಳಲಿಕ್ಕೆ, ಯಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಹೊಗಳತಿದ್ದೀ. ಯೇನುಬೇಡತಿದ್ದೀ ಬೇಡು ಯನಲಾಗಿ ವಿಶೇಷಬೇಡಿದರೆ ಕಳ್ಳನೆಂದಾಡು ನಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾರಿಯಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಪಾದದಿಂದ ಮೂರು ಪಾದಾ ಭೂಮಿ ದಾನಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭೂಮಿಯಳಗೆ ಕುಳಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡೇನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ ಯೇನಂತಬೇಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀ, ಒಂದು ದ್ವೀಪ ಬೇಡಿಕೊಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಾನತಕ್ಕೊಂಡ ಮ್ಯಾಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೇಹಿ ಅಂತ ಬೇಡ ಬಾರದು. ವಿಶೇಷ ಬೇಡಿಕೋಯ್ಯಂದರೆ ವಿಸೇಷ ಕೊಂಡುಯೇನು ಮಾಡೇನು, ನಾ ಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊಡು. ಹೀಗಂತ ವಾಮನ ದೇವರು ಅನಲಿಕ್ಕೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚಿಕ್ಕವನಿದಾನೆ. ದಾನಾಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದಾನೆಂದು ತನ್ನಹೆಂಡತಿ ವಿಂಧ್ಯಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಳು. ಸ್ವಾಮಿಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಉದಕಾಹಾಕ ಬಾಯಂದು ಕರೀಲಿಕ್ಕೆ, ವಿಂಧ್ಯಾವಳೀ ಮುಂಗಳ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವಿಚಿತ್ರವಾವಂಥಾ ವಸ್ತ್ರ ಭರಣಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ, ಪುಷ್ಪಗಳ ಮುಡಕೊಂಡು, ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಉದಕಪಾತ್ರೆ ತೆಗೆದುಕೂಂಡು ಬಂದಳು. ದೈತ್ಯರ ಪುರೋಹಿತ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ತನ್ನ ಯಜಮಾನಗೆ ಹೇಳಿದ. ಯಲೇ ಬಲಿರಾಯಾ ಈ ವಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಇದ್ದಾನೆ. ಮೂರುಪಾದ ಭೂಮಿವ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಕಸಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಕ್ಕಸಳಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾನೆ ಹೀಂಗಂತ ಹೇಳಿದನು. ಸರ್ವೋತ್ತಮನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ನಾಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಆಂಥಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಯೇನು ಕೊಡಬಹುದು, ಯೇನು ಕೊಡಬಾರದು, ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು, ಯಿಷ್ಟಾಗಿ ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯ ನಿತ್ಯವೇ ರಾಜ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಸಾಯಿತಾನೆ, ಅಥವಾ ತಾನು ಬದಕಿರಲಿಕ್ಕೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಾದರೂ ಹೋಗತದೆ. ನೀನು ಪುರೋಹಿತನಾದರೂ ನನ್ನಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳತಿದ್ದೀ. ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನೀನು ಬ್ಯಾಡಾಯಂದು ವಿಘ್ನ ಆಚರಿಸಬ್ಯಾಡಾ. ಹೀಗಂತಾ ಬಲಿರಾಯನಾ ಮಾತುಕೇಳಿ ತನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾಯಂದು ಬಹಳ ಶಿಟ್ಟುಬಂತು. ಐಶ್ವರ್ಯಭ್ರಷ್ಟನಾಗೆಂದು ಬಲಿರಾಯಗೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ಶಾಪಕೊಟ್ಟಾ. ವಿಂಧ್ಯಾವಳೀಯುಂಬೋ ಹೆಂಡತೀ ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ ಮಾತುವಾಗ ಉದಕ ಹಾಕೋ ಸನುಯಕ್ಕೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದರು ಉದಕ ಬೀಳದ್ದು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮಿಾ ದರ್ಭೀಲಿಂದ ಕಣ್ಣು ಚುಚ್ಚಿದಕಾರಣಾ ಕುರುಡನಾಗಿ ತಿರುಗಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಉದಕ ಹಾಕಿದಳು. ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತೇ ಪಾದಾತೊಳದು ಸ್ವಾಮಿಾ ಪಾದೋದಕಾ ಬಲಿರಾಯಾ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಸಹವಾಗಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಮೂರುಪಾದಾ ಭೂಮಿ ವಾಮನ ದೇವರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ರೂಪನಾಗಿ ವಂದು ಪಾದದಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಭೂಮ್ಮಂಡಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಎರಡನೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾದದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಲೋಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿದಾ. ಯಿನ್ನೊಂದು ಪಾದಕ್ಕೆ ತಾವು ಯಿಲ್ಲಾ, ವಚನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ಆಡಿದ್ದು ಕೊಡಲಿಲ್ಲಾಯಂದು ಗರುಡಗೆ ಹೇಳಿ ವರುಣ ಪಾಶದಿಂದ ಕಟ್ಟಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಋಣಸ್ಥನ್ನಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಲೇ ಮೇಲೆ ಪಾದಾಯಿಟ್ಟ ಮೂರುಪಾದ ಭೂಮಿ ಬಂತು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೋ, ಹೀಗಂತಾ ಬಲಿರಾಯಾ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ, ಭಕ್ತನ್ನ ಋಣಸ್ಥನ್ನಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಲೇಮ್ಯಾಲೇ ಕಾಲುಕೊಟ್ಟ ಮೂರು ಪಾದ ಭೂಮಿ ಬಂತು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾ. ಸಮಗ್ರ ಐಶ್ವರ್ಯ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟನು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾ. ದೈತ್ಯಕುಲದವನೆಂದು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನ್ನಾ ಕೊಲ್ಲಬ್ಯಾಡಾ ಯುಂದು ಬೇಡಿಕೊಳಲಾಗಿ ಕೊಲ್ಲೂಣ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಾಚನೆವೃತ್ತಿ

ಯಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯ ಕಸಕೊಂಡದರಿಂವ ಕೊಂದದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೊಲ್ಲವಲೇ ಐಶ್ವರ್ಯಕಸಕೋತೀವೆಂದು ಪ್ರಹ್ಲಾದಗೆ ಅಭಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಆದಕಾರಣ ಒಲೀ ದೈತ್ಯನಾದರೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಧಾನಶೂರನೆಂದು ಒಲೀರಾಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲಾ.

ಇನ್ನು ಭಾರ್ಗವಾವತಾರ ಹೆಳತಾರೆ. ಅಸುರರು ರುದ್ರದೇವರ ವ ರ ಬಲದಿಂದ ಭೂವಿಮ್ಯಾಲೆ ಬಹುಷುಂದಿ ರಾಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಹಳ ಅಜಯ್ಯರಾಗಿಯಿಹೋರು, ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡತಿಹೋರು. ಇಂಥಾ ದುಷ್ಟಕ್ಷತ್ರಿಯರಾ ಆಳಿಕೇ ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮುಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿಾ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇಂಥಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀ ಯಂತಾ ಹಿಂದಿನ ಉಪಕಾರಗಳು. ನೆನೆಸುತ್ತಾ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡತಾರೆ. ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪರು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರು. ಅಂಥವರನ್ನ ಕೊಂದು ನಮ್ಮ ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಹರಿಸಿದಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ ಹಯಾಸುರನ ಕೊಂದಿ ಈಗ ಮತ್ತೆ ದೈತ್ಯರ ಬಾಧೆ ಯಿಂದ ಬಹಳ ತಪ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಂತೇನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನಸನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಕಡೆಯಾ ಯಳಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸಂನಿಹಿತನಾಗು ಹೀಗಂತ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಭಾರ್ಗವ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜಮದಗ್ನಿ ಹೆಂಡತಿ ರೇಣುಕೇಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮ ಅವತಾರಮಾಡಿ ಇಪ್ಪತ್ತುವಂದಾವರ್ತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನೆಲ್ಲಾ ನಿಃಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನ ಮಾಡಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಡಲಿ ತೊಳೆದ. ಕೊಡಲಿತೊಳೆದ ರಕ್ತದಿಂದ ಐದು ರಕ್ತ ಮಡವು ಆದವು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಶಮಂತಪಂಚಕಯಂದು ಕರೀತಾರೆ.

ಇನ್ನು ರಾಮಾವತಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಮಗ ಪುಲಸ್ತ್ಯ. ಪುಲಸ್ತ್ಯನಮಗ ವಿಶ್ರವಸು. ವಿಶ್ರವಸುನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಆದಿದೈತ್ಯರು ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣರಾಗಿಹುಟ್ಟಿದವರು. ದಶಶಿರರಾವಣಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕುರಿತು ಬಹುಕಾಲತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿವಂದೊಂದುತಲೆ ಹೋಮಿಸಿಬಿಡುವಾ,ಹೀಗೆ ತಲೆಗಳ ಹೋಮಿಸಿ ಏಂ ದು ವ ರ್ಷ ತಲೆ ಉಳಿದವು. ಹೋಮಿಸಬೇಕು, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ವಾನರಹೊರ್ತಾಗಿ ನಿನಗೆ ದಾರಿಂದಲೂ ಮರಣಬರಬ್ಯಾಡವೆಂದು ವರವುಕೊಟ್ಟನು. ಕುಂಭಕರ್ಣ ದೇವತೆಗಳು ಇರಬಾರದಹಾಗೇ ತಪಸ್ಸುಮಾಡತಿಹಾ. ವರವು ಬೇಡಿಕೂಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವಾಗ್ದೇವಿಇಂವ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ನಿದ್ರೆವರ ಕೊಡುಯಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡಾ. ನಿರ್ಮ್ಯವದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಕಾರಣ ಹಾಗೇ ಆಗಲಿಯಂದು ಬಹ್ಮರಾಯ ವರವು ಕೊಟ್ಟನು. ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ, ಖರ, ದೂಷಣ, ಶೂರ್ಪಣಖಿ ಮೊದಲಾದವರು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಬಾಧೆಕೊಡತಿರೋರು. ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಾ ಕೈಶೆರಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೆರೆಹಾಕತಿಹೋರು. ರಾವಣಾ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಸತೀಹಾ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾಗಭೋಗ

ನಾರಾಯಣನ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು. ಯೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಜಗದುತ್ಪಾದಕನೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರಾ, ಸಕಲಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಾಮಕನೆ, ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡತಾರೆ. ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನ ಬಹ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುವರ್ತಿಗಳಾಗಿರುತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತನ್ನ ನೂರುವರ್ಷ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬರತದೆ. ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಪರಾದಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ನೂರುವರ್ಷ ಯಾಂಥಾವು ಯಾಂದರೆ ಸಂಖ್ಯಾಪೇಳತಾರೆ: ಕ್ಷಣ, ತ್ರುಟಿ, ಲವ, ಕಾಲ, ಕಳಾ, ಕಾಷ್ಠಾ, ಮುಹೂರ್ತ, ದಿವಸ, ಪಕ್ಷಾ, ಮಾಸಾ, ಋತು, ಅಯನ, ವರ್ಷ, ಯಿಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರಾ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತುವರ್ಷ ಯಾಂಬೋದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ: ಅಂಥಾ ದೇವತೆಗಳ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಯಾರ ಬೋದು ಒಂದು ಮಹಾಯುಗ. ಮಹಾಯುಗ ಯಾಂಬೋದು ನಾಲ್ಕು ಯುಗಾ ಯಿದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಸಂಧಿಕಾಲ:

ಕೃತಾಯುಗಾ	ತ್ರೇತಾಯುಗಾ	ದ್ವಾಪರಯುಗಾ
4800	3600	2400
ವಿವರವು	ವಿವರವು	ವಿವರವು
4000 ಯುಗಾ	3000 ಯುಗಾ	2000 ಯುಗಾ
800 ಸಂಧಿಕಾಲ	600 ಸಂಧಿಕಾಲ	400 ಸಂಧಿಕಾಲ
(400 ಮೊದಲು	(300 ಮೊದಲು	(200 ಮೊದಲು
400 ಕಡೇದು)	300 ಕಡೇದು)	200 ಕಡೇದು)
4800	3600	2400

ಕಲಿಯುಗಾ
1200

4800 ಕೃತಯುಗಾ
3600 ತ್ರೇತಾಯುಗಾ
2400 ದ್ವಾಪರಯುಗಾ
1200 ಕಲಿಯುಗಾ
ಒಟ್ಟು 12000

ವಿವರಾ
1000 ಯುಗಾ
200 ಸಂಧಿಕಾಲ
(100 ಮೊದಲು 100 ಕಡೇದು)

ಇಂಥಾವು ಸಾವಿರ ಮಹಾ ಯುಗವೆಂಬೋವ್ರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಹಗಲು ಅಂಥಾ ಸಾವಿರ ಮಹಾಯುಗ ರಾತ್ರೀ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೂರುವರ್ಷ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾ

ಬರತದೆ. ನಿನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ ಆಯಿತ್ತಂತ ನಿನ್ನ ನಿರೋಪ ಆಗೋಣಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯಾ ನಿನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರತಾನೆ. ಇಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ನಿಯಾಮಕ್ರ ನೀ ಗಬ್ಭೋದಕದಲ್ಲಿ ಯೋಗ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕಿವಿದೆಶೆಯಿಂದ ಮಧುಕ್ಕೈಟಭರು ಹೊರಟರು, ಯೀನು ವೆರವು ಬೇಡತಿದ್ದೀ ಬೇಡುಯಂದು, ನೀನು ಸರ್ವೋತ್ತಮ. ಜೀವತೆಯಂದು ತಿಳೀದೇ ಮಿಥ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ನಿನಗೆ ವರವು ಕೊಟ್ಟರು ಅಸುರರಿ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮಧುಕೈಟಭರನ್ನ ಕೊಂದೇನು ಯಂದು ಅವರ ಕೈಯ್ಯಾ ವರವು ಕೊಂಡಿದ್ದೀ. ಅವರ ವರ ಬಲದಿಂದ ಕೊಂದಾತನಲ್ಲಾ. ನೀ ಸರ್ವಸಮರ್ಥಾ ಸೈನ್ಯಾಜ್ಞಾದಿಂದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಅವರೊಳಗೆ ಬಲಪ್ರಧಾನನಾಗಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾ ಮಧುಕೈ ಪಿಡಿದು ಮನಬಂದೆಹಾಂಗೆ ಬೆಳಿಕಿಹೋರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ಬಾಹೋ ಅಂಥಾ ವೇದಗಳಾ ಮಧುಕೈಟಭರು ಕೇಳಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅನಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ಯಗ್ರೀವಾವತಾರಮಾಡಿ ಮಧುಕೈಟಭರನಾ ಕೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವೇದೋಪದೇಶಮಾಡಿಮದುಕೈಟಭರನ್ನು ನಿನ್ನತೊಡೆಮ್ಯಾಲೆ ಹಾಕಿ ಕೊರೆದು ಕೊಂದಿ.ಅವರ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಮಜ್ಜಾ, ಮೇಧಸ್ಸು ಭೂಮಿಗೆ ಲೇಪಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಅದಕಾರಣ ಭೂಮಿ ಉರ್ವರಾಯಂದು ಕರಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೇಧಿನಿಯೆಂದು ಕರಸಿಕೊರಿಡಳಿು. ಮಧುಕೈಟಭರು ನಾರಾಯಣನತೊಡೆಮ್ಯಾಲೆ ಸತ್ತರು. ಅವರಿಗೆ ಗತಿಯಾಗೆಲಿಲ್ಲಾ. ಯೀನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನಾರಾಯಣನ ಸಂಗ ವಾದರೂ ಸರ್ವಥಾಗತಿಯಾಗದು. ಅವರು ತಮೋಯೋಗ್ಯರು, ತಮಸ್ಸಿಗೆಹೋಗಿ ಬಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಾ ದೇವದೈತ್ಯರ ಬಲವೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಧೀನ. ನೀನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮುಖ್ಯತಂದೆ, ನೀನೆ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ. ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಡೆಯಾ ನಾವು ನಿನ್ನಭೃತ್ಯ ರು. ದೈತ್ಯರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪದ್ರಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರ ಅಗ್ನಳಿಕೆ ದೇವತೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ದಿಂದ ತಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾ ಬಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೇ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ಜಗತ್ಪತಿ ಹವಿಸಾಲ್ಕು ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಡೆಯಾ ರಾಮನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದನು ಯಂದರೆ, ಕಶ್ಯಪನವಗ ವಿವಸ್ವತನೆಂಬ ಸೂರ್ಯ ಅದಿತಿ ಹೊಟ್ಟೀ ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ಆ ವಿವಸ್ವತನೆಂಬ ಸೂರ್ಯಗೆ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಯಾ ಮಗನಾಗಿದಾ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಯನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ದಶರಥರಾಯಾ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ಯಾತನ ಹೇಂಡತಿ ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಅನಂತವೇದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ರಘುನಾಥಾವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ಆಜ್ಞಾವಾಯಿತು. ಭೂಮಿಮ್ಯಾಲೆ ನಮ್ಮವಡೆಯ ಅವತಾರಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ನಿಂಮ್ಮ ನಿಂಮ್ಮ ಅಂಶದಿಂದ ಅವತಾರಮಾಡಿ ಯಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನಾಜ್ಞಾದಿಂದ ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ರಾಮಾವತಾರಾ

ದಕಿಂತಾ ಮೊದಲೇಹುಟ್ಯಾರೆ. ಕೆಲವು ದೇವತೆಗಳು ರಾಮಾವತಾರವ್ಯಾದಮ್ಯಾಲೆ ಹುಟ್ಯಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ದಾರುದಾರು ಹ್ಯಾಗೆ ಹುಟ್ಟಿದರು ಯಂವರೆ ಹುಟ್ಟಿದಪ್ರಕಾರ ಹೇಳತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ದಾನವರಲ್ಲಿ ಕರಡಿಕಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಹ್ಯಾಗೆ ಹಟ್ಟಿದರು ಯಂದಲ್ಲಿ ದೇವತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸರ್ವದೇವೊತ್ತಮಾ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಹನುಮಂತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ಕೇಸರೀಯಂಬಾ ವಾನರನ ಹೆಂಡತಿ ಅಂಜನಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರು ಭೋಗಮಾಡಿ ಹನುಮಂತನ್ನ ಹಡದನು. ರಿಕ್ಷಸಿರಸಿನ ಹೆಂಡತಿಯಾ ದೇನೇಂದ್ರ ಭೋಗವಾಡಿ ವಾಲೀನ್ನಾ ಹಡೆದನು. ಹಾಂಗೇ ವಿವಸ್ವತನೆಂಬಾ ಸೂರ್ಯ ರಿಕ್ಷಸಿರಸಿನ ಹೆಂಡತೀ ಭೋಗಾವಾಡಿ ಸುಗ್ರೀವನ್ನಾ ಹಡೆದನು. ಸುಗ್ರೀವ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆವೇಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಜಾಂಬುವಂತನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಳತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಿಂದ ಯಮಧರ್ಮ ಹಟ್ಟಿದಾ. ಆ ಯಮಧರ್ಮ ನೇವೇ ಯರಡನೇರೂಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಬಾಯಿವಳಗಿಂದ ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ರೂಪವಾಗಿ ಬಂದನು. ಯಮಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಂದುರೂಪದಿಂದ ವಿವಸ್ವತನೆಂಬೊ ಸೂರ್ಯನ ಹೆಂಡತೀ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮ ಹಾಗೇ ಯಮುನಾದೇವಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ರವಿಸೂನು ಯಮಧರ್ಮನು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾಪಪುಣ್ಯ ವಿಚಾರವಾಡುತಾ ಕಾಲಗ್ರಹದ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡತಾನೆ. ಆದಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮಾವತಾರ ಜಾಂಬುವಂತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ರಾಮನಸೇವೆ ಬಹಳ ಮಾಡತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗಳು ಜಾಂಬುವತಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಗ ಅತ್ರಿ. ಅತ್ರಿಋಷಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹುಟ್ಟಿದನು, ಆ ಚಂದ್ರನು ವಾಲೀಮಗ ಅಂಗದನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ದೇವೇಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿ ಶಚೀದೇವೀ ತಾರಾದೇವಿಯಾಗಿಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆಕಿಯೇ ವಾಲೀ ಹೆಂಡತಿ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಮೊದಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಆಂಗೀರಸನ ಮಗ ತಾರನಾಗಿ ಹಟ್ಟದ್ದಾನೆ. ಪುಲೋಮನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಶಚೀದೇವಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆ ಶಚೀದೇವಿಯೇ ತಾರಾದೇವಿಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ವರುಣನೆಂಬಾತ:ಸುಷೇಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಸ್ವತನೆಂಬಾ ಸೂರ್ಯಗೆ ಛಾಯಾ, ಸಂಜ್ಞಾ, ವಡಬಾ, ಹೀಂಗೆ ಮೂರುಮಂದಿ ಹೆಂಡರು ವಡಬಾ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಶ್ವನೀ ದೇವತೆಗಳು ವಿವಿದ ವೈಂಧರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೈಂದನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಆವೇಷವದೆ. ಅಗ್ನಿಯಂಬಾತ ನೀಲನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮ:ಮೂಲನಾರಾಯಣನ ಮಗ. ಆತನೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಕೃಷ್ಣನಮಗ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ರುದ್ರನಮಗ ಷಣ್ಮುಖನಾಗಿ ಹುಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ. ಮುಖ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀಯಿಂದಲಿಕೆ

ಕಾಮ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯೇನುಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕುಯ್ಯಂದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿ. ಅವತಾರಭಿಮಾನಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು. ಶ್ರೀದೇವೀಶಂಖಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನ್ನಿ ಭೂದೇವೀಪದ್ಮಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ದುರ್ಗಾದೇವಿ ಗದೇಗೆ ಅಭಿಮಾನಿ ವಾಯು ದೇವರು ಸರಸ್ವತೀ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನುಸ್ಸಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿ, ನಾರಾಯಣನ ಖಡ್ಗ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಭಿಮಾನಿ ಪ್ರಾಣೋಪಾನವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣರೂಪಗಳು ಐದೂ ಸ್ವಾಮಿ ಬಾಣಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ ಪುರಾತನಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಮನು ಯಾಕೆ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಆದಾಯಂದಲ್ಲಿ ಕಾಮ ನಾರಾಯಣನ ಮಗ ನಾಗಬೇಕು. ಮಗನಮ್ಯಾಲಿನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿತ್ವ ಕೊಟ್ಟುಯಿಟ್ಟನು. ಕಾಮಪುತ್ರ ಅನಿರುದ್ಧ ಮೊದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರದೆಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮ ಮತ್ತು ಅನಿರುದ್ಧ ಇಬ್ಬರು ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಗಿ ಸುಮಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವೀಯಲ್ಲಿ ರಾಮಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೈಕೆಯಾಯಲ್ಲಿ ಭರತ ಸುಮಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಘ್ನ ಹೀಗೆ ದಶರಥರಾಯಗೆ ಮೂರು ಹೆಂಡರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಈ ನಾಲ್ವರು ಅವ ರೋತ್ತಮರೆಂದು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳತವಲ್ಲಿ ಯಂದಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರಾಮಾವತಾರ. ಸಂಕರ್ಷಣನ ಆವೇಶದಿಂದ ಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಗಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ನಾಮಕ ನಾರಾಯಣನ ಆವೇಶದಿಂದ ಕಾಮ ಭರತನಾಗಿ, ಅನಿರುದ್ಧನಾಮಕ ನಾರಾಯಣ ಆವೇಶದಿಂದ ಅನಿರುದ್ಧ ಶತ್ರುಘ್ನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಾ, ಚಂದ್ರ ಅಂಗದ ನಾಗ್ಯಾನೆ. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಸಮರಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಅಂಗದನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಆವೇಶವದೆ ರಘುನಾಥ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾವಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಅಂಗದನಕಳುಹಿದಾ ನಮ್ಮಸ್ವಾಮಿ ರಘವರ್ಯನ ಪರಾಕ್ರಮ ಯಷ್ಟಂತ ಹೇಳಲಿ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ವಾಲಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸಂಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಪಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾಚ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಾಗಿ, ರಾವಣಾ ಹತ್ತುತಲೆ ಹುಳವು ಯಂದು ತನ್ನ ಕೊಂಕಳದಲ್ಲಿ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಂಗದನ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಬಾಲಕತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲೀಲೆ ವದೇವಾಗ ಹತ್ತುತಲೆಹುಳವು ಸತ್ತೀತೆಂದು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟೆರು. ಅಂದು ಜೀವಾ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುಇದ್ದಿ. ಆ ವಾಲಿನ ರಘುನಾಥ ಕೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಯಲೇಮೂರ್ಖಾ ನಿನ್ನನಾಬಲ್ಲೆನು ಹೀಗಂತ, ಅಂಗದ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಾಗಿ ರಾವಣಗೆ ಅಂದಾನೆ. ಅಂಗದನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಆವೇಶ. ದಾರು ದಾರು ದೊಡ್ಡವರುಯಂದು ಕರಶಿಕೊಳತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ವಿಭೂತಿ ರೂಪವದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುತಾನೆಂದು ತಿಳೀಬೇಕು. ಸಕಲ

ವನ್ನು ಹೇಳಬಂದಿರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವತಾರ ಯಾಕಹೇಳಲಿಲ್ಲಾ ಯೆಂದಲ್ಲಿ ರಾಮೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೆ. ಸೀತಾದೇವಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತರಲ್ಲಾ ಯುಂಬೋದು ಹ್ಯಾಂಗೆ, ದೃಷ್ಟಾಂತ ನರಸಿಂಹಾವತಾರ. ಸೀತಾದೇವಿ ಅವತಾರ ದೃಷ್ಟಾಂತ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿ ನೇಗಿಲತುದಿಗೆ ಹತ್ತಿಬಂದಳು ಸೀರಧ್ವಜನು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಭೂಮಿ ಶೋಧಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸೀತಾದೇವೀ ವ್ಯಕ್ತವಾದಳು. ಮಿಥಿಲಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ರಾಯನ ಮಗಳಾದ ಕಾರಣ ಮೈಥಿಲೀ ಯುಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಳು. ಜನಕರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಕಾರಣ ಜಾನಕೀಯಂದು ನಾವು ಬಂತು. ಇಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರೂಪಳಾದಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಯು ರಾಘವದೇವರ ಸೇವೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಆದಿಸೃಷ್ಟಿ ಅನುಸೃಷ್ಟಿಯು ಸರ್ವಾಗಮನಿರ್ಣಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಗುಣದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಗುಣದಿಂದ ನೀಚರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಸ್ತ ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕಾರ ಹೇಳೀದೆ. ಪುರಾಣಗಳೆಲ್ಲ ವಿಪರೀತ ಅಸುರಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸೃಷ್ಟಿಅವತಾರ ನಿರ್ಣಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬಂಥಾ ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರನೇದು ಪರಿಪೂರ್ಣ

॥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯನಮಃ :- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಈ ನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ರಾಮಾಯಣ ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯಪರಿಯಂತರ ಹೇಳತಾಬಂದರೆ ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣ ಈ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರು ಕಲೀಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲಾ. ಆದಕಾರಣ ಶತಕೋಟಿ ರಾಮಾಯಣ ದೇವತೆಗಳು, ಗಂಧರ್ವರು, ಪಿತೃಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ಪಾಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ಉಳಿಯಿತು. ಅದು ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಶ್ಲೋಕ ಮೂರುಪಾಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾಮಾ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳು ಉಳಿದವು. ರಾಮ ರಾಮ ಎಂಬ ತಪಸ್ಸು ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ೨೪ ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥ ವಿಸ್ತಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನರಸಿಂಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲ, ಆದಿಪರ್ವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಚರಿತ್ರೆ ಅಸುರ ಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮೋಹಕ ಕಥೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಾಮಾಯಣ ಶತಕೋಟಿ ಗ್ರಂಥ: ತಾವು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಬಲ್ಲರು ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗಿ ಒಂಭತ್ತನೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಪರಿಯಂತರ ರಾಮ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಾಲಕಾಂಡ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ವಂಶ ಅರಸು ದಶರಥರಾಯ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ್ದಾ ವಿಭಾಂಡಕನ ಮಗ ಋಶ್ಯಶೃಂಗ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿಸಿದನು ಯಜ್ಞಕುಂಡದೊಳಗಿಂದ ಪರಮಾನ್ನ ಪಾತ್ರೆ ಬಂತು. ತನ್ನ ಮೂರುಮಂದಿ ಹೆಂಡರಿಗೆ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು ಗರ್ಭಧರಿಸಿದರು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಾಸುದೇವ ರಾಮನಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದನು. ಸಂಕರ್ಷನ ಆವೇಶದಿಂದ ಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಆವೇಶದಿಂದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಪ್ರದುಮ್ನ ಭರತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಅನಿರುದ್ಧನ ಆವೇಶದಿಂದ ಶಂಖಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಅನಿರುದ್ಧ ಶತ್ರುಘ್ನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಸ್ವಾಮಿ ಅವತಾರವಾಯಿತೆಂದು ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳು, ಕಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಲೋಕರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳಯೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶಶ್ವದೇಕಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ತೋರಥಾನೆ. ಚಂದ್ರಮಂಡಲದೋಪಾದೇಲಿ ರಾಮನಮುಖಚಲ್ವಿಕೆಕಂಡು ಸಮಸ್ತರು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದರು. ದಶರಥರಾಯಗೆ ಮಗನ ಚಲ್ವಿಕೆ ಕಂಡುಬಹಳ ಸಂತೋಷಹೆಚ್ಚಿತು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರುಗಳು ಅಶುದ್ಧಮೂತ್ರಗಳ ಹಾಕಿ ಯಜ್ಞಕೆಡಸುತ್ತಾ ಇಹೋರು. ಆಪ ಕಾರಣ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಯೋಧ್ಯಾ

ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು ದಶರಥರಾಯನ ಕೈಯ್ಯಾಪೂಜಾಕೊಂಡ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ತಾದಾರು
ಯಂದರೆ ಗಾಧಿರಾಯನಮಗಾ ಗಾಧಿರಾಯ ಇಂದ್ರಾವತಾರ. ಚಂದ್ರವಂಶದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ ಯೈದಿದನು. ಅದು
ಹ್ಯಾಗೆ ಯೈದಿದನುಯಂದರೆ ಗಾಧಿರಾಯಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಪುತ್ರಿಕಾಪುತ್ರ
ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳು ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನು ಋಚೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೆ ಮದಿವೀ
ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಸತ್ಯವತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡ ಋಚೀಕಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ನನ್ನ
ತಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ನನಗೆ ತವ್ಮನಾಗೋಹಾಂಗೆ ಮಾಡು, ಯಸಲಿಕ್ಕೆ ಋಚೀಕ
ಯಜ್ಞಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಯರು ಹುಟ್ಟಬೇಕು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ
ದೊಡ್ಡತಪಸ್ವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ಚರುಪಾತ್ರಿ ಹೋಮಶೇಷ
ಯಿಟ್ಟು ದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಾಗಿ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪಳುಳ್ಳ ಪುತ್ರನಾಗ
ಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಪೂತಲಿನ್ನಾ ಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾನಾದೀತೆಂದು ತನಗೆ ಯಿಟ್ಟಿಂಥಾದ್ದನ್ನು
ಮಗಳಿಗೆಕೊಟ್ಟು ಮಗಳ ಚರುಪಾತ್ರೀವಳಗಿನ ಅನ್ನವನ್ನು ತಾಭೋಜನಮಾಡಿದಳು.
ಋಷಿ ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿಯು ಈ ವಿಪರೀತವನ್ನುಕಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಿದಾ
ನಿನಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯಮಗ ಹುಟ್ಯಾನು. ಆ ಗಾಧಿರಾಯಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೆಂಬೋ ದೊಡ್ಡ
ತಪಸ್ವೀ ಮಗನಾದಾನು. ಇಂಥಾ ವಿಶ್ವಮಿತ್ರನು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿ
ದಶರಥರಾಯನಕೂಡಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಂಥಾ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯ ಬೇಡಿ

ಕೊಂಡನು. ದಶರಥರಾಯನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಋಷೀಶ್ವರ ಶಾಪಿಸಿ
ಕ್ರೋಧ ಮಾಡಾ ಭಯ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬಹು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕೊಟ್ಟನು. ಋಷಿ
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ವಂದಿತನಾದಂಥಾ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಗೆ
ರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರಾಲಿಯಾ ಬಹಳವೆಂದು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ರಾಮ ತಾನು
ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿ ಸಮಸ್ತ ಅಸ್ತ್ರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ
ವಾಲಗೈಸೇವೆಂದು ದೇವರ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಶ ತಾ
ಸರ್ವಜ್ಞ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಮ್ಯಾಲ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಸ್ತ್ರೋಪದೇಶ ಲೋಕರೀತಿ
ಯಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟನು. ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ
ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾರ್ಗ ವಿದ್ದರು ಸರಿಯೇ, ತಾಟಕೀ ಕೊಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಆಕೆಯಿದ್ದಂಥಾ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ತಾಟಕಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಕಂಟಿಕಳು. ಆಕೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ
ದೇವರ ವರವೀಹೋದು. ಆಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮದೇವರು ತನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಛೇದಿಸಿ
ಬಿಟ್ಟನು. ತಿರಗಿ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಯಜ್ಞ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ
ದನು. ಆರುದಿವಸದಮ್ಯಾಲೆ ಯೆಳನೇದಿವಸಕ್ಕೆ ಮಾರೀಚ ಮೊದಲಾದ ಅಪಾರ
ದಾನವರು ಅಶುಧ್ಧ ಮೂತ್ರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕಿಲಕಿಲಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದರು. ಶ್ರೀ
ರಾಮನು ಸುಬಾಹುವನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಸುಬಾಹು ರುದ್ರದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ

ಮರಣ ರಹಿತನಾಗಿದ್ದಾ. ರಾವು ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ತನು. ಮಾರೀ, ಚನು ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಅಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗಿ ಗೋಕರ್ಣ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳ್ತಾಗಿ ಅಸ್ತ್ರವು ಪುನಃ ದೇವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಒಂದದ್ಫಾಯಿತು. ದಾಶರಥೀರಾಯನು ಅಷ್ಟರ ರಾಕ್ಷಸರ ಹತಗೈದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟಾಗ ಲಿಕ್ಕೆ ವಿದೇಹ ದೇಶದಿಂದ ಜನಕರಾಯನಪತ್ರಗಳು ಸೀತಾನ ಸ್ವಯಂವರವಾಗತದೆ ಬನ್ನೀ ರೆಂಬ ಹಾಂಗೆ ದೇಶ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದವು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ್ನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಥಿಳಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಹೋಗುವಾಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದರು ಸರಿಯೇ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಯ ಉದ್ಧಾರವಾಡಬೇಕಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷಣರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಮುಂದವಾಡಿಕೊಂ ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಶಿಲಾರೂಪಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಂಥಾ ಅಹಲ್ಯಾ ಸಮೀಪ ಹೋದರು. ಗೌತಮ ಋಷೀ ಶಾಪವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಗೌತಮ ಋಷೀ ತಪಸ್ಸು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣೀ ಆದರೆ ಗಂಡನ ತಪಸ್ಸು ಹ್ರಾಸವಾಗಿ ಹೋಗತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ವ್ಯಾಳ್ಯಾದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಬಂದು ಕುಕ್ಕುಟಾ ಕಾಪ ಧ್ವನಿ ಕೈಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದು ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಗೆಬಂದು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿಯಿನ್ನೂ ಬೆಳಗಾಗಿಲ್ಲಾ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಂದು ತಿಳಿದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕುರಿತು ಬಂದು ನೋಡಥಾನೆ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಯ ಭೋಗಿಸಿ ಭಯಗ್ರಸ್ಥನಾಗಿ ಕಡೇಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಯಿಾ ವ್ಯಭೀಚಾರಕಂಡು ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಆಗಲೀ ಪರಪುರುಷನೆಂದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ನೀನು ಪಾಷಾಣ ವಾಗುಯಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಇಂದ್ರ ದೇವರಿಗೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟೆ ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪುರುಷತ್ವಹೋಗಿ ಮೇಷ ವೃಷಣ ಹಚ್ಚಿದರೆ ನಿನಗೆ ಸಹಸ್ರ ಭಗವಾಗಲಿಯಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುರುಷತ್ವ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನಾದ. ಅಹಲ್ಯಾದೇವೀ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಸ್ವಾಮಿಾ ತನ್ನ ಅಮೃತ ದೃಷ್ಟಿಇಂದ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ನಿಂತಳು. ಗೌತಮಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡು ಯಂದನು. ಹೆಂಡರ ಮಕ್ಕಳ ಮನ ಮುನಸ್ಸು ಆಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಭುಗಳು ಹಿರೇರು ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಗೆ ವಂದು ಮಾಡಥಾರೆ. ಹಿರೇರನಾತು ವಿಾರಲಾರದೆ ಆಗ ವಂದಾಗಥಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಲ ಯಿಹೋದಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ ಗೌತಮಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಆಜ್ಞಾ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲಕಿಂತಾ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹಾ ಮಾಡಹೊಕ್ಕನು. ತನ್ನ ಅಪರಾಧದಿಂದ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಾಕೆಯನ್ನು ಯೇನು ಕಾರಣಾ ಮನುಷ್ಯಳ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯಳಮಾಡೋವಲ್ಲಿ ಯರಡು ನಿಮಿತ್ಯ ಹೇಳಥಾರೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ ಅಹಲ್ಯಾದೇವೀ ಸ್ವಾಮಿಾ ವಿನ್ಹಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಉಳ್ಳಾಕೆಅಲ್ಲಾ ಅದು ವಂದು ನಿಮಿತ್ತಾ. ಮತ್ತೊಂದು ದೇವೇಂದ್ರಾ ತನ್ನ

ನಿಮಿತ್ತಾ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಳಿಂದು ಈಕಿಗೆ ಉದ್ಧಾರ ಯಂದಾದೀತೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಳುಳ್ಳಾತ
ನಾಗಿ ಕಾಲ ಪ್ರತೀಕ್ಷಾ ಮಾಡತಿದ್ದಾ. ಈ ನಿಮಿತ್ಯ ಯಿದ್ದಕಾರಣಾ ಸ್ತ್ರೀಯಳವಾಡ
ಬೇಕೆಂಬೋದು ಯಂದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ಭಕ್ತ್ಯತಿಶಯದ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡುವಂಥಾತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ದೇವೇಂದ್ರನ ಮನೋಬಯಕೀ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಯ
ಸ್ತ್ರೀಯಳವಾಡಿ ಆಕಿಕೈಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.
ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಯೇನುದೋಷ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಉಳ್ಳಂಥವರಿಗೆ
ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತೆಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತಕೊಟ್ಟಹಾಂಗಾಯಿತು. ತರುವಾಯ ಮಿಥಿಲಾ
ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಾದನು. ಇಂದ್ರ ನೀಲರತ್ನದೋಪಾದೇಲಿ ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ
ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಕಾಮಪೂರ್ಣವುಳ್ಳಂಥಾ ಧನುರ್ಬಾಣ ಕೈಲಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ
ರಿಗೆ ಆನಂದೋದ್ರೇಕ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಮಿಥಿಲಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ
ವಾದನು. ಪಟ್ಟಣಸ್ಥರು ಸ್ವಾಮಿಾ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೊಡಗೆಡದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ
ಬಂದರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು, ವೃದ್ಧರು, ಬಾಲಕರು ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣು
ಗಳಿಂಬಂಥಾ ಭ್ರಮರಗಳಿಂದ ಮುಕುಂದನ ಮುಖಕಮಲ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಾನ
ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಸುಖಿುಳ್ಳವರಾದರು. ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಜನರುಗಳು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಆನಂದಭರಿತರಾಗಿದಾರೆ ಹಾಂಗೆ ಸಮಸ್ತರು ಸಂತೋಷ
ಉಳ್ಳವರಾದರು. ॥ ಯಿಾ ವಾರ್ತಾ ಜನಕರಾಯ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನಕೊಂಡು
ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ ಮಾಡಿದನು. ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನ ತಮ್ಮನಾದ ವಾಮನದೇವರಗೆ ಬಲಿಚಕ್ರೇಶ್ವರ
ಹಾಂಗೆ ಯಿದರಗೊಂಡು ಪೂಜೆಮಾಡಿದಾಹಾಂಗೆ ಜನಕರಾಯನು ರಾಮಚಂದ್ರ
ದೇವರಪೂಜೆ ಮಾಡಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಪೂಜೆಮಾಡಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೂ
ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜೆ ಮುಗದಮ್ಯಾಲೆ ಸೀರಧ್ವಜ ನನ್ನ ಮಗಳಾ
ವಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದಂಥಾ ರಾಮನೇವೇ
ಬಳಿಯನಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ಮುಖಕಮಲನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಶೀಘ್ರ ಅಳಿಯನ್ನ ಮಾಡಿಕೋಯನಲಿಕ್ಕೆ, ಯಲೇ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
ಬಹಳ ಚಲೋಮಾತನಾಡಿದಿ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಜಾನಕಿಯಂಬಾಕಿ. ನಾನು ಯಜ್ಞ
ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಾಶೋಧಸಲಿಕ್ಕೆ ನೇಗಿಲ ತುದಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಬಂದಳು. ಯಿಂಥಾ
ಸೌಂದರ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆ ಕಂಡು ಅಯೋಗ್ಯರು ಅಗ್ಗಳಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಾರೆಂದು
ಪಾರ್ವತೀಪತಿ ಮಹಾರುದ್ರನ ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪಿನಾಕ ಧನಸ್ಸು ಸಂಪಾದಿಸಿ
ದ್ದೀನು. ಧನಸ್ಸು ಹೆದಿಯೇರಿಸಿ ಕನ್ನಿಕೇ ಪಾಣಿ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಬೇಕು ಯಂಬುದಾಗಿ
ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸೋಲಿಸಿ ಜಾನಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಹಾಂಗೆ
ಬ್ರಹ್ಮದೇವರವರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೀನೆ. ರಾಮಚಂದ್ರಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳು

ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾರಡನೆ ವಿಚಾರಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಪಾರ್ವತೀಪತಿಮಹ್ಲಾರುದ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಂಥಾ ಪಿನಾಕ ಧನಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಬಾರದು. ಪೇಪದೈತ್ಯರು ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು ಯಿಾ ಪಿನಾಕ ಧನಸ್ಸು ಎದೆಯೇರಸಲಾರದೆ ಮಾನಭಂಗ ದಿಂದ ಬ್ರಷ್ಟ ಸಂಕಲ್ಪರಾದರು. ಬಹುಮಂದಿ ರಾಯರು ವರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಹೋದರು. ದನಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ದಿಗ್ದೇಶನ ರಾಯರು ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಿಸಲಾರದೆ ಅಪ್ರತಿಷ್ಟಿತರಾರಾಗಿ ಅಶಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಧನಸ್ಸು ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ತರಲಿಕ್ಕೆ ವಶವಲ್ಲಾಯಂದು ಗಾಲೀ ಬಂಡೀ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಾಕಿ ರುದ್ರನ ಭೃತ್ಯರು ಮಹಾಶ್ರಮದಿಂದ ಸಭೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಲಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಕೊಡಬೇಕುಯಂದು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಅದೆ. ನನ್ನ ಬಯಕೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಯಿಾ ಹೊತ್ತು ಜಾನಕಿ ಪಾಣಿ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹೀಗಂತ ಸೀರಧ್ವಜನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಾತ ನಾಡಿದಾ. ಅವಶ್ಯ ನಿನ್ನ ಧನಸ್ಸು ತರಸ್ಸು ಯನಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಪ ದೇಹ ಸದೃಶಾಕಾರ ಉಳ್ಳ ಆ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಂದರು. ರಾಮಚಂದ್ರ ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಧನಸ್ಸು ಯುಸಕ್ಕಲಿ ಹಿಡಿದು ಮುಗಿಳನಗೆ ದಗುತ್ತ ಹೆದೆಯೇರಿಸಲಿಕ್ಕ- ಸ್ವಾಮಿಾ ಭಾರತಾಳಲಾರದೆ ನಡವುದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುರಿಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಅನಂತ ಬಲಿ ಉಳ್ಳಾತ. ಐರಾವತ ಕಬ್ಬಿನ ಖಂಡಿಕೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮುರಿಯುತ್ತದೆ ಹಾಂಗೆ ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಲ್ಲ ಧನಸ್ಸು ಮುರನು ಬಿಟ್ಟನು. ಧನಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಸೋಣ ರಾಮನಿಂದ ಆದಿತೋ ಆಗದೋಯಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೆ ಭಯವಿತ್ತು. ಅದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಾ ಕಮಲಪೋಪಾಸೆಲಿ ಕಣ್ಣು ಚೆಲ್ವಿಕೆ ಉಳ್ಳಾತಾ, ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಶಾಲಯುದೆ ಉಳ್ಳಾತಾ. ಇರದ್ರ ನೀಲಪೋಪಾದೆಲಿ ಹೊಳೀಥಾನೆ. ಮೊಲದ ರಕ್ತ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಪಂಪು ಅಂಥಾ ಕುಂಕುಮ ಕೇಶರಗಂಧ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾನೆ. ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟಾನೆ. ಜನಕರಾಯ ಮಧುಪರ್ಕ ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಸೀತಾ ದೇವೀ, ಕೈಲಿ ಮಾಲೀ ಹಿಡಕಂಡು ಮನೋಹರ ವಾದಂಥಾ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಿಡುತಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಸಮೀಪಕ್ಕ ಬಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಲೀ ಹಾಕಿದಳು ಸೀತಾ ರಾಮರ ಕಂಡು ವಿದೇಹ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಬಹು ಸುಖ ಉಳ್ಳವರಾದರು. ದಶರಥರಾಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಣದೇ ಕ್ಲೇಶಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂತೋಷ ವಾರ್ತಾ ಹೇಳಬೇಕು. ವಿವಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಬ್ಬಣ ಬರಬೇಕಂದು ಪತ್ರಗಳಕೊಂಡು ಧೂತರು ಹೋದರು. ಈ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ದಶರಥರಾಯ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನ ರನ್ನಾ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹಾಂಗು ಮೂರುಮಂದಿ ಹೆಂಡರ ಸಹವಾಗಿ ಚತುರಂಗಸೇನೆ ಮಹರ್ಬಲದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮಿಥಿಲಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕ ಬಂದನು. ಈ ವಾರ್ತಾ ಜನಕ ರಾಯಕೇಳಿ ಬೀಗನಯುದರಗೊಂಡು ಬೀಡಕೀವನಿವಳಿಗೆ ಹಕ್ಕೊತ ಮೊದಲಾಹದ್ದು

ಸಾಮಗ್ರಿ ತುಂಬಿಸಿದನು. ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧ ಮೊದಲಾದ್ದು ಆದಮ್ಯಾಲೆ ದಶರಥಂವಶಾವಳೀ ಗೋತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವಷ್ಟುಕಾರ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಂದ ಆಗದೆ. ವಶಿಷ್ಠಪುರೋಹಿತ ಗಾಧಿಸುತನ ಆಜ್ಞಾಕೊಂಡು ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ಆವೆ ಯಜ್ಞೇಕಸಾಡಲಿ ಯಂದು ಹೇಳಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವಬ್ಬರ ವೃತ್ತಿ ಕಸಕೂಂಬಾತನಲ್ಲಾ. ಅಪಕ್ಷ್ಯ ನಿನ್ನ ಪುರೋಹಿತಯಾಜ್ಞೇಕ ನೀನು ಮಾಡಿಸು ಯನಲತ್ತೆ ವಸಿಷ್ಠ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ದಿಂದ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿತಂದೇರು ಯಂದಿಗು ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲಾ. ತಾಯಿತಂದೇರ ವಿವಾಹ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆ, ಸಿದ್ಧಚಾರಣರು, ಗಂಧರ್ವ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂಪುರುಷರು ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳು ವಿಮಾನಯೇರಿಕೊಂಡು ವಿಮಾನ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಾನಾವಾದ್ಯಗಳ ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ದೇವತೆಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದಿದಿಲ್ಲಾ. ದೇವತೆಗಳಿಲ್ಲಾ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೂವಿನ ಮಳಿಗೆರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ ಪುಥನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆ ಗಳು ಹ್ಯಾಂಗೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಹಾಂಗೆ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ರಾಯರ ಹೆಂಡರು ಪಟ್ಟಣಸ್ಥ ಮೊದಲಾದವರು ಸರ್ವಾಭರಣಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಜನಕರಾಯ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಳಿಯಗೆ ಮಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ರಥಗಳು, ಕುಂಜರಗಳು, ದಿವ್ಯರತ ಗಳು ಕಾಣಿಕೆಕೊಟ್ಟನು. ಸ್ವಾಮಿ ಅನಂತಾನಂತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ನಡಿಯಾ. ಸಮುದ್ರಸ್ಥಪ್ಯಂತುನದ್ಯಸ್ತ್ಥಪ್ಯಂತು ಯಂದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಉದಕ ಕೊಡಥಾಕೆ, ಹಾಂಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವೋತ್ತಮ ಅಂಥಾತಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೃತಾರ್ಥ ನಾದನು. ಜನಕರಾಯ ಹೊಟ್ಟೆವಮಗಳು ಊರ್ಮಿಳೆಯಂಬಾಕೀನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ಮದವೀ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಕುಶಧ್ವಜನೆಂಬಾತ ಸೀರಧ್ವಜನ ತಮ್ಮ. ಇಕ್ಷುಮತೀಯಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅರಸತ್ವ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾ. ಆತಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರು. ಸೂರ್ಯ ವಂಶದ ರಾಯರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನ ಆವೇಶ ಅವತಾರಗಳೆಂದು ನೆಂಟತನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ಭರತಗೆ ಮಾಂಡವೀಯಂಬ ಮಗಳನ್ನು ಮದವೀ ಮಾಡ ಕೊಟ್ಟನು. ಶ್ರುತಿಕೀರ್ತಿಯಂಬಾಕೀನಾ ಶತ್ರುಘ್ನಗೇ ಮದವೀ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಮದವಿ ಆದಮ್ಯಾಲೇ ಬೀಗೋಪಚಾರ ಕೊಂಡು ದಶರಥರಾಯ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸೊಸೇರು ಹೆಂಡರ ವಕ್ಕಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆಳಕಿದನು. ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ದಶರಥರಾಯ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಗವ ಪರಶುರಾಮನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದನು. ಅನಂತ ಸೂರ್ಯರು ಒಕ್ಕದೇ ಕಡೇಲಿ ವದಗಿದರೆ ಯಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶ ಅಂಥಾಕಾಂತಿ

ಅಧಿಕಾರಪರದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿವ್ವನು. ಧನುರ್ಬಾಣ ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪ ಕೊಪಲೀ ಹಿಡದಿದ್ದಾನೆ. ರಾಘವ ಆದಿಪುರುಷನೆಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ಶಾರ್ಙಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹೆದೆಯೇರಿಸು. ಜನಕರಾಯನಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸು ಮುರಿದ ಕಾರಣ ಲೋಕವಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಪಸರಿಸಿ ಆದೆ. ನನ್ನ ಧನುಸ್ಸು ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸಿನೋ ಪಾದಿ ಅಲ್ಲಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಪರ್ಧಿಯಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ ಯಂಬಹಾಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸ್ಥಾನೆ. ಮಾತ್ರ ದಶರಥರಾಯ ಕೇಳಿ ಬಹಳ ನಡಗಿದಾ. ಯಲೋ ಪರಶು ರಾಮನೇ ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗನಹಡದು ಯಿದ್ದೀನೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಬೀಜ ಹುರೀಬೇಕೆಂದು ಆದೆ. ಕರ್ತುಂಮಕರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥನಾದ ನೀನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡ ದದ್ದು ಮಾಡಿಯೇ ಸರಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮುದುಕನಾಗಿದ್ದೀನೆ. ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆಯೋ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲಾ. ನೀರಂಪಾ ಸಮುದ್ರ ಯಿದ್ದಿ. ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು ಯನಲಿಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಳಗೆ ರಾಮನೆಂಬೋ ಒಬ್ಬ ಮಗನ್ನ ನನ್ನಪಾಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ನಾಕೊಲ್ಲೊದಿಲ್ಲಾ ಇವರ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಥೇನೆ. ನನಗೆ ರಾಮಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭೇದ ತೀರ್ಥಾರೆ. ಅಜ್ಞಾನಿಜನಕ್ಕೆ ಅಭೇದ ತಿಳುಹಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಯಲೋ ರಾಮ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಎರಡು ಇದ್ದವು. ನೀಮುರಿದಂಥಾ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸು ಮಹಾರುದ್ರ ತಗೆದುಕೊಂಡನು, ಶಾರ್ಙಧನುಸ್ಸು ರಮಾಪತಿ ನಾರಾಯಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರುದ್ರ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂತೀ ಹೋರು ಕೆಲವರು ನಾರಾಯಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಂತೀಹೋರು. ಈ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಆತನೋ ನೀನೋ ನಿಶ್ಚಯ ತಿಳೋ ದಿಲ್ಲಾ. ಅಂತಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೀ ಉಭಯತರು ಬಿಲ್ಲುಗಾರರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು ದ್ವಾರುಗೆದ್ದಾರು ಆತ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದ ತಿಳಿದೇವು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ತೋರಿಸಬೇಕೆನಲಿಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶಾರ್ಙಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹೆದೆಯೇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಶಂಕರ ಪಿನಾಕಧನುಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಿಂತನು. ಉಭಯತರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಮ್ಯಾಲೆ ಮಹಾ ರುದ್ರಸ್ವಾಮಿಗೂ ಇದರಿಗೆ ನಿಂದಿರಲಾರದೆ ಪಾಷಾಣದೋಪಾದೀಲಿ ನಿಂತನು. ಯೇನು ಚೇಷ್ಟೀ ಇಲ್ಲದಲೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗೂ ತೇಜಸ್ಸು ನೋಡಲಾರದೆ ಅಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಡದೋಪಾದಿ ಏನು ಚೇಷ್ಟೀ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಂತನು. ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಕಲಜಗತ್ಯವು ನಾರಾಯಣನ ಬಲಕಂಡು ಹೊಗಳಹೊಕ್ಕರು. ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಉಸುರು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾ ರುದ್ರಗೆ ಯುಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟನು. ರುದ್ರತನ್ನ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಕ್ಕು, ಸ್ವಾಮಿಯಾನ್ನ ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾರುದ್ರ ತನ್ನ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಆ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಪರಒಲದಿಂದ ಜನಕರಾಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾ. ಅಂಥಾ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರದಿಯಂದು ನಿನಗೆ ಲೋಕತ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಖ್ಯಾತಿ ತೋರತದೆ, ರಾಜ್ಯದ

ಭೂಪತಿಗಳು ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಕೊಂಡಾಡಥಾರೆ. ನೀನು ಸಮರ್ಥನಾದರೆ ಈ ಶಾರ್ಙ್ಗ ಧನಸ್ಸು ಹೆದೆಯೇರಿಸು. ಹೀಂಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಪರಶುರಾಮು ರಾಘವನ ಕೈಲಿಧನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಘವ ತಾ ಎದ್ದು ಕೈಲಿಯಿಸಕೊಂಡು ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಬಾಣಹೂಡಿಸಿ ಬಿಗಿದನು. ಸಮಸ್ತರ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಡುವಾ ನಾರಾಯಣನೆಂದು ತಿಳಿಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪರಶುರಾಮುದೇವರು ರಾಮನಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಇನ್ನು ಸಾಕು ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಬಾಣಕೂಡಿಸು. ನೀಸರ್ವೋತ್ತಮನಹುದು. ನನ್ನ ಉದರದೊಳಗೆ ತಮೋಮಯನೆಂಬ ಅಸುರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಮರಣರಹಿತನಾಗಿ ನಸ್ಸ ಉದರದೊಳಗೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಆತಗೆಬಾಣವನ್ನು ಬಿಡು ಎನಲಿಕ್ಕೆ ದೈತ್ಯಗೆ ಬಾಣಬಿಟ್ಟನು. ಅಸುರ ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅತುಳನಾಮಕ ದೈತ್ಯದೊಡ್ಡ ಅಸುರ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪ್ತಯೈದೇನು ಎನಲಿಕ್ಕೆ ಜಗದ್ಗುರು ಆದಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ / ಸಂಖ್ಯೆಮಾಡಿ ವರಇಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ನಾರಾಯಣ ಸೋತನೆಂದು ತಿಳಿದರಂದು ನಿನಗೆ ಮರಣವಾದೀತುಯಂದ. ನಾರಾಯಣಗೆ ಸೋಲೋಣಉಂಟೆಂದು ರಾಕ್ಷಸತಿಳದಿದ್ದ. ಜಗಕ್ಕೆ ಕಂಟಕ ಅಸುರವಧೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿ, ಯಲೋ ರಾಕ್ಷಸ ನಾನು ರಾಘವನಿಂದ ಸೋತೇ ಸಧ್ಯಬಾಣ ಬರತದೆ ಶೀಘ್ರ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡು ಎಂದನು. ಪರಶುರಾಮು ಸೋತನೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾಮನ ಬಾಣದಿಂದ ಸತ್ತನು. ಈ ಅಸುರ ತನಗೆ ಮೋಕ್ಷವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾ ರುದ್ರನ ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಾ. ನಾರಾಯಣನ ಉದರದೊಳಗಿರೋಣವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾರಾಯಣನೇ ಪರಶುರಾಮನೆಂದು ಆತನೊಳಗೆ ಇರತಿದ್ದಾ. ಪರಶುರಾಮು ಸೋತನೆಂತ ತಿಳದು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ರಘುನಾಥನ ಬಾಣದ್ದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮೀಭೂತನಾದ. ಶ್ರೀರಾಮು ಪರಶುರಾಮರು ಏಕೀ ಭೂತರಾದರು. ವಸ್ತು ಗತ್ಯಾ ಯಿರಡುರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಲೀಲಾವಿನೋದ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೀಲೆ ಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ನಿರ್ದೋಷಜ್ಞಾನಬಹುದು. ಸಮೂಚೀನವಾದಂಥಾ ಜ್ಞಾನವು ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಂದರತದೆ. ದೈತ್ಯಸಮೂಹಗಳಿಲ್ಲಾ ದೇವರಿಗೆ ಜಯ ಅಪಜಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ತಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗಥಾರೆ. ರಾಮು ಪರಶುರಾಮರು ಏಕಾಕಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವತಾರ ಚೇಷ್ಟಾರೂಪಗಳ ಭಕ್ತತತಿಗಳಿಗೆ ತೋರಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಶುರಾಮ ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಂತರ್ಭಾವದಿಂದ ಬಹಿರಾಗತನಾಗಿ ತನ್ನಲಿದ್ದ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನುಸ್ಸನ್ನು ಸೀತಾಪತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಹೇಂದ್ರಾಚಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ರಾಮು ಬಂದುಹೋದನೆಂಬ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಸರಿ. ಅವತಾರವಾದರು ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತ ಹೀಂಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ದಶರಥರಾಯನ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕುಮಾರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದನು. ನಾನು ಇಷ್ಟುದಿವಸ ರಾಮುದೇವರು ನನ್ನ ಮಗನೆಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಮೋಹಿತನಾಗಿದ್ದೆನೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯಾಪಟ್ಟಣದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ

ಹೋದನು. ಶ್ರೀರಾಮದೇವರು ಜಾನಕೀದೇವಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕೂಡಾ ಅಜಿತನಾಮಕ ನಾರಾಯಣನು ದಾನವಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ ಹಾಂಗೆ ಲವಣಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜಂಬುದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮದೇವರು ಬಾಲಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ತಾಟಕೀವಧ ಮಾಡಿದಾ. ಮಾರೀಚಾ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪೋಡಿ ಹೋಗಿಬಿದ್ದಾ. ಸುಬಾಹುವಿನ ಹತ್ಯಾ, ಅಹಲ್ಯಾ ಉದ್ಧಾರ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಮಿಗಿಲಾದವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ದುರಂತಶಕ್ತಿ ಪುಳ್ಳಾತಾ. ನಿತ್ಯಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದಾರೆ ಹಾಂಗೆ ನಿರಂತರಕಡೆಮೊದಲಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಗುಣನಾಮ ಕರ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಲೀಲೆಗಳು ಆಸ್ತಿಕತನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೇಳಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿಾವರ್ಣನೆಯು ಸರ್ವಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಬಾಲಕಾಂಡ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬೋ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಅಯೋಧ್ಯಾಪ್ರವೇಶವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ವಿವರಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಂಗಳಮಾಹಾಃ

॥ ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಅಧ್ಯಾಯ ೫

ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ॥ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಾಹಾ ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಐದನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಕಾಂಡ ಆದ ಬಳಿಕ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ ತಾತ್ಪರ್ಯ-ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮದೇವರು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳ ಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಏನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಟಕರಾದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಸ್ಥಯಿದ್ದಹಾಂಗೆ ಆಯಿತು. ಜಗದೀಶ್ವರನಾದಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀರೂಪಳಾದಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಯಿರಲಾಗೀ ಸರ್ವಜನರುಗಳು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವರಾದರು. ಅರಸಾದಂಥಾ ದಶರಥರಾಯನು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕಾಲಯ್ಯಿದಿದ ಕಾರಣ ಸಮಸ್ತವಾದಂಥಾ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಾನು ವಾನಪ್ರಸ್ಥವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರಾಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೋಪಾದೇಲಿ ಪ್ರಜರು ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ಮಂಡಲಾಧಿಪತಿಗಳು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾದರೆ ನಮಗೆ ಸಮ್ಮತವೆಂದು ನುಡೀಲಿಕ್ಕೆ ದಶರಥರಾಯ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಹಾಂಗೆ ಸಮಸ್ತರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಾ. ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿ ಭೂಸುರರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಯಿದ್ದಾಳೆ. ನಾಲ್ಕೂಕಡೇಲಿ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ಶಬ್ದಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ವಾದ್ಯಗಳಕೇಳಿ ಮಂಥರಾ ತಾ ದಾರುಯೇದರೆ ಕಲಿಸ್ತ್ರೀಯು. ಅಲಕ್ಷ್ಮೀ. ದೇವದಾನವರು ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂದರಾಚಲವನಿಟ್ಟು ಮಥನ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಷದ ಸಂಗಡ ಹೊರಟು ಬಂದಳು. ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಳು. ಅಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಾಡಗಿಯೋಪಾದೀಲಿ ಕಪ್ಪುವರ್ಣಉಳ್ಳಾಕಿ. ಸಣ್ಣ ಕಣ್ಣು, ವಿಕಾರ ಮೂಗು, ಕುರೂಪದಕಿಂತಾ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣವುಳ್ಳಾಕಿ. ನಾನು ಕುತ್ಸಿತ ರೂಪಳೆಂದು ಜಗದ್ಗುರುವಾದಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ವರ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಪೂರ್ವ ರೂಪಳಾದಳು. ಪುನಃ ಮುಕ್ತಿ ಬೇಕೆಂದು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಪಾಪಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮರಾಯ ತಿಳಿದು ಆಕೀನಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಿಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯೆ, ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೈಕಯ ರಾಯನಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಜನಿಸು. ಆ ರಾಯ ತನ್ನ ಮಗಳ ದಶರಥರಾಯಗೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾನು. ದಶರಥರಾಯ ರಾಮಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡ್ಯಾನು. ದಶರಥ ರಾಮಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡೋವಾಗ ಅಯೋಧ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನೀನು ವಿಘ್ನ ಆಚರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಗತಿಯಾದೀತು. ಹಿಂಗಂತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಹೇಳಿದನು. ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ ಶೃಂಗಾರವಾಗಿ

ಧ್ವನಿಗೈತಾ ಇದೆ. ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿ ಅನೇಕ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳ ಮಾಡತಾಳೆ. ಇದನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ತಾಳಲಾರದೆ ಆರ್ಭಟಿಸಿ ಕೈಕೇಯಿಗೆ ವದರಿದಳು. ಯೇನು ಕಾರಣ ವದರಿದಳು ಯೆಂತ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಕೇಳಲು ಈ ವಾರ್ತೀ ಮಂಥರಾ ಹೇಳಿದಳು. ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜೀವ ಆವೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಗ ರಾಮನಿದ್ದಾನೆ. ಅವಶ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬಹುದುಯೆಂದು ಸಂತೋಷ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಪರಿತೋಷವಾರ್ತೀ ದಾಸಿ ತಂದಳು ಯೆಂದು ಕೈಕೇಯೀದೇವಿ ತನ್ನ ಕರ್ಣಾಭರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ದಾಸಿ ಆಭರಣವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೈಕೇಯೀ ಮುಖಿದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಯೀಡಾಡಿ ಮಾತ ದಳು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಾಯೇನು ತಿಳದಾಕಿ ಅಲ್ಲಾ. ನಿನ್ನಹಾನಿ ನೀನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಭರತಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲಾ. ನಿನಗೆ ದಾಸ್ಯತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಯಿತು. ಶೀಘ್ರ ಭರತನ ಕರಸಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸು. ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾ ದಂಥಾ ದಶರಥರಾಯನ ಕೈಯ್ಯಾ ಮೊದಲಿಗೆ ವರಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೀ. ನಿನ್ನಪತಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಣಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಥದ ಗಾಲೀ ಅಚ್ಚು ಮುರೀತು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೈಹಾಕಿ ರಣರಂಗದಿಂದ ರಥ ಕೊಂಡುಬರಲು ನಿನಗೆ ಅವನೀಪತಿ ತುಷ್ಟ ನಾಗಿ ವರವು ಬೇಡಿಕೋಯೆನಲು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ವರವು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಾ. ಆ ವರವು ನೀ ಇಂದು ಬೇಡಿಕೋ. ಭರತಗೆ ರಾಜ್ಯಕೊಡು ರಾಮಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗಂಡನ ಕೈಯ್ಯಾ ವರವುಯಿಸಕೋಯೆಂದಳು. <u>ಕೈಕೇಯಿ ನಿಕೃತೀ ಆವೇಶದಿಂದ ಪತಿ</u> ತನ್ನ ಭೋಗಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಬಂದಾನು. ಅವಶ್ಯ ವರವು ಬೇಡಿಕೊಂ ಡೇನುಯೆಂದು ಮಂಡೆಗೆ ಶುಂಠಿ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರೋಧಾಗಾರದವಳಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಶಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಮರುದಿವಸ ಉದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರ ರಾಮಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿಯೆಂದು ಪ್ರಧಾನರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ದಶರಥರಾಯ ಸ್ತ್ರೀಭೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೈಕೇಯಿಾದೇವಿ ಮನೆಗೆಬಂದು ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಗೆ ವಿಚಾ ರಿಸಿ, ಯೆಲ್ಲೀಕಾಣದೆ ಕ್ರೋಧಾಯಮಾನದಿಂದ ಅರಮನಿವಳಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಕಂಡು ನಿನಗೆ ದಾರೇನಂದರು, ನಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳು. ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ಕೇಳಲಾಗಿ ಗಂಡಗೆ ಕೈಕೇಯಿಾದೇವಿ ಎರಡು ವರವು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳಂ. ರಾಮಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹು, ಭರತಗೆ ರಾಜ್ಯಕೊಡು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೈಕೇಯಿಾದೇವಿಯನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀವಚನಾತ್ಮಕ ಬಾಣದಿಂದ ದಶರಥರಾಯ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಮೂರ್ಛಾಗತನಾಗಿ ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು.

ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರ ಮುಹೂರ್ತದ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ವೀರುತದೆಂದು ರಾಜೀವಲೋಚನನಾ ದಂಥಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ದಶರಥರಾಯನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾನೇ ಕೇಳಿದನು. ಗಂಟಲ ಶಿರ ಬಿಗದದೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾರಾ, ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಕೇಯಿ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ಯೆಲೋ ರಾಮ! ರಾಯನಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳತೀನಿ ಕೇಳು. ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದಯುಕ್ತ ನಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿಸಹವಾಗಿ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಂಥಾನೆ ಈ ಮಾತು ರಾಘವ ಕೇಳಿ ಗುರು ಹಿರೇರ ವಚನ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನಂ. ಹೀಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರಸನಾದಂಥಾ ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ ಸರ್ವಜಗಕ್ಕೆ ನಿಯಾಮಕ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಡಂಬನೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ತಾ ಸುಖಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಮಣನಾದಂಥಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳೋದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಹೇಳತಾರೆ. ದೇವತೆಗಳಿಂದಾ ಮುನೀಶ್ವರರಗಳಿಂದಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿ ತೆರಳಿದನು. ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಪ್ರಕಾರಾ ಹೇಳತಾರೆ. ಸೀತಾದೇವೀರಿಂದ ಯುಕ್ತ ನಾಗಿ ಸಮೀಚೀನ ಭಕ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಉಳ್ಳಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದಸಹಿತನಾಗಿ ತೆರಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತ ಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರಾಮನ ವಿಯೋಗ ತಾಳಲಾರದೆ ಶೋಕದಿಂದ ಇನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಿರವಲ್ಲೆವು. ರಾಮಯೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಅದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಆನೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಇರುವೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ರಾಮನ ಒಳಿ ವಿಡಿದು ತೆರಳಿದರು. ಪಕ್ಷಿಜಾತಿಗಳು ಕಲಕಲ ಶಬ್ದದಿಂದ ಧ್ವನಿಗೈಸಿದವು. ರಾಮನ ಬಿನ್ನತ್ತಿಹೋಗತಿಹವು. ಯೆಲೇ ಸೌಮಿತ್ರಿ ನಮ್ಮ ರಾಮನ ಕೊಂಡುಹೋಗಬ್ಯಾಡ ವೆಂದು ಬರುತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಬಹುಪ್ರಕಾರಾ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ನಿಂದ್ರಿಸಿದನು. ರಾಮನ ರಥ ಘಡಘಡ ಶಬ್ದ ಗೈಯ್ತಿತಿಹೊದು. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿಯಾದ ದಶರಥ ರಾಯಾ ಗೆಳೀರು, ತಾಯಿ ವೊದಲಾದ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಜನರುಗಳು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಆ ದಿವಸ ಭಾಗೀರಥೀ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗುಹನೆಂಬವಾ ಮಹಾ ರುದ್ರನ ಭೃತ್ಯ ನಿದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದಂಥಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರದೇವತಿ ಬಂದಾ ನೆಂದು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನುಮಾಡಿ ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ನಾವಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟನು. ಸ್ವಾಮೀ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ನೆಂದು ಮಹಾರುದ್ರನೋಪಾದಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ನಾವಿಯನ್ನು ರಘುಕುಲ ತಿಲಕ ಏರಿಕೊಂಡು ಭಾಗೀರಥಿದಾಟಿ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನುಯ್ಯೆದಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬೃಹ ಸ್ಪತಿ ಕುಮಾರ ಭಾರಧ್ವಾಜಮುಷಿ, ಮುಷಿಗಣಗಳಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಯಿದಿರುಗೊಂಡು ಅರ್ಘ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವತಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸಯಿದ್ದರು.

ಆವ್ಯಾಲೆ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ರಘುಪತಿ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ರಾಮರಾಯನ ವಿಯೋಗ ತಾಳಲಾರ್ದೆ ಖೇದ ದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಹೋದ ಆರದಿವಸಕ್ಕೆ ದಶರಥರಾಯಂ ದೇಹಬಿಟ್ಟನು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಾ ಜಕವಾದೀತೆಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ರಾಯನ ತೈಲದಲ್ಲಿ ಪಾಕಮಾಡಿಯಿಟ್ಟರು. ಭರತ ತತ್ಪೂರ್ವ

ದಲ್ಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸೋದರಮಾವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಲು ವಸಿಷ್ಠ ಸಹಿತ ನಾದಂಥ ಸುಮಂತ್ರನೇವೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳಂಥಾ ಪ್ರಧಾನರು ರಾಯ ಸತ್ತವಾರ್ತೆ ಹೇಳ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ರಾಯನ ಅದ್ಭುತ ವಾರ್ತೆಕೇಳಿ ಭರತ-ಶತ್ರುಘ್ನರು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಂದಿ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯಾ ಮಾಡಿದರು. ಭೂರಿ ಭೋಜನಾದಿ ಗಳು ಆದಮ್ಯಾಲೆ ಭರತಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡೇವೆಂದು ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾವಿಯಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಳಿಕಾ ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಆಳೋ ಹಾಂಗೆಯಿಲ್ಲಾ. ಎಲೇ ಕೈಕೇಯಿ ನನ್ನ ತಾಯಿಾ ನೀ ಅಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕುಲದೇವತಿ ರಾಮನ ದ್ರೋಹಮಾಡಿದಿ. ನಿನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥ ದೇಹಧರ ಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದು. ರಾವಣನ ದ್ರೋಹ ನಮಗೆ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ದಹಿಸಲಿಲ್ಲವೆ. ಇಷ್ಟು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪಾಪಿ ಮಂಥರಾ ಮಾಡಿದಳೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭರತನ ನಿಷ್ಠೂರ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಂಥರಾ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶತ್ರುಘ್ನನು ಅಕೀನ ಹಿಡಿತಂದು ಬಾಯೋಳಗೆ ಧೂಳೀತುಂಬೀ ತಾಡನೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗ ಲಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಧೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮಸ್ವಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುಖವ ನೋಡದೆ ಹೋ ದಾನು. ಸ್ತ್ರೀವಧೆ ಪಾಪವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಸೂಕರನ ಹೊರಗೆ ಹಾಕು ಯಿಂದು ಭರತ ಮಾತನಾಡಿ, ಇನ್ನು ನಾವು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕ, ಭಕ್ತ ಜನಪ್ರಿಯಾ ನಮ್ಮ ಮಾತುಲಾಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾನು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆ ಸಮೂಹದಿಂದ ಋಷಿಗಣ ಸಹವಾಗಿ ಭರತರಾಯ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗುಹನೆಂಬುವ ಮಹಾರುದ್ರನ ಭೃತ್ಯನು ಕಂಡು ರಾಮಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿರಹಿತ ಮಾಡಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ನಿಮಿತ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಮನ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಗುಹನೆಂಬಾ ತನು ಬಾಣಹೂಡಿ ಭರತಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಭರತ ಮಾತ ನಾಡಿದಾ. ಎಲೋ ಗುಹಾ ನಾವು ರಾಮನ ದಾಸರಿದ್ದೇವೆ. ರಾಮನ ಪಾದಾರವಿಂದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಗಥೇವೆ. ಹೀಗಂತ ನುಡಿಯಲು ಗುಹನೆಂಬುವ ಮಾರ್ಗಕೊಟ್ಟನು. ಭರತ ಮಾರ್ಗಹಿಡಿದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನದೀ ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೀ ತಂದುಕೊಟ್ಟನು. ಋಷಿಗಣ ಸಹಿತವಾಗಿ ನದೀ ದಾಟಿದಂಥಾತನಾಗಿ ಭರತರಾಯ ರಾಮನ ಪಾದಾಂಬು ಜವ ಕಂಡು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಾನಾವಿಧಾನದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ತನ್ನ ತಾಪತ್ರ ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಮದೇವರಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಥಾನೆ, ಹೇ ರಾಮಾ, ರಾಜೀವನೇತ್ರಾಸಕಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಎಲೋ ಸ್ವಾವಿಾ ಭುವನತ್ರಯ ಉಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆ ನಿನ್ನ ಮನೆ. ಅಯೋಧ್ಯಾಪಟ್ಟಣ ನಿನ್ನದುಯುಂಬುದು ಏನಾ ಶ್ಚರ್ಯ. ಯಲೋ ಸ್ವಾವಿ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿ ಗುಣ ಸಮುದ್ರ ಪೂರ್ಣನೆಂದು ಸಕಲ ಜಗ ತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀ ಅರಸುಯಿದ್ದೀ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಯಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ದಾಸರು. ನಾವು ನಿನ್ನ

ಭೃತ್ಯರು ಇದ್ದೇವೆ. ಪರಮಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಕಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಂಥಾ ಭೃತ್ಯರ ಕೈಯಿಂದ ಸೇವೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಮ್ಮಿಂದ ನಿನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲಾ. ದೇಶ ಕಾಲವ್ಯಾಪ್ತಳಾಪಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನಿನ್ನ ಮಗಾ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ನಿನ್ನವನೀ. ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಿಮ್ಯಾಲೆ ನಮ್ಮಮ್ಯಾಲೆ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಂಡಲ ಆಳಬೇಕೂ ಹೀಗಂತ ಭರತರಾಯು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವ ಕೊಡಥಾನೆ. ಯೇನಂತಾ ಯಲೇ ಭರತಾ! ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನನ್ನ ಅವತಾರವಾಗಿದೆ. ರಾವಣ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಳಲಸಥಾನೆ. ಅಂಥಾ ದಶಶಿರ ರಾವಣನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳ ಅಪಮಾನ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸುಖ ಕೊಡೋನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೂ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ನನ್ನ ವಚನ ಸತ್ಯವಾಡಬೇಕಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವನವಾಸ ಮಾಡಿ ರಾವಣಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಕೊಂದು ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ ತರ್ವಾಯು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಂದೇನು. ಯಾಗಲೇ ಬಾರೋಹಾಂಗೆಯಿಲ್ಲಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮಚಂದ್ರದೇವರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೇಳಿ ಭರತನು ರಾಮಚಂದ್ರನ

ಪದಾಂಬುಜವ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರದೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾ ಸ್ವಾಮಿ ಪೂರ್ಣನಂದನೆ, ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತಿಹ, ಸ್ವಾಮಿಾ ಆಜ್ಞಾವಿಾರಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಕಾರಣ ಎಲೋ ಸ್ವಾಮಿ ನಿನ್ನ ವಚನ ಸತ್ಯವಾಡಿ ಶೀಘ್ರಬರಬೇಕೂ ಹೀಗಂತ ಭರತನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರು ಭರತನಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಎಲೋ ಭರತ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಆದ ಬಳಿಕ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಆಳೇನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನತ್ವಕೊಟ್ಟೇನು. ಯಿಾಗ ಲೇನಾ ಬಾರೋಹಾಂಗಯಿಲ್ಲಾ ತೆರಳಿಹೋಗು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಲಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಚನ ವಿಾರಲಿಕ್ಕೆ ವಶವಲ್ಲದಕಾರಣ ಎಲೇ ಸ್ವಾಮಿಾ ನಿನ್ನ ವಚನ ಸತ್ಯವಾಡಿ ಶೀಘ್ರ ಬರಬೇಕೂ ಬಾರದೆಯಿದ್ರೆ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೇನು. ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿದಾ. ಎರಡನೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ರಾಮದೇವರ ನೋಡುವ ತನಕಾ ಅಯೋಧ್ಯಾಪಟ್ಟಣ ನೋಡವಲ್ಲೆ, ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡವಲ್ಲೆ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗೆ ನಂದಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದೇನೆಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ರಾಮದೇವರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಂಗಾರದ ಹಾವಿಗೆ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿಕೊಂಡು ತೆರಳುವಂಥಾತನಾದನು. ಭರತರಾಯು ತನ್ನ ತಾಯುಂದಿರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಋಷಿಗಣಗಳ ಸಹವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಬಾರದೆ ರಾಮ ರಾಮ ಎಂಬ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಮದೇವರು ಎಂದು ಬಂದಾನೆಂದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿತ್ಯ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವಿಷಯ ಭೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ

ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ ಯೇನೂಹಾಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ಥಂಡಿಲಶಯನ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜವಿಶೋಂಡು ಆಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಬಾರದ ಪಕ್ಷವೇ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ವಾದೇನು ಹೀಗಂತ ಸಂಖ್ಯಾಮಾಡಿ ರಾಮದೇವರ ಸ್ಮರಣೆಕೊಂಡು ಭರತರಾಯ ನಂದಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಪಾದಪಾಟಗಳ ಪೂಜೆಯಮಾಡುತ್ತ ಅನುದಿನವುಯಿರುತಿಹ.

ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವತಪಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿರ ಲಿಕ್ಕೆ ವಂದು ಕಾಗಿ ಕಾಮಾತುರದಿಂದ ತನ್ನ ಚುಂಚುಪುಟದಿಂದ ಸೀತಾದೇವಿ ಸ್ತನವು ಟ್ಟಿತು. ಆ ಕಾಗಿ ಸ್ವರೂಪಯೇನಂದರೆ ದೇವೆಂದ್ರನ ಮಗ ಜಯಂತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ ದಿಂದ ಕಾಗಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾ ಪಕ್ಷಿಗಳವಳಗಾಗಿ ಕಾಗಿ ಮಹಾ ಚಂಡಾಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲ ಆಯುಷ್ಯಾ ಅಂಥಾ ಕಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುರಂಗನೆಂಭೊ ದೈತ್ಯ ರುದ್ರನವರಬಲ ದಿಂದ ಕಾಗಿ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಕಾಗಿವಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು. ಅವು ತಾವು ನಿರ್ಬಲ ಉಳ್ಳವು. ಅಸುರಗೆ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನವಳಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟವು. ಎಷ್ಟು ಕಾಗಿ ಇದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂಶದಿಂದಾ ಯಿರತ್ತಿದ್ದಾ. ಆದಕಾರಣ ರಾಮಚಂದ್ರನೂ ನೋಡಿ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಈಡ್ಯಾಡಿದನು. ಜನ್ಮಜರಾಮರಣ ಮರ್ದಿಸುವಂಥಾ ಜನಾರ್ದನನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡಂಥಾ ತೃಣವು ಮಹಾಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಕಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗಲು ಅದು ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಯನಿಂದ ಬೆನ್ನಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದ ಕಾರಣ ರುದ್ರನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತ. ಆತನೂ ಬೆನ್ನಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಪ ಕಾರಣ ಸುರರಾಜ ದೇವೇಂದ್ರನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ದಾರು ಬೆನ್ನಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳರು. ಕಾರಣ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳಥಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕ ಅರಸಾದಂಥಾ ಸೀತಾರಾಮನ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ ಬಂದದೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿ ದ್ರೋಹಿಗೆ ಬೆನ್ನ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ದಾರು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲವು. ಪುನ್ಯ ಕಾಗಿ ರಘುನಾಥಗೆ ಶರಣು ಬಂತು. ರಾಮದೇವರು ಕುರಂಗನೆಂಬೋ ದೈತ್ಯನ್ನ ಕಾಗಿ ಕಣ್ಣವಳಗಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂದನು. ಅಂದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದವಳಗೆ ಕಾಗಿ ಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಯೇಕನೇತ್ರವಾದವು. ಮುಂದೆ ಉತ್ಪೃಜಿಸುವ ಕಾಗಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಯೇಕನೇತ್ರ ವುಳ್ಳವಾಗಿ ಜನಿಶಾವು. ಮೊದಲಿಗೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರ ತೃಣದಿಂದ ವಂದು ನೇತ್ರ ದಹಿಸಿತು. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನ ಮಗ ಜಯಂತಾವಾಯಸ ರೂಪಬಿಟ್ಟು ರಾಮದೇವರ ಕೈಯ್ಯಾ ಅಪ್ಪಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾ ಅಂದಾರಭ್ಯ ಕಾಗಿಗಳು ಯೇಕಾಕ್ಷಗಳಾದವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹದಿನಾರು ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡ ಮುಗಿಸಿ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ ಹೇಳಥಾರೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಟರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವ ತದಿಂದ ತೆರಳಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂಥಾತನಾದನು. ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ

ಖರದೂಷಣರೇವೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳಂಥಾ ಅನೇಕ ರಾಕ್ಷಸರು ಮಹಾರುದ್ರನ ವರಬಲದಿಂದ ಮರಣರಹಿತರಾಗಿಹೋರು ಉದಾರ ಬಲದಿಂದ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಉಪ ದ್ರವಾ ಕೊಡತಾರೆಂಬೋ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ರಾಕ್ಷಸರ ವಧ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮ ಣರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲೀ ಶರಭಂಗ ಋಷಿ ಬಹಳ ಜೀರ್ಣವಾಗಿಹಾ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತಪಸ್ವೀ. ಸ್ವಾಮಿ ರಘುನಾಥನೆಂದು ತಿಳದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ದಂಥಾ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮಧುಪರ್ಕಗಳಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷೋಡಶೋ ಪಚಾರ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ವರವು ಬೆಡಿಕೊಂಡನು. ಎಲೋ ಜಗನ್ನಾಥ ಈ ದೇಹ ಬಹಳ ಜೀರ್ಣವಾಗೇದೆ. ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗಿ ಬಾರೋದಿಲ್ಲಾ. ನಿನ್ನ ಮುಖ ಚಲ್ವಿಕೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಥೇನೆ. ಇದರಿಂದ ದುರ್ಮರಣ ದೋಷವಿಲ್ಲಾ. ಯೀಗವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದೇನೆ. ದೇಹ ಜೀರ್ಣವಾಗೇದೆಂದು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ವಾಗಿ ಭಸ್ಮೀಭೂತಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಪಾಷಾಣ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ನದೀ ಪ್ರವೇಶ ವಾಗಬೇಕು. ಅಥವಾ ಸರ್ಪದ ಹುತ್ತದವಳಗೆ ಕೈಯ್ಯಾಹಾಕಿ ಸರ್ಪನ ಕೈಯ್ಯಾ ಕಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮೃತವಾಗಬೇಕು. ಹಿಂಗೆ-ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವದೆ. ಸ್ವಾವಿಾ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾವಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ಹಾಂಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ರಾಮದೇವರು ಆಜ್ಞಾಕೊಟ್ಟವ್ಯಾಲೆ ಶರ ಭಂಗ ಋಷಿ ತನ್ನ ಔಪಾಸನ ಅಗ್ನಿಪುಟಮಾಡಿ ಅಗ್ನೀವಳಗೆ ಭಸ್ಮೀ ಭೂತನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗ ಯ್ಯೆದಿದನು. ತರುವಾಯು ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಥಾರೆ. ಸೀತಾದೇವಿಯು ತಾ ಮುಂದ ಮುಂದ ಹೋಗಥಾಳೆ. ತುಂಬುರನೆಂಬೊ ಗಂಧರ್ವ ಕುಬೇರ ಶಾಪದಿಂದ ವಿರಾಧನಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿದ್ದಾ. ಧನಪತಿಯು ಶಾಪವಾದ ಕಾರಣವೇನೆಂದಲ್ಲಿ ತಿರಕಿಲ್ಲದಲೇ ಆತನ ಕಡ್ದು ಉರ್ವಶಿಯಂಬೊ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯು ಭೋಗಿಸಿದಾ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾ ವಿರಾಧನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಜಯನಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವಿರಾಧನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗಸ್ಥರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಬುವಾ. ತತ್ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ವಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದನು. ರಾಮದೇವರು ಈ ವಿಪರೀತ ಕಂಡು ವಿರಾಟನ ಎರಡು ತೋಳುಗಳ ಛೇದಿಸಿ ಬಿಲದೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರಿ ಅವನೇ ಹೋಗಲಿಯೆಂದು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಸಹ ರಾಮದೇವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಈ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯು ಇವರ ಕಂಡವನಾಗಿ ಷೋಡ ಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯಂಗೈದು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಙ್ಗ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ರಾಮ ದೇವರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ದೇವೇಂದ್ರ ತಾ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷೀ ಶ್ವರನಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನ ಆಜ್ಞಾವಿತ್ತು. ರಘುಪತಿ ದೇವರಿಗೆ ಋಷಿ ಶ್ವರನು ಶಾಙ್ಗ ಧನುಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟನು. ದೇವರು ಈ ಧನುಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಂಡ

ಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಥಾನೆ. ರಾವಣನ ತಂಗೀ ಆದಂಥಾ ಶೂರ್ಪನಖಿಯುಂ ತನ್ನ, ಪತಿಯು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೀರಿದ ಕಾರಣ ದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪ ಗಂಡನ ಹಂಡುಕಬೇಕಾಗಿ ಖಿರ ದೂಷಣ, ತ್ರಿಶಿರ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿಹಳು. ಶೂರ್ಪನಖಿ ಮೊದಲಗಂಡ ಯೇನಾದನು ಎಂದರೆ ರಾವಣ ಪರಚಕ್ರರ ಕೂಡಾ ಯುದ್ಧ ಮಾಡತಿರಲಾಗಿ ಯದ್ಧಮಾಡಿ ಪರಚಕ್ರರೊಳಗಿಂದ ಬರಥಾನೆ. ದಾವನೆಂಮ ಈತನ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯುವೆ ರಾತ್ರಿ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂದನು. ಪ್ರಮಾಧಿಕದಿಂದ ಸತ್ತನು. ಶೂರ್ಪನಖೀ ತನ್ನ ಗಂಡ ಸತ್ತನೆಂದು ಬಹಳ ದುಃಖಿ ಮಾಡಿದಳು. ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ರಾವಣ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ. ಸತ್ಹಾತಬರಲರಿಯಾ, ವ್ಯರ್ಥಯೇನು ಕಾರಣ ಶೋಕಮಾಡಥೀ. ೧ಳಿ ಲೋಕದೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದಾವಾತ ಬರಥಾನೆ. ಆತನ ಗಂಡನ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂದನು. ೧ಳಿ ಸಾವಿರ ರಾಕ್ಷಸ ಬಲಕೊಟ್ಟನು. ಬಲದಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಗಂಡನ ಹುಡುಕುವ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದ ರಾಮದೇವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ರಾಕ್ಷಸರು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಇದ್ದರು ಎಂದರೆ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ರಾವಣನ ಅನುಜ್ಞಾದಿಂದ ಖಿರ, ದೂಷಣ, ತ್ರಿಶಿರ 3 ಮಂದಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ರಾಕ್ಷಸರ ಬಲ ಸಹಿತಳಾಗಿ ಗಂಡನ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ಆ ದಂಡಕಾರಣದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರ ಕಂಡಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೂರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾನೆ. ಸೀತಾರಾಮದೇವರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕುಳಿಥಾರೆ, ಶೂರ್ಪನಖಿ ರಾಮದೇವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನನಗೆ ಗಂಡನಾಗುಯಂತ ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಆಯೋಗ್ಯಳು ಸ್ವಾವಿಮಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಯಸಿದಳೆಂದರೆ ಅಂಧಕಾರ ಸೂರ್ಯನ ಬಯಸೋಣ ಹ್ಯಾಂಗೆ. ಸೂರ್ಯಗೂ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೂ ಸಂಯೋಗವಿಲ್ಲಾ ಹಾಂಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ರಾಮಚಂದ್ರ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಲೆ ನೀನ್ಯಾರು ನನ್ನ ಬಯಸಿ ಬಂದಿ. ನಿನ್ನ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಈ ಜಾನಕಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ. ಜನಕರಾಯನ ಪುತ್ರಿ ಈ ಜಾನಕಿ ಒಂಭತ್ತುವರುಷ ದಾಕಿಯಿದ್ದಾಳೆ. ಯಜ್ಞನಿಮಿತ್ತ ಭೂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ನೇಗಿಲ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಂದಾಳೆ. ಆಯೋನಿಜಳಾದಂಥಾಕಿಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದು. ಶೂರ್ಪನಖಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿ ಸ್ವಾವಿಮಾ ಜಾನಕಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ನನ್ನ ಬಯಸಿ ಬಂದಾಳೆ. ಹೀಂಗೆ ಸೀತೆ ಕೂಡ ವಿನೋದ ವಚನಗಳಾಡಿ ಪುನಃ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ. ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ ಇದ್ದಾಳೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಚೆಲುವ ನನ್ನಂತೆ ಸುಂದರನಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೆನಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತೀನ ಮಾಡಿಕೋಯಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ರಾಮಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ದುಷ್ಟ ಚರಿತ್ರೆವುಳ್ಳ ಶೂರ್ಪನಖೀ ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಯೇನು ಕಾರಣ ಛೇದಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಶೂರ್ಪನಖಿಯನ್ನು ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣಳ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾಡಿದನು. ಮೊರದಷ್ಟು ಉಗುರುವುಳ್ಳಾಕೆ ನಾಸಿಕ ಛೇದಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಹಳ ದುಃಖಿವುಳ್ಳಾಕಿಯಾಗಿ ಈ ಅವಸ್ತೇಸೆಲ್ಲಾ ಖಿರ ದೂಷಣರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಳು. ಅವರಿಗೆ ರಾವಣನ ಆಜ್ಞೆಯಿರೋದು. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ೧೪ ಸಾವಿರ ರಾಕ್ಷಸರೊಳಗೆ ಖಿರ, ದೂಷಣ, ತ್ರಿಶಿರ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಹಾಪ್ರಬಲರು ಮುಂಬಿ ಗರು, ರಾವಣಗೆ ಬಂಧುಗಳಾಗಬೇಕು. ಭಯಂಕರ ಬಲವುಳ್ಳವರು. ಶೂರ್ಪನಖೀ ಬಂಧು ಗಳು. ಇವರೇ ಮೊದಲಾಗಿ ೧೪ ಸಾವಿರ ರಾಕ್ಷಸರು ವಬ್ಬರಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ ರಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂಥವರು. ತಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸರ ಮಾಯಾದಿಂದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಮೇಲೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರಂಜ್ಗ ಧನುಸ್ಸು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೊಂದನು. ಖಿರ ದೂಷಣ, ತ್ರಿಶಿರ ಮಹಾಪ್ರಬಲರೂ ಸತ್ತರು. ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಮುನಿಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಖವಾಯಿತು. ಈ ವಾರ್ತೀ ರಾವಣಗೆ ಅರಕೀಆಗಬೇಕೆಂದು ಸಾಕ್ಷೀಭೂತಕ್ಕೆ ಅವಿಕಂಪನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಕಳುಹಿದನು ರಾಮದೇವರಿಂದ ಮುನೀಶ್ವರ ರಿಗೆ ಅಭಯ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪನಾದ ರಾವಣ ತಂಗಿಯಾದಂಥಾ ಶೂರ್ಪ ನಖಿ, ಅವಿಕಂಪ ರಾಕ್ಷಸನ ಮುಖದಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರ ಬಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವಂಥಾತನಾದನು. ಶೂರ್ಪನಖಿ ತನ್ನ ನಾಸಿಕಾ ಕರ್ಣಛೇದಿಸಿ ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ರಾವಣನ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಮನ ಸ್ತ್ರೀ ಸುಂದರ ಳಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಳನ್ನು ನೀನು ಕೊಂಡುಬಂದರೆ ಬದುಕೇನು ಇಲ್ಲವೇ ಸತೇನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶೂರ್ಪನಖೀ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೆ ರಾವಣ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಹೋದನು. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾರೀಚನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ರಾಘವನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಂಜಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುತಿದ್ದ ಇಂತಾ ಮಾರೀಚನ್ನ ರಾವಣ ಕಂಡನು. ರಾವಣನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ. ರಾವಣನು ಅಂದ. "ಎತಿ ಮಾರೀಚ ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸು ಸಾಕು ಮಾಡು. ಮೃಗನಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸೀತೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು. ಮೃಗನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ರಾಮ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ಸೀತೆ ಕೊಂಡು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದೇನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮನ ವಂಚಿಸು ಎಂದು ರಾವಣ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರೀಚ ರಾಮಬಾಣ ವೇಗವನ್ನು ತಾನು ಬಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ರಾವಣನ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಿದಾ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಹಳ ಪ್ರಬಲನಿ ದ್ದಾನೆ. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಸಂಗಡಾ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ಸಮರ್ಥ ನಾಗೋದಿಲ್ಲಾ ನಾನು ವ್ಯರ್ಥ ಸತ್ತೇನು, ಯಾಕಂಥಿ ರಾಮನ ಬಾಣದ ಸಂಸ್ಪರ್ಶ ದಿಂದ ಅಂಜಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯಜ್ಞ ಕೆಡಿಸಲಾರದೆ, ಅಂದಾರಭ್ಯ ಈ ಸಮುದ್ರತೀರ ದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರೀಚ ಮಾತನಾಡಿದಾ. ರಾವಣ ಬಹಳ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟ ನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಖಿಡ್ಗವುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ನಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಮಾರೀಚ ಮಾತನಾಡಿದಾ. ರಾವಣಾ ನೀನು ಬಹಳ ಪಾಪಿ ನಿನ್ನ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ರಘುವರ್ಯನ

ಸವಿಾಪ ಕುರಿತು ಹೋದೇನು. ಇನ್ನು ವಂಚನೆ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹುರತ್ನಗ· ಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸುವರ್ಣ ಮೃಗರೂಪದಿಂದ ಸೀತಾದೇವಿ ಸವಿಾಪದಲ್ಲಿ ಬಹು ಆವರ್ತಿ ಸಂಚರಿಸುವಂಥಾತನಾದನು. ನಿತ್ಯವಾದ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ದೋಷ ಗುಣವುಳ್ಳಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ರಾವಣಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರಾರ್ಥ ಹಾಂಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥವಾಗಿ ರಾಮನಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಹೇ ದೇವಾ ಅಂಬುಜಾಕ್ಷಾ! ಕ್ರೀಡಾದಿಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಈ ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಮೃಗ ವನ್ನು ಕ್ರೀಡಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಿಡತಂದುಕೊಡು ಯುಂದು ವಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಾಣದಿಂದ ಸತ್ತರೆ ಅದರ ಚರ್ಮ ಚಿತ್ರಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು. ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೀತಾದೇವಿ ಮಾತನಾಡು ತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡದಲೆ ರಾಮದೇವರು ಮೃಗ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದನು. ಧನುರ್ಬಾಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೋದನು: ಕಾಮು ಪುರುಷ ಹೆಂಡತಿ ಮಾತು ಹ್ಯಾಂಗ ಕೇಳ ಥಾನೆ. ಹಾಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಲ್ಲಿ ರಘುವರ್ಯ ಅಸುರರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಛದ್ಮದಿಂದ ಮೃಗರೂಪ ಧರಿಸಿದ ಮಾರೀಚನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಾಣದಿಂದ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಕ್ರೀಡಾ ನಿಮಿತ್ತೆ ಮೃಗವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡು ಯುಂದಲ್ಲಿ ಮೃಗವನ್ನು ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ಶಂಕಾ ಬಂದರೆ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮೃಗವಲ್ಲ. ಛದ್ಮ ಮೃಗ

ಯುಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟನು. ರಾಮದೇವರ ಉತ್ತಮ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಬೀಳುವಾಗ ಪಾಪಾತ್ಮಕನಾದ ಮಾರೀಚನು ದುಃಖದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕುರಿತು ವದರಿದನು. ಯೇನಂತಾ, ಹೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ ಯಿಂದ ಕೂಗಿದನಂ. ಏನು ಕಾರಣಪೆಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬರೋದರಿಂದ ರಾವಣಗೆ ಸಾವ ಕಾಶವಾಗಬೇಕಾಗಿ ವದರಿದನು. ಮಾರೀಚ ಸತ್ತನು. ಈ ಮಾತು ಸೀತಾದೇವಿ ಕೇಳಿ ರಾಮಗೆ ಅಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದೀತು. ಯಲೋ ಲಕ್ಷಣಾ ರಾಮಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶೀಘ್ರ ರಾಮನ ವಾರ್ತಿ ತಿಳಿಯನಲಿಕ್ಕೆ. ಯಲೇ ತಾಯಿ ಅಮ್ಮಾ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ೧ಳಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರಸು. ಮುಖ್ಯ ನಮ್ಮ ವಡಿಯಗೆ ಅಕ್ಷೇಮವುಂಟೆ. ಇಂಥಾ ಮಾತು ಆಡ ಬ್ಯಾಡ ಯನಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಮ ಸಾಯ ಬೇಕು. ನೀ ನನಗೆ ಪತಿಯಾಗ ಬೇಕು ಹೀಂಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ಯೇನು! ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಉಗ್ರ ವಚನ ಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಧನುರ್ಬಾಣ ಕೈಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ರಾಮದೇವರು ದಾವ ಮಾರ್ಗ ದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಅದೇ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸೀತಾರಾಮರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನ ಬಂತಲ್ಲಾ ಯುಂದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥ ತಾತ್ಪರ್ಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಮ ಅಸುರನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಅಜ್ಞಾನಿಯೋ ಪಾದೀಲಿ ಹೋದಾತನಲ್ಲಾ ಹಾಂಗೆ ಸೀತಾದೇವಿ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಬಲ್ಲಾಕೆ ಆದಕಾರಣ ಅಸುರಜನ ಮೋಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಇಂಥಾ ಉಗ್ರಮಾತನಾಡಿದರಲ್ಲದೆ ಸೀತಾ ರಾಮರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ. ಸೀತಾದೇವಿ ದೇವರನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾದ

ಕಾರಣ ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗೋವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಲ್ಲಳು ಸರಿಯೇ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಗಳ ವಡಿಯಾನಾದಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ದಾವ ದಾವ ಪ್ರಕಾರ ಲೀಲೆ ತೋರ ಫ್ತಾನೆ. ಸರ್ವೋತ್ತುಮನ ಚಿತ್ತಗತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಯು ನಾರಾಯಣನ ಅನುಸರಿಸಿ ಆದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲೀಲೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಡಂಬನೆ ತೋರಸ್ತಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನಾದಂಥಾ ನಾರಾಯಣಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಗೆ ಅಣುಮಾತ್ರ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ದೋಷಗಳ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾ ಯಣರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮನಬಂದ ಹಾಗೆ ತೋರುಸ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲನೆ ಸಂಹಾರ ಅನಾದ್ಯನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ರೂಪದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾದ ನಾರಾಯಣ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಅನಾದಿಕಾಲದ ಸಂಸಾರರೋಗ ಪರಿಹರಿಸಿ ಮೋಕ್ಷಾದಿ ಪುರು ಷಾರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಅಜ್ಞಾನಿಯೋಪಾದಿ ಆಪತ್ತು ಅನುಭವಿ ಸುತ್ತಾನೆಂಬೊ ಹಾಂಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಏನು ಕಾರಣ ತೋರಸತಾನೆಂದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಡಂಬನೆ ದುಷ್ಟಜನ ಮೋಹನಾರ್ಥವಾಗಿ ದೇವತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಣಕಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಕಥಾಭಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಉಗ್ರವಚನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೇಳಿದನಂ. ಧನುರ್ಬಾಣಕೊಂಡು ರಾಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದಮ್ಯಾಲೆ ಸೀತಾದೇವಿ ತನ್ನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ರಾಮನ ಗುಣ ಗಳೇ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರಾವಣ ಬಂದಾನೆ. ರಾವಣ ದಾವ ರೂಪ ದಿಂದ ಬಂದನೆಂದರೆ ತನ್ನ ಅಸುರ ರೂಪ ಬಿಟ್ಟು ಕಪಟ ರೂಪದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಅಶಕ್ಯ ಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾವಣನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲಾಪಳೆ ಆದರೂ ಭಾವಿಕಾರ್ಯ ಬಲ್ಲಾಕಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅದೃಶ್ಯಳಾದಳು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯಳಲ್ಲಾ ಬಿಕ್ಷುಕ ನಾದಂಥ ರಾವಣನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವಿಷಯಳಾಗಬಲ್ಲಳೇ ಆದ ಕಾರಣ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವಾದಂಥ ತದಾಕಾರ ಸೀತಾಕೃತಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೀತಾದೇವಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಬಹು ಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾವು ಅಚ್ಚಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ ಮಾಡೇವೆಂದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಅವರ ಕೈಯಾ ಪೂಜೆಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೀತಾ ದೇವಿಯು ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರರ ಕೈಯ್ಯಾ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಪಾದ ಕಮಲವುಳ್ಳಾಕಿಯಾಗಿ ವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಸೀತಾದೇವಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಇಡವಲ್ಲವೇ ವಚನಾದಿ ವ್ಯವಹಾರ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಕೂಡೆತು ಯಂದಲ್ಲಿ ಆ ಸೀತಾಕೃತಿ ವಳಗೆ ದೇವೇಂದ್ರ ತಾನು ಸೇವೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿ

ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾದನು. ಏನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಚೇಷ್ಟೆ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿ ಪೂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ .ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ ಹಾಂಗೆ ರಾವಣಗೆ ಆತಿ ದ್ರೋಹ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸೀತಾ ಸನ್ನಿದಾನದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದಂಥಾ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದನು. ದಾವಾಗ ದೇವೇಂದ್ರ ಸೀತಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗ ಲಾಗಿ ಚೇಷ್ಟಾ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಾದವು. ಅಂಥಾ ಸೀತಾಕೃತಿ ಅಸುರ ಶ್ರೇಷ್ಟನಾ ದಂಥ ರಾವಣ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜಟಾಯುಷ ಎಂಬೊ ಪಕ್ಷಿ ರಾವಣ ಹೋಗೋದು ಕಂಡನು. ಸೀತಾದೇವಿ ಖೇಚರ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ರಾವಣ ಕೊಂಡು ಹೋಗಥಾನೆ. ನನ್ನ ಗೆಳಿಯ ದಶರಥರಾಯನ ಸೊಸಿ ಆಗಬೇಕು. ನನ್ನ ಗೆಳಿಯನ ಸೊಸಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಹೋಗಥಾನೆಂದು ತನ್ನ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಚುಂಚುಪುಟದಿಂದ ರಾವಣನ ಕೂಡಾ ಸೀತಾ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು. ಸೀತಾ ದೇವೇರ ತೆಗೆದುಕೊಂಬೋದರಲ್ಲಿ ನಿವಾರಿತನಾದಾ ರಾವಣ ಜಟಾಯುಷ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳಂಥಾ ರಾಮು ಭಕ್ತನಾದ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನ ಹತಪ್ರಾ ಯನ್ನ ಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹನು ಮಂತ ಕಂಡಾ. ನಮ್ಮ ಪಡತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಾಯಿಯಾದಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ರಾವಣ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತಾನೆಂದು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಹನುಮಂತ ರಾವಣನ ಮ್ಯಾಲೆ ಬರಲಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವ ನಿವಾರಿಸಿದಾ. ಅದೇ ನಿಮಿತ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾವಣನ ಸಂಹಾರ ಯೇನು ಕಾರಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ ಸುಗ್ರೀವ ನಿವಾರಿಸಿದನು ಯಂದಲ್ಲಿ ರಾವಣ ಸಮರ್ಥನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕೂಡಾ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ ಎನಲಾಗಿ ಹನುಮಂತ ಸುಗ್ರೀವನ ಮಾತಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿಂತನಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಂತ ದೇವತಾಕಾರ್ಯಬಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅಪಾರ ಅಸುರರು ಸಾಯಬೇಕಾಗೇದೆ. ಅದಲ್ಲದೇ ಜಯವಿಜಯರಿಗೆ ಸನಕಾದಿಗಳ ಶಾಪವಾಗೇದೆ ಮೂರು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಕೊಂದೇನೆಂದು ದೇವರ ವಚನವದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಡೊ ಕಾರ್ಯ ಭೃತ್ಯರು ಮಾಡಬಾರ ದೆಂದು ಸುಗ್ರೀವನ ಮಾತು ಮನ್ನಿಸಿದ್ದು. ರಾವಣ ಕೊಲ್ಲಲಾಪ ದೇವರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ತಾನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಸೀತಾ ನಿಮಿತ್ತ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ ರಾಮು, ರಾವಣಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಕೀರ್ತಿ-ಜಗತ್ಯದೊಳಗೆ ರಾಮಾ ಯಣದಿಂದ ಪಸರಿಸಬೇಕಾಗದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸುಗ್ರೀವ ಬ್ಯಾಡ ಅಂದದ್ದೆ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾವಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಹನುಮಂತ ಸುಮ್ಮಗೆ ನಿಂತನು. ರಾವಣ್ಣ ತರುವಾಯ ಸೀತಾಕೃತಿ ಕೊಂಡು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಲಂಕೆಗೆ ಪೈದು ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಸೀತಾಕೃತಿ ಇಟ್ಟನು.

ಮುಂದೆ ರಾಮನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತಿ, ಲೋಕಕ್ಕೆ

ಅಣಕವಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕಾಮುಕ ಪುರುಷ ಹೆಂಡತಿ ಮಾತು ಈ ರೀತಿ ಕೇಳು ತ್ತಾನೆಂದು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಮಾರೀಚನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋಗಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಟನಾದಂಥ ರಾಕ್ಷಸನ ಕೊಂದು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಬರತಾರೆ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾದ ಸೀತಾದೇವಿ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿ ಜಗದಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಕಲ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನೋವೃತ್ತಿ ತಾಬಲ್ಲನೂ ಸರಿಯೆ, ಚೇತನಾಚೇತನಕ್ಕೆ ವಡಿಯ ನಾದಂಥ ರಮಾಪತಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತಾದೇವಿ ತನ್ನ ಹತ್ತಿಲೇ ಇದ್ದರೂ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಣದೆ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನಕ್ಕೆ ಅಣಕಾಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಶೋಕ ಮೋಹ ಬಹಳ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲ. ದೇಶತಃ ಕಾಲತಃ ವ್ಯಾಪ್ತಳಾದಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೆಂಡತಿ ಹೋಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಲಾಪ ಮಾಡಥಾರೆಂದು ಅಣಕಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ರಾ, ನಾನಾ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ, ಬಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ, ಗಿರಿಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೆಂಡತಿ ವಿಯೋಗ ದುಃಖಿ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಲಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೀತಾದೇವಿ ರಕ್ಷಿಸೇನಂತಾ ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡಿ ಜಟಾಯು ಪಕ್ಷಿಯು ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ವೈರಿಯಾದ ರಾವಣನ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ನಿಶ್ಚೇತನದಿಂದ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದಂಥಾ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಜಟಾಯುಪಕ್ಷಿ ರಾಮಬಂದಾನೆಂದು ಶರಣು ಹೊಕ್ಕು ಮಾತನಾಡಿದ. ಎಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಮಗನಾಗಬೇಕು. ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ರಾವಣಕೊಂಡುಹೋಗಲಾಗಿ ದೇವಿಗೆ ರಕ್ಷಿಸೇನೆಂದು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ರಾವಣಾಸುರ ಮಹಾಪ್ರಬಲನಾದ ಕಾರಣ ಸೀತೆ ಕೊಂಡುಹೋದ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೀತಾವಾರ್ತೆ ಹೇಳಿ, ರಾಮ ರಾಮಯೆಂದು ಸ್ಮರಣೆಮಾಡುತ್ತಲೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ವಾಮಿ ಎದುರಿಗೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಕ್ಷಿಮುಖದಿಂದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ. ಸತ್ತಂಥಾ ಜಟಾಯುಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಶರಣಾ ಸೀತಾನಿಮಿತ್ತ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ದ್ದಾನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ತಂದಿಗೆ ಗೆಳೆಯನಾಗಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಜಟಾಯುಪಕ್ಷಿಗೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಬಂಧನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಕೈವಳಕೆ ಸಿಕ್ಕರು. ಆ ಕಬಂಧರಾಕ್ಷಸ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಮಹಾಪ್ರಬಲನಾಗಿ ಎರಡು ಕೈಗಳ ಹರಿಬಿಟ್ಟಿಹಾ. ತನ್ನ ಕೈವಳಗೆದಾರು ಸಿಕ್ಕಾರು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತಿಹಾ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮೃತ್ಯುರೂಪನಾಗಿ ಇರತಿರಲಿಕ್ಕೆ ದೇವೇಂದ್ರಾ ಅವನ ತಲೀಮ್ಯಾಲೆ ವಜ್ರಾಯುಧ ಹಾಕಲಾಗಿ ಆ ಕಬಂಧನ ತಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದವು. ಆದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಿಡದೆ ತನ್ನ ಕೈವಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ

ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಬಾ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದಾಸಹಿತನಾದ ರಾಮುದೇವರು ಅವನ ಯರ್ಡು ತೋಳು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದ ದಹನ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೇವೇಂದ್ರನ ಭೃತ್ಯನಾಗಿದ್ದನೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಕಬಂಧ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಾರುಯೆಂದರೆ ದನುಯೆಂಬ ಗಂಧರ್ವ. ಶ್ರಜಟಿಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾ. ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತಿ ರಾವಣನ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮ ಹೋಗಿ ದನುಯೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನಾಗಿ ಪೂಜಾಸಾಧನ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ರಘುಪತಿ ಪೂಜಾಮಾಡಿ ತನ್ನ ಗಂಧರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾ. ಸ್ವಾಮೀ ಗಂಧರ್ವನ ಕೈಯ್ಯಾ ಪೂಜೆಗೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗತಾನೆ. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಬರೀಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ಶಬರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಸ್ತ್ರೀಹೆಸರು ವುಳ್ಳಂಥಾ ಸ್ತ್ರೀಯು ರಾಮ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡು ಈತನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ದೇವತಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೆಂದು ತಿಳಿದು ಸ್ವಾವಿೂ ಮುಂದೆ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನುಮಾಡಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ರಾಮದೇವರು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ಶಬರಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗ ಋಷಿಮುಖದಿಂದ ರಾಘವ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಾನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಆತನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಪಾಪಿದೇಹ ತ್ಯಾಗಮಾಡೇನೆಂದು ಬಹುಕಾಲ ಬಯಕೆ ವುಳ್ಳಾಕಿಯಾಗಿ ಭಯರಹಿತಳಾಗಿ ಇದ್ದಳು. ಶಬರೀಯೆಂದು ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾ ದಂಥಾಕಿ. ಆಕೀಮ್ಯಾಲೆ ದೇವರನುಗ್ರಹವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು. ಆತಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಾರೆಂದರೆ ಉತ್ತಮ ರೂಪಳಾದ ಅಪ್ಸರಾಸ್ತ್ರೀ. ಆಕಿಗೆ ಈ ರೂಪ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ ದೇವೇಂದ್ರಗೆ ತನ್ನ ಹಾವಭಾವ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿ ಶಚಿ ದೇವಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ನಾನು ನಿಜಸ್ತ್ರೀ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಗಂಡಗೆ ಹಾವಭಾವ ವಿಲಾಸ ಗಳ ತೋರಿಸಬೇಕಾಯೆಂದು ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅದರಿಂದ ಶಬರ ಜಾತಿ ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಸ್ವಾಮಿ ರಘುನಾಥ ತನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಶಬರೀ ಜನ್ಮ ಪರಿಹರಿಸಿ ದಿವ್ಯರೂಪ ಉಳ್ಳಾಕಿಯನ್ನ ಮಾಡಿ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಅಲ್ಲಿಂದಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಒಬ್ಬಾ ಶ್ರೀರಾಮಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಾವಿೂ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದನು. ಸುಗ್ರೀವನ ಪರಿಗ್ರಹಮಾಡಿ ವಾಲಿಯನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡತಾನೆಂದು ಮುಂದಿನ ಕಥೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಾವತಾರನಾದ ವಾಲಿ ಉತ್ತಮಾ. ಈತನ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಸೂರ್ಯನವತಾರನಾದಂಥಾ ಅಧಮ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಏನು ಕಾರಣ ಮಾಡಿದನೆಂದರೆ ಪರಿಹರಸ್ತಾರೆ. ಪರಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮತ್ವವು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲಾ. ಉಚ್ಚತ್ವವಾಗಲೀ ನೀಚತ್ವ ವಾಗಲೀ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರು ದಾರನ್ನ ಪರಿಗ್ರಹಣಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ

ಮಾಡೋಣವೇ. ದೇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಾ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಅದೆ. ದೇಹಧಾರಿಗಳಾದಂಥ ಸರ್ವಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯಿಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬರಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರು ಪ್ರವರ್ತಿಸುವರಲ್ಲಾ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವದೆಯೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ॥ಕಸ್ಮಿನ್ನಹಮಾತ ಕ್ರಾಂತೋ ಉತ್ಕ್ರಾಂತೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಸ್ಮಿನ್ನಹಪತಿಷ್ಟತೇ ಪತಿಷ್ಠಾಶ್ಯಾಮಿ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗೇದೆ. ಕಸ್ಮಿನ್ನಹವೆಂಬ ವೇದವಾಕ್ಯ ಉಪನಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗೇದೆ. ದೇವಸ್ಥನಾದಂಥಾ ಹರಿಯು ವಾಯುರೂಪನಾದಂಥಾ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರು ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡತಾನೋ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡತಾನೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದ್ಯವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅವಕ್ಕೆ ದೇವರು ಅಂಗೀಕಾರ ಬಡತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಸುಗ್ರೀವನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದಾ. ಕಡಿಯಿಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾ. ವಾಲಿಯನ್ನ ಹನುಮಂತ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಸುಗ್ರೀವನಕಿಂತಾ ವಾಲಿ ಉತ್ತಮನಾದರೂ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದಾ ಭಕ್ತಜನ ಪ್ರಾಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ದಾರಕಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಆ ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಆಗಬೇಕು. ಹೀಂಗೆ ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ. ವಾಲಿ ಇಂದ್ರಾವತಾರ ಸುಗ್ರೀವ ಸೂರ್ಯಾವತಾರ. ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಅರ್ಜುನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸುಗ್ರೀವ ಕರ್ಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವಾರುತೀ ಅವತಾರನಾದಂಥಾ ಭೀಮಸೇನ ಅರ್ಜುನನ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಕಾರಣ ಕೃಷ್ಣರೂಪನಾದಂಥಾ ನಾರಾಯಣ ಅರ್ಜುನಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ತಾನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸುಗ್ರೀವನವತಾರನಾದ ಕರ್ಣಗೆ ಭೀಮವಹಿಸದ ಕಾರಣ ಅರ್ಜುನನ ವೈರಿಯಾವ ಕರ್ಣನ್ನ ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಅರ್ಜುನಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹನುಮಂತನಾದರೋ ಉತ್ತಮನಾದ ವಾಲಿಯನ್ನು ವಹಿಸದೆ ಸೂರ್ಯನವತಾರನಾದ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ಏನು ಕಾರಣ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲಿಕಿಂತ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ಅನ್ಯೋನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಶರಣು ಹೊಕ್ಕ. ತಾನು ಶರಣಾಗತರ ಪಾಲಕನಾದ ಕಾರಣ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿ ತಾ ರಮೇಶ ತನ್ನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಭಕ್ತ ಹನುಮಂತ ವಾಲಿಯನ್ನ ವಹಿಸದ ಕಾರಣ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ವಹಿಸಿ ವಾಲಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವಾಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಹನುಮಂತಗೆ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಅವತಾರವಾದ ಸರ್ವಕಪಿಗಳು ಸುಗ್ರೀವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು. ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನ ಅರ್ಜುನನ್ನೇ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳು ಅರ್ಜುನನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ ರಘುನಾಥ ತನಗೆ ಶರಣು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಗ್ರೀವನ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಲಿಯನ್ನ ಕೊಂದಾತನಲ್ಲಾ. ಹನುಮಂತನ ಮ್ಯಾಲೆ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಹಿತ ಸಹಿತನಾಗಿ ಋಷ್ಯಮೂಕಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸೀತಾದೇವರನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದ ರಾವಣನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಕಪಿಗಳ ಸಹಾಯ ಬೇಡಿಕೊಂಬೋದಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಯೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ ಕಥೆ ಹೇಳತದೆ. ದಾವ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾದಂಥಾ ಧೂಳಿಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಶಿರಸಾ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳಿ ಹಾಂಗೆ ಮಹಾ ರುದ್ರ ದೇವೇಂದ್ರ ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ ದೇವತಿಗಳಂ ಕಿರೀಟಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಮೌಳಿ ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಈಶ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ನಾವಂಥಾ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ರಾವಣನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಕಪಿಸೇನಾ ಸಹಾಯದಿಂದ ಏನಾಗುವುದ್ಯ! ಹನುಮಂತನ ಮ್ಯಾಲೆ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದನು. ಕಪಿಸೇನೆ ಮ್ಯಾಲೆ ದಯಮಾಡಿ ಕಪಿಗಳ ಕೂಡಿ ರಾವಣನ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೋದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲನೆ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕಪಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಏನಾಗುವುದು. ತನ್ನ ಲೀಲೆ ಜಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆನೋಡಿ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ರೀಡೆಯಿಂದ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಸುಗ್ರೀವನ ಮನೋಬಯಕೀ ಪೂರ್ಣವಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಅದ್ಭುತ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿ ಕಥಾ ಸಂಗತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಧನುರ್ಬಾಣದಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾವತಾರನಾದ ಸುಗ್ರೀವ ಬಹಳೇ ಅಂಜಿ ವಾಲಿ ತಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲಾ. ಆದ ಕಾರಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನ ನಮ್ಮನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನಾದೀತು ಎಂದು ಕ್ಲೇಶದಿಂದ ಸುಗ್ರೀವ ಕಪಿಗಳ ಸಹವಾಗಿಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಶೀಘ್ರಕಪಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಅಭಯಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾಂಗೆ ಕಪಿಗಳನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಿಸಿ ನೀವು ಓಡಿಹೋಗಬ್ಯಾಡಿರೆಂದು ನಿಂದಿರಿಸಿ, ಈ ರಾಮದೇವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮಾ, ಅನಂತಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತಂದೆಯೇವೆ. ಉಪಚಾರ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ತಂದೀಯೆಂದು ತಿಳದು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹನುಮಂತದೇವರು ಅದ್ಭುತವೇಷ ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ವೇಷದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದನು ಯೆಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಮೂಲರಾಮಾಯಣಾ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಕಾಂಡ ಹೇಳಿದರೆಂಬಂಥಾ ಅಧ್ಯಾಯ (೫) ಸಂಪೂರ್ಣ ॥ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು॥ ಅಸ್ಮದ್ಗುರುವಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯನಮಃ ॥೫॥

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ!! ಈ ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾಕಾಂಡ ಮೂಲರಾಮಾಯಣಾರ್ಥ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಋಷ್ಯ ಮೂಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕಂಡು ಅನಾದಿಕಾಲದ ನಮ್ಮ ವಡಿಯಾ ಬಂದನೆಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಮಲದೋಪಾದಿ ಕಣ್ಣು ಚಲ್ವಿಕೆವುಳ್ಳಂಥಾ ತನ್ನ ಪಾದಪಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂಥಾ ಹನುಮಂತನ್ನ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣ ಚಕ್ರಾಂಕವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟ ಕೊಡುವಂಥಾ ಕೈ ಕಮಲಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಪ ಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ ಲೋಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಯೇನೂ ಅರಿಯನೆಂಬೋಹಾಂಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾನೀದಾರು ಎಂದು ಹನುಮಂತಗೆ ಕೇಳಿದಾ. ಹನುಮಂತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿ ಸರ್ವಪನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಅನುಜ್ಞೆ ಆದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸುಗ್ರೀವನಿದ್ದಾನೆ ವಾಲಿ ತಮ್ಮನಾಗಬೇಕು. ವಾಲೀ ಕೈಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದಾನೆ. ಹೀಂಗಂತ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಾವು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರು ಇಂಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕೋಮಲ ಪಾದದಿಂದ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದುಪಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಕ್ಕೆ ಅರಸು ಇದ್ದೀ. ನನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರ ಬೇಕೂ ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಅತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದ ಸಹಿತನಾದಂಥಾತನಾಗಿ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಹನುಮಂತ ಷಡ್ಗುಣೋಪೇತನಾದಂಥ ಭಗವಂತನ ಬಲದ ಹೆಗಲಮೇಲೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನ್ನ ಎಡದ ಹೆಗಲಮ್ಯಾಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಗ್ರೀವನ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಸ್ವಾಮಿ ವಾಯು ಘಾಹನನಾಗಿ ತೆರಳಿದನು. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ದೇವರು ಜೀವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿಯನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಹ ವಿಯೋಗ ಮಾಡಿಸಿ ಯಾತನಾ ಶರೀರ ಮೊದಲಾದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಹೋಗಥಾನೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಹನುಮಂತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಾ ಜೀವನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸುಗ್ರೀವನ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಂಥಾ ದುಃಖವನ್ನ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಮ ದೇವರ ಕೂಡ ಗೆಳಿತನ ಕಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಜಗತ್ತಕ್ಕೆ ವಡಿಯನಿದ್ದಾನೆಂದು ಸುಗ್ರೀವನ ಕೂಡಾ ಹನುಮಂತ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಗೆಳಿತನ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಮತ್ವ ಕೂಡೀತು ಯಂದಲ್ಲಿ ಸಮತ್ವ ಕೂಡದು. ಲೋಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲಿ ಕೂಡ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ

ಛಂದಾನೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಲತಾಯಿ ಕೈಕೇಯಿಂದ ಹೊರಗೆಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾನೆ. ರಾವುನ ಹೆಂಡತಿನ್ನ ರಾವಣ ವೈನ ಸುಗ್ರೀವನ ಹೆಂಡತಿನ್ನ ವಾಲಿ ಕೊಂಡಿ ದ್ದಾನೆ. ಉಭಯರೂ ಹೆಂಡರ ಹೋಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯೈಶ್ವರ್ಯ ಕಳಕೊಂಡು ಧನವಿಲ್ಲದೆ ವನಾಂತರ ಶೇರ್ಯಾದೆ, ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಯಸಥಾರೆ. ಹೀಂಗೆನಲಿಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಸಮ ತೋರಿಸ್ತಾರೆ ರಾಮ ಪರಮೇಶ್ವರಾ. ತನ್ನ ಭ್ರೂ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ್ಯ ಕೊಡಥಾನೆ. ಗೆಳಿತನ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕು. ಆದ ಕಾರಣ ಅಗ್ನಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಕೊಂಡು ಏಳಾವರ್ತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರು ಗೆಳಿತನ ಕಟ್ಟಿದರು. ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರಿಗೆ ಸಮಬಾರದು. ರಾಮ ಶಶ್ವದೇಕ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಲಿಂಗ ದೇಹ ಭಂಗಮಾಡಿ ಮೋಕ್ಷಾದಿ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಗೆಳಿತನ ಆದಮ್ಯಾಲೆ ತಮ್ಮ ಸುಖ ದುಃಖ ಹೇಳಿಕೋ ಬೇಕಲ್ಲಾ. ದೇವಶ್ರೇಷ್ಟನಾದಂಥ ರಘುನಾಥ ಸುಗ್ರೀವನಿರಿಗೆ ಕೇಳು ತ್ತಾನೆ. ರಾಜಧಾನಿ ಕಿಷ್ಕಿಂದ ಪಟ್ಟಣ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏನು ಕಾರಣ ಬಂದೀ ಯುಂದಲ್ಲೆ ಸ್ವಾಮಿಾ. ನನ್ನ ಅಪರಾಧ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ವಾಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು. ವಾಲಿ ಹಿರೇ ಮಗ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ತಾನು ಸಿಂಹಾಸನ ಪದವಿ ಆಳ ಹೊಕ್ಕನು. ಯುವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು ಹೀಂಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಯಾವಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯ ಕೋಣನ ಸದೃಶ ವಾಲಿಕೂಡ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ವಾಲಿ ಯವುರಿಗೆ ನಿಂದಿರಲಾರದೆ ಬೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಓಡಲಿಕ್ಕೆ ಆ ದೈತ್ಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಬಿಲದ್ವಾರದಿಂದ ಬಂದಾನೆಂದು ನನ್ನ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟನು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಪರಿಯಂತರ ಮಾರ್ಗನೋಡಿದೆ ರಕ್ತ ಚಿಮ್ಮಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಬಂತು. ನಾನು ತಿಳಿಯದೆ ವಾಲಿಗೆ ಅಕ್ಷೇಮ ವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಿಲ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರ್ವತ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಹಳ ಖಿನ್ನನಾಗಿ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಪ್ರಧಾನರೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ನನಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ವಾಲಿ ಮಾಯಾವಿ ದೈತ್ಯನ ಕೊಂದು ನನ್ನ ವದರ ತಾನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಲ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಗುಂಪು ಬಿಸಿಸೇಪೆ. ಗುಂಡು ಯಾಪ ಹೊಡದು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನಗೆ ಅಕ್ಷೇಮ ಚಿಂತಿಸಿ ನೀರಾಜ್ಯ ಆಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಇಟ್ಟೀಯೆಂದು ನನ್ನಮೇಲೆ ಕೊಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನ ಕಸಗೊಂಡು ನನಗೆ ಹಾಕಿದಾ ಜೀವದರಿತಿಕೊಂದಾನೆಂದು ವಾಲಿಗೆ ತಂಜಿ ಈ ಋಷ್ಯ ಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇದ್ದೀನಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಾಲಿ ಬರಧಾಂಗೆ ಋಷಿಶಾಪ ವಾಗಿಪೆ ಹೀಂಗಂತ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ರಾಮನ ಮುಂದೆ ಸುಗ್ರೀವ ಹೇಳಲಾಗಿ ರಾಮದೇವರು ಸುಗ್ರೀವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಗ್ಗಳಿಕೆ ಮಾಡ್ಯಾನಲ್ಲಾ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯ ತಗೊಂಗೆ ಮಾಡೇನು. ನಿನ್ನ ಹೆಂತತಿ ನಿನ್ನ ಸಹೋಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಳು ಹೀಂಗಂತ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವ ಬಹಳ ಹರ್ಷಪುಲ್ಕಿತನಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ನೀನು

ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ರಾವಣಾ ವೈದಾನಲ್ಲ ರಾವಣನ್ನಕೊಂದು ಸೀತಾದೇವಿ ಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟೀನು. ಹೀಂಗಂತ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರುಗಳಿಗೆ ಪಾತುಗಳಾವವು. ವಾಲಿಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಯಂಬೋ ಸಂಶಯವನ್ನ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವಾಲಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾಮನಕೂಡ ಸುಗ್ರೀವ ಮಾತನಾಡಿದನು. ದುಂಧುಬಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ್ನ ವಾಲಿ ಕೊಂದಾ. ಆ ದೈತ್ಯನ ಶರೀರ ಈಡ್ಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಾವುದ ಪರಿಯಂತರ ಹೋಗಿ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ದೈತ್ಯನ ಶರೀರ ಈಡ್ಯಾಡಿದ ಪಕ್ಷವೇ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಹೀಂಗೆ ಸುಗ್ರೀವನ ಪಾತು ಕೇಳಿ ರಾಮದೇವರು ಬಿದ್ದ ದೈತ್ಯನ ಶರೀರವನ್ನು ನೋಡಿ ಅತಿ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಅಂಗುಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಲಿಕ್ಕೆ ನೂರು ಗಾವುದ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೋಗಿ ಭೂಮಿ ಸೀಳಿ ರಸಾತಳದಲ್ಲಿದ್ದಂಥಾ ದೈತ್ಯ ರನ್ನ ಕೊಂದಿತು. ದೈತ್ಯರು ಯಂಥಾವರು ಯಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರ ದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಅವಧ್ಯರಾದಂಥಾ ದೈತ್ಯರುಗಳು ಸಮಗ್ರಶವದಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ತರು. ಇದರಿಂದ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗದು. ಪುನಃ ವಾಲಿ ಬಲಾನೆಲ್ಲಾ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಅಂಜಿಕೆ ವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವಾಲಿ ಬಲದಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಧಿಕ ಬಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೆಳೆಯ ನಾದಂಥಾ ರಾಮನ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶವ ರಕ್ತ ಮಾಂಸದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಾ, ಬಹಳ ದಿವಸ ವಾಗಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಗೆಯಂತೆ ಒಣಗಿತ್ತು. ಇದು ಚಿಮ್ಮಿದ್ದು ದೊಡ್ಡತನವಲ್ಲಾ. ಮತ್ತೆ ಬಲ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡೇನೆಂಥೀನಿ. ವಜ್ರನೋಡಲಾಗಿ ಕಠಿಣಕರವಾದ ಏಳುತಾಳಾಮರ ದೈತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದಂಥಾದನ್ನು ತೋರಿಸೀ ಈ ತಾಳಾ ಮರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃಕ್ಷಾ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸೋಣ ವಾಲಿ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಯಲೆ ಮಾತ್ರ ಛೇದಿಸೇನೆಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಪರಂತು ಒಂದು ಯಲೆ ಛೇದಿಸೋವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯತಲಾನಿಕೆ ಈ ಡೊಂಕಯೇಳು ತಾಳಾ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಒಂದು ಬಾಣದಿಂದ ಛೇದಿಸಿದ ಪಕ್ಷವೇ ನೀನು ಬಲದಿಂದ ಸಮರ್ಥನಹುದು ವಾಲಿವಧೆಗೆ ಕಾರಣನೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸುಗ್ರೀವ ಮಾತನಾಡ ಲಾಗಿ ವಾಲಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬಲವಿದ್ದರೆ ವಾಲಿಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲೋಣ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಲ ಏನು ಕಾರಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಬಲಾಢ್ಯನಾದ ವೈರಿ ಗೆಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಅವನಕ್ಕಿಂತ ನಾಲ್ಕು ಮಡಿ ಬಲತನ ಇರಬೇಕು. ಅವನ ಕೊಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ನೂರು ಮಡಿ ಬಲದಿಂದಿರಬೇಕು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೀತಿ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಮಗನಾದಂಥಾ ವಾಲಿಯು ಎರಡು ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಯಲೆ ಛೇದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲದಂಥಾ ಏಳು ತಾಳಾಮರಗಳು ಛೇದಿಸಿ ಶ್ರೀಘ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸು ಎಂದು ಸುಗ್ರೀವನಾಡಿದಂಥಾ ಮಾತುಕೇಳಿ ರಾಮದೇವರು ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಸಪ್ತ ಪುರುಷರು ಅವಧ್ಯ ರೂಪವುಳ್ಳಂಥಾವರಾಗಿ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲ

ಹಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಪದವಿ ಇಚ್ಛೈಸಿ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಧರಿಸಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದರೆ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದೇವೆಂದು ತಾಳಾ ವೃಕ್ಷರೂಪದಿಂದ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುವಂಥಾ ದಿತಿಮಕ್ಕ ಳಾದಂಥಾ ದೈತ್ಯರೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಛೇದಿಸುವಂಥಾವನಾದ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಘವನ ಹಸ್ತಲಾಘವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತ ಬಲವುಳ್ಳಾತ ರಾಮದೇವರು ಧನುಃಶ್ರೇಷ್ಟವಾದಂಥಾ ಶಾರಂಗ ಧನುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಾಣಾ ಇಟ್ಟು ದಕ್ಷಿಣ ಭುಜದಿಂದ ಬಿಗಿದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದಂಥಾ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಡತಿರಲಾಗಿ ಆ ಬಾಣದ ಧ್ವನಿ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಏಳು ತಾಳಾ ಮರಗಳು ಪುಡಿಪುಡಿಆದವು. ಹಸ್ತ್ರಲಾಘವದಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ರಾಮ ಬಾಣವು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿತಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವ್ಯಾಹಕ ಷಡ್ಗುಣೈ ಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಂಥಾ ಒಂದೇ ಬಾಣ ಏಳು ತಾಳಾ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಮಾಡಿ, ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಭೂಮಿ ಸೀಳಿ ಅತಳಾದಿ ಲೋಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾತಾಳ ಪರಿಯಂತರ ಏಳು ಲೋಕವನ್ನು ಸೀಳಿ ಏಳು ಲೋಕದಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಅವಧ್ಯರಾದಂಥಾ ಕುಮದಿನಾಮಕ ಸಮಸ್ತ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಶ್ರೀಘ್ರದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಮಾಡಿ ಪುನಃ ರಾಮದೇವರ ಬತ್ತಳಿಕೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿತು. ಕುಮದಿನಾಮಕ ದೈತ್ಯರು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹತವಾದದ್ದು ಸುಗ್ರೀವಗೆ ತಿರಿಕೆಲ್ಲಾ. ಒಂದು ಬಾಣಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಕೈಯ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಏಳು ತಾಳಾ ವೃಕ್ಷ ಕೆಡಹಾಕ ಬೇಕಲ್ಲದೆ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಾ ಬಾಣಾ ಅಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ದೀವಿಗೆಯನ್ನ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥ ನೋಡಲು ತಂದರೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡತದೆ. ಇದಾ ದರೂ ರಾವುನ ಬಾಣ ಅನಂತ ಬಲವುಳ್ಳಂಥಾ ನಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಬಡಹತ್ತದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಯು, ರುದ್ರಗರುಡ, ಇಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರರಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ, ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜಗತ್ತು ಉಸುರು ಬಿಡುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ವಾಮಿಾ ಅಧೀನ. ಇಂಥಾ ಕಾರ್ಯ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಲ್ಲಾ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಾಗೆ ಹೊರ್ತಾಗಿ ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದಿಕ್ಕುಳು ಮಾಡಲಾರರು. ಅವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಬಡಹತ್ತದು. ಏಳು ತಾಳಾ ವೃಕ್ಷಗಳು ಭಗವಂತನ ಬಾಣ ದಿಂದ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವ ಸ್ವಾಮಿಾ ಬಲಾ ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವುಳ್ಳಾತನಾಗಿ ರಾಮ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದಿಂದ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗತಾನೆ. ಹೋಗೋವಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಮಹಾದ್ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಮದೇವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ವೈರಿ ಧ್ವನಿ ಬಿಲದೊಳಗಿನಿಂದ ಕೇಳಿ

ಸ್ತದೆ ಯಂದು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡತಿರಲಿಕ್ಕೆ ತಾರಾ ದೇವಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ರಾಮನ ಸಹಾಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಗ್ರೀವ ಒಂದಾಗ ಹೋಗೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ಕಾರ್ಯೇಷು ಮಂತ್ರಿಯಂತ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಮಂತ್ರೀ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಾತೆಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟನು. ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಸಹಾಯವಾದ್ದು ತಾರಾ ದೇವಿ ಏನ್ನ ಬಲ್ಲಳು ಯಂದು ಶಂಕಾಬಂದರೆ ಅಂಗದನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಸುಗ್ರೀವಗೆ ರಾಮ ಸಹಾಯನಾದ. ಸುಗ್ರೀವನ ಸಂಗಡ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾ ತಾಯ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಗಂಡಗೆ ನಿವಾರಿಸಿದಳು. ಕೇಳದೇ ಬಲರೂಪ ಪಟ್ಟಣ ದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಸುಗ್ರೀವನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾ. ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಮುಷ್ಟಿ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವಾಲಿ ಪೆಟ್ಟು ತಾಳಲಾರದೆ ತಾನು ಅಶಕ್ತನಾದ ಕಾರಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಂದಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸುಗ್ರೀವ ಅವಸ್ಥೆ ಪಡಿತಿರಲಿಕ್ಕೆ ವಾಲಿ ಯನ್ನ ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಧಿಯೆಂದರೆ ರಾಮ ದೇವರ ಧರ್ಮ ವಿಚಾರಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಕಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ವಾಲಿಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲಾ. ಸುಗ್ರೀವ ಸ್ವಾಮಿಾ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾ ನಿನ್ನ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಹೋದೆ ಪೆಟ್ಟುತಿಂದೆಯನಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಸುಗ್ರೀವನ ಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡತಾನೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ವಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಣಸಥೀರಿ ನನ್ನ ಬಾಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದು. ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟೇತು. ನಿನಗೆ ತಾಕಿದರೆ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಗುರ್ತು ತಿಳಿಯದೇ ಬಾಣಾ ಯಸೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಆಡಿದನು. ಈ ರೀತಿ ರಾಮ ದೇವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಂಡಬನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಏಕೆ ವಿಡಂಬನೆ ತೋರಿಸಬೇಕು ಯಂದರೆ ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವಂಥ ಚೇಷ್ಟೆ ಬಲ್ಲ ತಗೆ ಇದು ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೂ ಸುಗ್ರೀವ ಒಮ್ಮೆಗಾದರೂ ಸ್ನೇಹೇವೆ ಮಾಡ್ಯಾನು, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ವಾಲಿಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾ ಧರ್ಮ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿರೋಧ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ರಲಾಗಿ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಸ್ನೇಹ ಇಚ್ಛಿಸ್ಯಾನು ಯಂದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲಿ ಬಂದ ದ್ವೇಷ ಬಹುಕಾಲ ಸಿಂದಿರೋದಿಲ್ಲಾ ಬಹುಕಾಲ ದ್ವೇಷಯಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದು ಕೋಪಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಕೋಪ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಾಯಃ ಹೋಗತದೆ. ಅಂತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ ವಾಗಿ ಹೋಗತದೆಯನಬಾರದೆ ಪ್ರಾಯಃ ಏನು ಕಾರಣ ಬಂತುಯಂದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕಾಲ ದಲ್ಲಾದರೂ ಕರ್ಣಗೆ ಕೋಪ ಹೋಗಲಿಲ್ಲಾ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಯಃಯಂದು ಹೇಳಿ ದನು. ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬಗೆ ಮರಣ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತಿರಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಗೆ ಕ್ಲೇಷ ಬರೋ ಅಂಥಾದ್ದು ಆಗತದೆ. ಆದ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಕಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ

ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದನು. ಯಾಕೆ ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವರು ದೀರ್ಘದ್ವೇಷವುಳ್ಳಂಥದು ತಿಳಿಯದೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ನೆನಬಾರದೆ ಯಂದಲ್ಲಿ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷಣ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದ್ವೇಷವುಂಟೇ ನಿತನಿರಸ್ತ ದೋಷವುಳ್ಳಾತ. ಹಾಗಾದರೆ ದೀರ್ಘ ದ್ವೇಷಿಗಳೆಂದು ತಿಳೀದೆ ಇದ್ರೆ ಏನು ಕಾರಣಾಯಂದರೆ ಶಂಕಾಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರು ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವರು ದೀರ್ಘ ದ್ವೇಷವುಳ್ಳವರು ವಿಪತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕ್ಲೇಶಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತೀರು ಮಾದೇವಿಗೆ ಅಪಹಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾನೆಂದು ತಾನುಬಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮಕಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲಾ ಯಂದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದಂಥವರು ಶೀಘ್ರ ಏಕಾಏಕಿ ಕೊಲ್ಲೋದಿಲ್ಲಾಯಂದು ಲೋಕ ಧರ್ಮ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲಾ. ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಕೋಪ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ತಾನು ಬಲ್ಲಾ. ಭಾವಿಕಾರ್ಯ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಧರ್ಮಾ ತೋರಿಸೋ ನಿಮಿತ್ತ ವಾಲೀ ಕೊಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಮಗೆ ಇದ್ದನು ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವ ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಗುರ್ತು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲಾ ಯನಬಾರದೇ ಯಂದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹುಟ್ಟಿಸೋದಕ್ಕೆ ದಾವಪ್ರೇರಕನೋ ದಾವಾತನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಆಗತದೋ ಅಂಥಾ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದಂಥಾ ಉತ್ತಮನಾದಂಥಾ ನಾರಾಯಣಗೆ ಈ ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವನ ಗುರ್ತಾ ತಿಳಿಯೋದರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಯಲ್ಲಿಯದು. ವಾಲೀ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸುಗ್ರೀವ ತಿರಗಿ ಬಂದ ದಾವ ಪ್ರಕಾರ ಭರವಸೆ ಹೇಳಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಧೃಢವಾಗೋ ಹಾಗೆಹೇಳಿ ವಾಲಿ ಮ್ಯಾಲೆ ವಜ್ರಸದೃಶ ಬಾಣಾ ತೆಗೆದು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನು. ತಾನು ಆಡಿದ ಮಾತು ನಿರ್ವಾಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಹನುಮಂತಗೆ ಹೇಳಿ ಸುಗ್ರೀವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಗಜ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಸಿ ವಾಲೀ ಕೂಡಾ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದನು. ಸುಗ್ರೀವ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಧ್ವನಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಪಾವಿಶ್ವನಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದನು. ಶ್ರೀರಾಮ ದೇವರು ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿಂಥ ಅಸದೃಶ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಇಂದ್ರಾತ್ಮಜನಾದಂಥ ವಾಲಿಯು ನಷ್ಟಬಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪರ್ವತದೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ವಾಲಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯೋದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದ ಯಂಬೋದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳತದೆ. ಯಾಕೆನಲಿಕೆ ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡನೆಂದು ಅಲ್ಪಜನರು ತಿಳೀಥಾರೆಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿಹರಿಸ್ತಾರೆ. ವಾಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತ. ನನ್ನ ಕಂಡ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಯಾಗಿ ಪಾದ ಹಿಡಿದಾನು. ಪಾದ ಯೈದಿದರೂ ಕೊಲ್ಲಬಾರದೇಯಂದಲ್ಲಿ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರಾದಂಥಾವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಹಾಂಗಾದರೆ ಭಕ್ತನಾದಂಥಾ ವಾಲಿಯನ್ನು ಏನು ಕಾರಣ ಕೊಂದನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆವುಳ್ಳ ಸುಗ್ರೀವನಿಂದ ವಾಲಿ ವದಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾ.

ಆದ ಕಾರಣ ಮೊದಲು ಶರಣು-ಹೊಕ್ಕವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು. ವಾಲಿ ಬಂದು ಶರಣಾಗತನಾದ ತರುವಾಯ ಕೊಲ್ಲೋಣ ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಉಭಯ ಸಂರ ಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಅದೃಶ್ಯದಿಂದ ಕೊಂದನಲ್ಲದೇ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅದೃಶ್ಯನಾದಾತನಲ್ಲ. ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಯಾಕೆ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಲೋಕರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ ದಾವಾತನೋ ದಾವಾತ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ನಾಶಯಿಲ್ಲದೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಬಲವುಳ್ಳಾತನೋ ಅಂಥಾ ರಾಮದೇವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರನಾದರೆ ಈ ಕಪಿಯೇನೂ ಮಾಡಲಾರದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಮಹಾರುದ್ರ ವಾಲಿಗೆ ದಾವಾತ ದೃಷ್ಟಿಗೋ ಚರನಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡ್ಯಾನು ಅತನ ಬಲ ನಿನಗೆ ಆಗಲಿಯೆಂದು ವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಈ ನಿಮಿತ್ತ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಹೊಡದಾ ಯುಂದು ಶಂಕಾಬಂದರೆ ಹೇಳತೂರೆ. ಸ್ವಯಂವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕ ಧನುಸ್ಸು ಮುರದು ತುಣಕು ತುಣಕು ಮಾಡಿದ ತಾನು ರುದ್ರನ ವರಕ್ಕೆ ಅಂಜಲಾಪನೇ. ವಾಲೀ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಶರಣು ಬರದಾನೆಂದು ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಹೊಡದನು. ಆಗ ರಾಮದೇವರು ವಾಲೀ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೇಘ ಗಂಭೀರ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಬದಿಕೇನೆಂಬೋ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಬದಕಿಸೇನೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದ. ರಾಮನ ವಾಕ್ಯಕೇಳಿ ವಾಲಿ ಮಾತನಾಡಥಾನೆ ಹೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾ! ಅಣಿಮಾಂದಿಯೋಗಸಿದ್ಧಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮರಣ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆ ಇಚ್ಛೈಸತಿರಥಾರೆ. ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಎಷ್ಟಂತ ಹೇಳಲಿ

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರದೇವತಿ ಕೈಯ್ಯಾ ಮರಣವಾಗೋಣಾ ನೀನು ದೃಷ್ಟಿ ಗೋಚರನಾಗಿದ್ದೀ. ನಿನ್ನ ಎದುರಾಗಿ ಮರಣಯ್ಯಿದೋ ಸುಖ ಬಿಟ್ಟು ಬದಿಕಿ ಯೇನು ಪ್ರಯೋಜನಾ ಇಂಥಾ ಮರಣ ವಾನರಿಗೆ ಎಂದಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಇದೇ ದೊಡ್ಡ ಸುಖವೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವರೂಪ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಲೇವರ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ. ಮರಣವಾಗಥಾಂಗೆ ದೇವೇಂದ್ರ ಮಾಲೀ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ. ಇಂದ್ರ ಕೊಟ್ಟರಥಾ ಮಾಲಿ ತೆಗೆದು ಸ್ವಾಮಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಖ ಚಲ್ವಿಕೆ ನೋಡುತ್ತಾ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ. ಸುಗ್ರೀವ ಅಂಗದನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ಮಾ ಭೂರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದನು. ತರುವಾಯ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಯಿತು. ಯುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗದಗೆ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿದರು. ಸುಗ್ರೀವ ತನಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದ ಮ್ಯಾಲೆ ರಾಮಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಾ. ವನದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸವಿದೆ ರಾಜಧಾನಿ ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ. ನಮಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ವ್ರತವಿದೆ. ನಾವು ವನವಾಸಿಗಳು ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಇರಬಾರದು. ಹೀಂಗತ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಟವಾದಂಥಾ ಮಾಲ್ಯವಂತ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣಾದಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ವಾಸಮಾಡಿದರು. ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದು ಯೆಂದು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಸುಗ್ರೀವ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದದಿಂದ ವಿಷಯಾ ಸಕ್ತನಾಗಿ ರಾಮನ ಮರತು ಬಿಟ್ಟಾ. ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮಳಾದಂಥ

ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಭೋಗದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮುದದಿಂದ ಕುರುಡನಾಗಿ ವಿಷಯಾ ಸಕ್ತನಾದ. ಬುದ್ಧಿವಂತರೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀರಾಮ ದೇವರ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಹನುಮಂತ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಉನ್ಮತ್ತತನಾ ಕಂಡು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಬಾರದೆಂದು ಶೀಘ್ರ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರ ಬೇಕೆಂದು ಯಲೊ ಮಖೂರ್ಖ ಸ್ವಾಮಿ ರಘುನಾಥವರ್ಯನ್ನ ಮರತ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಗೆದ್ದುಗೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿೂಕಾರ್ಯ ಮರೆತುಕೊಂಡಿದ್ಧೀ. ಇನ್ನೂ ಕಪಿಸೇನೆ ವದಗಿಸ ಲಿಲ್ಲಾ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು. ರಾಮದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಾ. ವಿಷಯ ಭೋಗವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿಾ ನಮ್ಮಿಂದ ಪೂಜ್ಯ. ನೀನು ಒಹಳ ಉನ್ಮಕ್ತನಾಗಿ ಸೊಕ್ಕಿದ್ಧೀ. ಸ್ವಾಮಿಾ ಪೂಜಾ ಮಾಡದಿದ್ರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಲತ್ಕಾರದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಂಡಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಈ ರೀತಿ ಹನುಮಂತದೇವರು ಸುಗ್ರೀವನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಉಗ್ರವಚನಗಳಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವ ಕೇಳಿ ಒಹಳ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ನೀಹಿರಿಯಾ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಸಖನಿದ್ಧೀ. ನೀನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಮಾಡು ನಾ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥಾ ದೈನ್ಯವಚನಗಳಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಂಗಡಾ ಮಾತನಾಡೋ ಪ್ರಕಾರ ಆಡಿ ಸಮಸ್ತ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲು ಜಂಬೂದ್ವೀಪ, ರಮಣಕ, ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪಗಳ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲು ದ್ದಂಥಾ ವಾನರಗಳನ್ನ ಕರಸಿದನು ಹಾಂಗಾದರೆ ಉಪದ್ವೀಪಗಳಾಂಥಾ ಭಾರತ ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳತವೆ ಈ ದ್ವೀಪಗಳಿರಲಿಕ್ಕೆ ಏಳು ದ್ವೀಪಗಳಿಂತ ಏನು ಕಾರಣಹೇಳಬೇಕುಯಂದಲ್ಲಿ ಲಂಕಾ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಾಕ್ರಾಂತದಿಂದ ಕಪಿಗಳು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅದರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಏಳು ದ್ವೀಪಗಳಿಂತ ಹೇಳಿದರು ಸಕಲ ಕಪಿಗಳಕೂಡಿಸೋನಿವಿುತ್ತ ತೀವ್ರಮಾರ್ಗ ಹೋಗು ವಂಥಾ ಕಪಿಗಳ ಸರ್ವಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿದ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಲವಣಸಮುದ್ರ ನೂರುಗಾವುದಾತಾರನೇ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದಂಥ ಕಪಿಗಳು ಹಾರೊ ದರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಕಿಷ್ಕಿಂದಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಪಿಗಳು ತಾರಾದಿಗಳ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರು. ಇಂಥಾ ಕಪಿಗಳು ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ಹಾರಿ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಪರ್ವತಗಳ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಕಪಿಗಳತರೋ ಶಕ್ತಿಹ್ಯಾಂಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಪಿಗಳು ಸಮುದ್ರಹಾರಿ ಬರೋಶಕ್ತಿ ಹ್ಯಾಂಗೆಯಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಾನುಸಾರದಿಂದ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಆಶಕ್ತಿಯು ಸ್ವಾಮಿೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟತುಯಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾರರು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಗ್ರೀವನ ಸ್ವೀಕಾರ ಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಹನುಮಂತನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ವಾನರಗಳು ಸಮಸ್ತಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂಥಾ ಸರ್ವಕಪಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆಲಸ್ಯಮಾಡದಲೇ ಬಂದರು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಾ. ವಿಷಯ ಭೋಗಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾದಂಥಾ

ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಹನುಮಂತಾ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ತಾನು ಬಲ್ಲರೂಸರಿಯೇ ಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರು ನನ್ನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಶೀಘ್ರ ಹೋಗಿ ಹೇಳು ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ವಾಕ್ಯಗಳು ಯಂಥಾವೆಂದರೆ ಸೀತಾನ್ನ ಹುಡುಕಿ ತರೋ ಅಂಥಾ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಉನತ್ತನಾಗಿದ್ಧೀ ಇನ್ನು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಸೋಡೋಹಾಂಗೆ ಇಲ್ಲ. ವಾಲಿಯನ್ನ ದಾವವಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೀನು. ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಾ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಮ್ಯಾಲೆ ಬಹುಶಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೈಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಹೀಂಗಂತ ಪೂಜ್ಯನಾಂದಂಥಾ ರಾಮದೇವರು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಅಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಿಷ್ಕಿಂದಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಸುಗ್ರೀವಾ ಬರೊ ಅಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನನ್ನ ಕಂಡು ಬಹಳೇ ಅಂಜಿದನು. ರಾಮು ಏನು ದಂಡಿಕ್ಯಾನೋ ಯಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ರಾಮನ ಪ್ರೀತಿ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ಆಗೋ ಹಾಂಗೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ರಾಮಚಂದ್ರದೇವರ ಪಾದಗಳ ಸಮೀಪವನ್ನು ಕುರಿತು ತೀವ್ರಯ್ಯೆದಿದನು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ದೊಡ್ಡದಯಾಳುವಿದ್ದಾನೆ. ಲೇಶಮಾತ್ರ ಅಂಜಬ್ಯಾಡಾ. ಮನಸ್ಸಿನ ಶಂಕೆ ಬಿಡು ಎಂದು ಹನುಮಂತನಿಂದ ಮೃದುವಚನಗಳಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಅದಸಾದಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವಾ ಕಪಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಟರಿಂದ ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ರಘುನಾಥ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾದನು. ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನೂತನ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ. ಶಶ್ವದೇಕಪ್ರಕಾರ ಆನಂದ ಸಮುದ್ರನಾಗಿದಥಾನೆ. ಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಸುಗ್ರೀವನ್ನ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಯೆತ್ತಿ ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಸುಗ್ರೀವ ಜಗದೀಶನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಂಥಾತನಾಗಿ ಶೀಘ್ರ ಸೀತಾದೇವಿ ಹುಡುಕೊನಿವಿುತ್ತ ವಾನರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ ಸೀತಾದೇವಿ ಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆಂಬೋದು ಬಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೇ ರಾಜ ನೀತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಸ್ವಾಮಿ ಆಜ್ಞಾ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಪೂರ್ವ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇತಲಾಗಿ ಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರು ಹನುಮಂತನ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಲೋ ಹನುಮಂತ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುವದರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಶ್ರೇಷ್ಟ. ನಿನ್ನವಿನಾ ವಬ್ಬಾನೊಬ್ಬನೂ ಸಮರ್ಥನಾಗೋದಿಲ್ಲಾ. ಆದಕಾರಣಾ ನೀನು ನನ್ನ ಮುದ್ರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗು ಎಂದು ಕ್ಷರಾಕ್ಷರ ಪುರುಷನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ನಾದಂಥಾ ರಘುನಾಥನಿಂದ ನುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಹನುಮಂತಾ ವೃದ್ಧನಾದಂಥಾ ಜಾಂಬುವಂತ, ಅಂಗದನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದನು. ಕಪಿಗಳಿಗೆ

ವಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸುಗ್ರೀವನಾಜ್ಞಾಯಿಹೋದು. ಅದರಿಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ಶಾಸನ ಮೀರಲೊಶವಲ್ಲಾ. ಚಂಡ ಶಾಸನನಿದ್ದಾನೆ. ವಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಬಾರ ದಿದ್ದರೆ ಉಗ್ರದಂಡನೆ ಮಾಡ್ಯಾನೆಂದು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದರು. ಸೀತಾ ಶೋಧನೆ ತಿಳೀದ ಕಾರಣ ಮೂರು ದಿಕ್ಕಿನವರು ತಿರಿಗಿ ಬಂದರು. ರಾವುದೇವ ರಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡ್ಹಾಗಾ ಹನುಮಂತ, ಜಾಂಬುವಂತ, ಅಂಗದನೇವೆ ಮೊದಲಾದ ಕಪಿಗಳು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾದ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಾರೆಂದು ಸುಗ್ರೀವ ತಿಳಿದನು. ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದವರು ಏನು ಕಾರಣ ಬರಲಿಲ್ಲಯಂದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಪರ್ವತಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಟವಾದಂಥ, ಯ್ಯೆದಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ ದಂಥಾ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಂಥಾ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಟರಿಗೆ ವಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಬರಬೇಕೆಂತ ಆಯಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವನ ಮಾತು ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು. ತರುವಾಯ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದಂಥಾ ಒಂದು ಬಿಲವನ್ನು ಯ್ಯೆದಿದರು. ಬಿಲಯಂಥಾದ್ದು ಯಂದರೆ ದೈತ್ಯಬಡಗಿ ಮಯನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದಂಥಾದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಉತ್ತುಮ ವಿಚಿತ್ರವಾದಂಥಾದ್ದು. ಬಿಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿ ಅವತಾರನಾದಂಥಾ ಅಂಗದನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ತಾರಾಯಂಬೊ ಕಪಿ ಮಾತನಾಡಥಾನೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬೋ ಸುಗ್ರೀವನಾಜ್ಞಾ ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು. ಆತನು ಅತಿ ಕ್ರೂರನು, ಬಹುಹಿಂಸಕನು. ನಾವು ಸುಗ್ರೀವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಾ. ನಾವು ಸರ್ವರೂ ಈ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ. ನೀನು ಅರಸಾಗು ಕಪಿಸೇನೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಇರೋ ಬನ್ನಿ. ನಾವು ಸರ್ವರೂ ವಾನರಾಧಿಪನಾದಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗ ವಲ್ಲೆವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಬಿಲದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಸುಗ್ರೀವ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು. ನಮ್ಮ ಗಳಿಗೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಪ್ರಬಲರಿದ್ದಾ ರೆಂದೀಯಾ ಇಂಥಾ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ಬಿಲ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ವಬ್ಬರೂ ಸಮರ್ಥ ರಲ್ಲವು. ಇಷ್ಟಾಗಿ ನೀನು ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಪ್ರಧಾನಿಯೆಂದು ನಿನ್ನ ಬಹುಮಾನ ಮಾಡ್ಯಾನೆ! ನಿನ್ನ ಕೊಂದಾನು. ಇನ್ನು ನಾನೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನ ಕೊಂದಾನೋ ಕೊಲ್ಲಸೋಯಂತ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದ ಕಾರಣ ಚನ್ನಾಗಿ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಕೇಳುಯಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೋದರ ಮಾವನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಚಂದ್ರನವತಾರ ನಾದಂಥಾ ಅಂಗದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಭಲಾ ಮಾವ ಭಲೋ! ಉಪಾಯ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಮೀರದಂಥ ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಏನು ಕಾರಣಯಂದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ರಾಮಗೆ ಹೇಳಿ ಅತಿ ಹಿಂಸಕನಾದ ಸುಗ್ರೀವ ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದಾ. ರಾಜೈಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೂ ಸರಿ ಅಪಾರ ಹೆಂಡರನ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ವಿಷಯಭೋಗ ಸುಖದಲ್ಲಿರಬಾರದೆ, ಅತ್ತಿಗೆಯಂಬಾಕೆ ತನ್ನ ತಾಯೀ

ಸಮಾನ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಭೋಗಸ್ತಾನೆ ಒಹಳ ಬಲಿಷ್ಟನಾದಂಥಾಪ ಇದರ ಹೊರ್ತು ರಾಮನ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾ ಸುಗ್ರೀವನಾಜ್ಞಾ ಮೀರಿದಂಥಾ ನಮ್ಮಗಳನ್ನ ಪ್ಯಾಂಗೆ ಕೊಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾನು. ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಕೊಂದಾನು. ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕೊಂದಾನು. ಇನ್ನು ಕಿಷ್ಕಿಂದಾನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ವಾಲೀ ಮಗ ಅಂಗದ ಮಾತನಾಡಲಿಕೆ. ಜಾಂಬುವಂತ ಮೊದಲಾದ ಕಪಿಸೇನೆ ಏಕಮತವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ನೀನುದಾವಪ್ರಕಾರ ಮಾತ ನಾಡಿಧೀ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಲೆಂದು ಮಾತನಾಡಿ ಅಂಗದಗೆ ಛತ್ರಾಯತ್ತಬೇಕೆಂತ ಏಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಕಪಿಗಳ ಜೇಷ್ಟನೆಲ್ಲಾ ಹನುಮಂತ ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಥಾನೆ. ಅಂಗದಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ತಾರಾನಿಂದ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ವಾಕ್ಯವು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಸರ್ವಥಾ ಆಗುವ್ರದಿಲ್ಲಾ. ಏನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ವಾಕ್ಯವು. ನಾನು ವಾಯುಕುಮಾರನಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕ್ಷಮಿಸೋಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇಷ್ಟುಮಂದಿ ಕೂಡಿ ಸಾಮದಾನಭೇಧದಂಡ ಚತುರ್ವಿಧ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಕಳಕೊಂಬೋ ಆಲ್ಲಿ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಶಕ್ತರಾಗುವದಿಲ್ಲಾ. ನೀವಿಷ್ಟೂ ಜಬ್ಬಳಿಯಾಗಿ ಬಂದರೂ ನನ್ನ ದಂಡಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರಂತ ಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಂಥಾ ರಘುನಾಥಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಲವು ಅವಧ್ಯವಲ್ಲವು. ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಯಿಂಥಾ ಸ್ವಾಮಿಗಾ ನಿಮ್ಮ ಬಲ್ಲನೇ ನಾನು ಆಡುವಂಥಾ ಮಾತು ನೀವು ಆದರದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಯಿತೇ ನನಗೆ ಮಹಾ ಸಂತೋಷಯಿತ್ಲಾನಿಕೆ ಸಮ್ಮತವಾಗದೇ ಹೋಯಿತೇ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವ್ಯಕ್ತರಾದಂಥಾ ನಿಮ್ಮಗಳ ಬಲವತ್ತಿನಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರನ್ನ ಮಾಡ್ಯೇನು ಹೀಂಗೆ ಹನುಮಂತ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅತಿ ಭೀತಿ ವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮೂಕಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಯ್ಕೈದಿದರು. ಈ ಗೌಪ್ಯ ಮಾತು ಯಾರು ಹೇಳಿದರೋಯಂದು ಬಹಳಾಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತರಾಗಿ ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಸರ್ವ ಕಪಿಗಳು ಹನುಮಂತನ ಒಳ ಪಿಡಿದು ನಡದರು. ಗಂಭೀರ ಬುದ್ಧಿವುಳ್ಳಂಥಾ ಜಸುವಂತದೇವರು ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಟವಾದಂಥಾ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಯ್ಕೈದಿದರು ಅಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಾರಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲಾ. ದಡದ ಪರಿಮಿತಿ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ವಶವಲ್ಲಾ. ಇಂಥಾ ಕಪಿಸೇನೆ ವಂಮ್ಮಿಂದೂಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಬಹಳ ಬಳಲಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾವ ರಾಗಿ ಹುಡಕೋ ಆಸೆ ನಿಂತೀತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಿರಶನ ವ್ರತಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ಟರಾದಂಥಾ ಕಪಿಗಳು ಸಂಸಾರದಿಂದ ಕಡಿಗೆಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂಥಾ ರಾಮಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಜಟಾಯು ಪಕ್ಷಿ ಮರಣವನ್ನು ಹೇಳಲು ಆ ಜಟಾಯುಪಕ್ಷಿ ಅಣ್ಣಾ ಸಂಪಾತಿ ಕೇಳಿದನು. ಸಂಪಾತಿ ಅಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸಂಪಾತಿ ಜಟಾಯು ಪಕ್ಷಿ ಅಣ್ಣಾ ಸೂರ್ಯನ ಸಾರಥಿ ಅರುಣನ ಮಕ್ಕಳು ತನ್ನ ಬಲಾಬಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಆಕಾಶಮಂಡಲಕ್ಕೆ

ಹಾರಿದರು. ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಸವಿೂಪಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಜಟಾಯು ಪಕ್ಷಿವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸುಡತಾನೆಂದು ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಯರಡು ಪಖಗಳಿಂದ ನೆರಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದಿಂದ ಪಖಗಳು ಸುಟ್ಟು ಭೂಮಿಮ್ಯಾಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಹಾರಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರಲಕ್ಕೆ ಸಂಪಾತಿಗೆ ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಿಂದ ಸುಟ್ಟಂಥಾ ಪಖವು ರಾವು ಕಷ್ಟ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಚಿಗರುಬಂದವು. ಪಕ್ಕಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಪಿಸೇನೆ ಸವಿೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಜಟಾಯು ಸತ್ತಾತ ದಾರು ಯಂದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕಥೆನೆಲ್ಲಾ ಪುನಃ ಹೇಳಿದರು. ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತ ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಗೆ ರಾಮ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ದಿವ್ಯಗತಿಕೊಟ್ಟನೆ. ಇನ್ಯಾಕೆ ನಾನು ದುಃಖಪಡಲೀ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನವಾದ ಸೀತಾಶೋಧನೆ ದೆಶೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀವೆಯಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಪುಗ ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಸೀತಾದೇವಿಯು ರಾವಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು ಇಟ್ಟಸ್ಥಳ ಕಂಡು ಬಂದು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೂರು ಗಾವುದಾ ಲಂಕಾ ಪಟ್ಟಣವದೆ. ಜನಕರಾಯ ಪುತ್ರೀ ? ಜಾನಕಿಯಾ ಅಶೋಕ ವನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ರಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಂಥಾ ಸೀತಾದೇವಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡು ಬಂಧೀನಿಯಂದು ಹೇಳಿದನಂತಾ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದನು. ತರುವಾಯ್ತು ಆ ಕಪಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಗನಾದಂಥಾ

ಜಾಂಬುವಂತನ ಕುರಿತು ಲಂಕಾ ಪಟ್ಟಣ ಹಾರುವದರಲ್ಲಿ ದಾರದಾರಿಗೆ ಯಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಲವದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಯಂದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಗಾವುದ ಆರಂಭಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮದಿಂದ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಗಾವುದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮುದ್ರಹಾರೋ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಗಳ ಬಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಾರುವದರಲ್ಲಿ ನೀಲ, ವೈಂಧ, ವಿವಿಧನೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳಂಥಾ ಎಂಭತ್ತು ಗಾವುದದಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತರಾಗುವದಿಲ್ಲಾ. ದಾರು ದಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾರಿದರು ಯಂದಲ್ಲಿ ಗಜ ೧೦ ಗಾವುದಾ ಗವಾಕ್ಷ ೨೦ ಗಾವುದಾ ಶರಭ ೩೦ ಗಾವುದಾ ನೀಲ ೪೦ ಗಾವುದಾ ಗಂಧ ಮಾದನ ೫೦ ಗಾವುದಾ ವೈಂಧಾ ೬೦ ಗಾವುದಾ ವಿವಿಧ ೭೦ ಗಾವುದಾ ಕಾರಾ ೮೦ ಗಾವುದಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗಜ ಆರಂಭಮಾಡಿ ತಾರಾ ಕಡೆಯಾಗಿ (೮೦) ಎಂಭತ್ತು ಗಾವುದಾ ಹಾರುವದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಆ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮರಾಯ ನವತಾರ ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಸೀನಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಜಾಂಬುವಂತ ತನಗೆ ೮೦ ಗಾವುದಾ ಹಾರಿ ಹೋಗೋ ಸಾಮರ್ಥಿ ಐದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಇಷ್ಟು ಹಾರಿಕೆಯಂತ ತಿಳಿಕೊಬ್ಯಾಡಿ ಪುನಃ ಜಾಂಬುವಂತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ವಾಮನಾವತಾರ ಮಾಡಿ ಬಲಿಚಕ್ರೇಶ್ವರನ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮೂರು ಪಾದ ಭೂಮಿವ್ಯಾಜದಿಂದ ಲೋಕಗಳ ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಾಗಿ ಶ್ರೀವಾಮನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ನಂದು ಪಾದವ ನೀಡಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾದದಿಂದ ಭೂಮಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ

ಮತ್ತೊಂದು ಪಾದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೇ ಬಲಿಯ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲವಿಟ್ಟು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಯಿಳುಹಿದ ವಾರ್ತೆಕೇಳಿ ಆ ವ್ಯಾಳ್ಸದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕವೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟತೆಂತ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ನನ್ನಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕವೂ ಭ್ರಾಂತವಾಯಿತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದೇವರ ಕೀರ್ತಿಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾ ಹಾರುತ್ತಾ ಜಿಗಿಯುತ್ತಾ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮೊಳಕಾಲಿಗೆ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಕೊಡಗಲ್ಲು ತಗಲಿತು ಅದರಿಂದ ಕಾಲು ಅಲುಗದೇ ಮೊದಲಷ್ಟು ಹಾರೋ
? ದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಳಜಿ ಗರವುದ ಹಾರುತಿದ್ದೆ ಕಾಲು ನೋಂಪದರಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯತು. ಸಧ್ಯಾ ಳಳ ಗಾವುದ ಹಾರಥೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಾ. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರನಾದಂಥಾ ಅಂಗದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನೂರು ಗಾವುದ ಹಾರೇನು ತಿರುಗಿ ಬರೋಣ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಹಾರಿ ಹೋದ ತರುವಾಯ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವದು ನನ್ನಿಂದ ಆಗದು. ಯಂದು ಅಂಗವ ಮಾತನಾಡಿದಾ ತರುವಾಯ ಜಾಂಬುವಂತ ಸಮಸ್ತರಾದಂಥಾ ರಾವಣನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಥಾನೆ. ಯೀನಂತಾ ಈ ದಾವ ಸಂಪಾತಿ ಪಕ್ಷಿಯು ಈ ಸ್ಥಳದ ದೆಶೆಯಿಂದ ನೂರು ಗಾವುದ ವ್ಯವಧಾನದಲ್ಲಿ ಇರೋ ಅಂಥಾ ಚಿತ್ರಕೂಟದ ಪರ್ವತವು ಲಂಕೆಗೆ ಪ್ರಾಕಾರವಾಗೇದೆ ಇದರ ಹೊರ್ತು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಘ್ನಗಳು ಬಹಳ ಅವಂತಾ ಹೇಳತದೆ. ಕಪಿನಾಯಕರ ಬಹಳ ಬಳಲಿಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಪಾತಿ ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿದಾ. ಯೀನಂತಾ ನಿಮ್ಮಗರ್ವ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ದುರ್ಬಲತನ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದಾನೆ. ಒಲಿಷ್ಟ ತನದಲ್ಲಿ ವಾಯುಕುಮಾರ ನಿಸ್ಸೀಮನಿದ್ದಾನೆ. ಅತನವಿನಹ ಕಾರ್ಯವಾಗದೆಂದು ಸಂಪಾತಿ ನುಡಿಯಿತು. ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿದನು. ಅದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹನುಮಂತ ವಬ್ಬನೇ ಸಮರ್ಥ. ಅತನಿಂದಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತನಾಡಿ ಜಾಂಬುವಂತನು ವಾಯುಕುಮಾರನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನೀವಬ್ಬನೇ ನಮರ್ಥ. ಈ ಕಪಿಸೇನೆ ಬಂದ ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಸುಗ್ರೀವನಾಜ್ಞೆ ಮೀರಿತು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡೇನೆಂಥಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರ ಕಪಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು ಯಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ತನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಜಾಂಬುವಂತ ನಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಷಾನರಗಳ ದುರ್ಬಲತನ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪರಿಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿವುಳ್ಳಂಥಾ ರಾಮದೇವರ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ರಾಮನಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಬೆಳೆದನು. ಬಲದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನ ಹೊರತು ಹಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಮಗ ಹನುಮಂತದೇವರು ಸಮುದ್ರ ಹಾರುವದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನೆಂಬಂಥಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಕೆಷ್ಕಿಂದಾಕಾಂಡ ಸಮಾಪ್ತಂ

॥ ಮದ್ಭಾಷ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಯುಷ್ಯ ಶ್ರೀಹನುಮಾನನು ಗ್ರಹಬಲಾತ್ತೀರ್ಣಾಂಬುಧಿರ್ಲಿಲಯಾ ಲಂಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯನಿಶಮ್ಯ ರಾಮದಯಿತಾಂ ಭಜ್ತ್ವಾವನಂ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಆಕ್ಷಾದೀನೂ ವಿನಿಹತ್ಯ ವೀಕ್ಷ್ಯದಶಕಂದ ಗ್ಧ್ವಾಪುರೀಂತಾಂಪುನಸ್ತೀರ್ಣಾಬ್ಧಿ ಕಪಿಭಿರ್ಯುತೊಯುವನ ಮತ್ತಂ ರಾಮಚಂದ್ರಭಜೆ ಇತಿ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯ ಭಾವ ಸಂಗ್ರಹಃ॥

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ ಸೂಚನೆ ಈ ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಾಯುಕುಮಾರನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಸಮುದ್ರ ಹಾರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಉಳ್ಳಂಥವನಾಗಿ ನಿತ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತನಾದಂಥಾ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಈಶನಾದಂಥಾ ಬಲವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರ್ಣವನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೀ ಸ್ವಾಮಿಸ್ಮರಣೆಮಾಡುತಾ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಂಥಾ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಂದಾ ಮೆಟ್ಟಿ ಜಿಗಿದು ಹಾರಿದನು. ಹಾರೋ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕದಡೋ ಅಂಥಾದಾಯಿತು. ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠ ಹನುಮಂತದೇವರು ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಶೆಳಶಿಕೊಳಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಸಮುದ್ರನು ಜಲಚರಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗೀ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗ ಥಾನೋಯಂಬೋಪಾದಿ ತೋರತಿಹೊದು. ಹಾಂಗೆ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಸಮನ್ವಿತನಾದ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತವುಹಾಂಗೆ ತೋರತಿಹುದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರ ಕೈಯಿಂದಾ ಬಿಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡುಂಥಾ ಮೈನಾಕಾ ಪರ್ವತವೂ ವಾಯುದೇವರ ಶ್ರಮಪರಿಹಾರರ್ಥವಾಗಿ ಉದಕದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆಯದ್ದಿತು. ಆ ಗಿರಿ ದಾರೂ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಯೇನು ಕಾರಣ ಇತ್ತು, ಯಂದಲ್ಲಿ ಮಹಾರುದ್ರದೇವರ ಮೈದನಾ ಪಾರ್ವತೀ ತಮ್ಮನಾಗಬೇಕು. ಆ ಪರ್ವತಾ ದೇವೇಂದ್ರಪಖಿ ಛೇದಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರಿಗೆ ಶರಣುಹೊಕ್ಕಾ ಆ ವಾಯುದೇವರಿಂದ ತನ್ನ ಪಖಿಗಳ ಉಳಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವೇಂದ್ರಗೆ ಅಂಜಿ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಬಿಷ್ಟಿಸಿಕೊಳಂಥಾತನಾಗಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ಕೊಡಗಲ್ಲಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮೈನಾಕ ಪರ್ವತವು ಹನುಮಂತನಾವಿ ಶ್ರಮಾರ್ಥವಾಗೀ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಯೇಳುವಂಥಾದಾಯಿತು. ಆ ಹನುಮಂತದೇವರು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೋಸ್ಕರ ಇಚ್ಛೆಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ ಯೇನು ಕಾರಣಯಂದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮರಹಿತನಾದಂಥಾತಾ. ಅದೇನು ಕಾರಣಯಂದ್ರೆ ಅಪರಿಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮ ಉಳ್ಳಂಥಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರಿಗೆ ಶ್ರಮಯಿಲ್ಲೀದು ಮೈನಾಕ ಪರ್ವತಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪುರುಷಾಕಾರವನ್ನು ಅಲಿಂಗನೆಮಾಡೀ ಪೂಜೆತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ದೇವತಿಗಳಿಂದ ವರವುಕೊಟ್ಟಕಳಿಸಿದಂಥಾ ಸುರಸಾ ಯುಂಬ ನಾಗ ಜನನೀಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಆಕಿಗೆ ವರವುಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಥಾರೆ. ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಸ್ವಕೀಯವಾದಂಥಾ ಬಲಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇವತಿಗಳಿಂದ ವರವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಏನಂತಾ ನೀನು ದಾವದಾವದು ಭಕ್ಷಿಸೆನಂತಾ ಇಚ್ಛೆಮಾಡುತಿದ್ದೀ ಅದು ಭಕ್ಷಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯಳಾಗು ಯಂದು ವರವುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದಂಥಾ ನಾಗಜನನಿಯು

ಬಾಯಿವಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡೀ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಾಯಿವಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ದೇವತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥಾವರ ಸತ್ಯಮಾಡಿಪನೆಂದು ದೇವತಿಗಳು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆರು. ದೇವತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಬಲವನ್ನು ನೋಡ ಲೋಸುಗ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ನೋಡಿ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಸಂತೋಷಬಡಿಸಿ ದರೂ ಆ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಆದರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಂಹಿಕಾ ಯುಂಬಂಥಾ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಛಾಯಾಗ್ರಹರಾಕ್ಷಿಸಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ರಾಕ್ಷಸಗೆ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ರಕ್ಷಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಲಂಕಾಪ್ರವೇಶವಾದೆ ವೆಂಬೋಷಮಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡು ದಾರಿಂದಲು ವಧ್ಯಳಾಗಬ್ಯಾಡಾ ಯಂದು ಸಾಮರ್ಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆ ಛಾಯಾಗ್ರಹಿಯು ಹನುಮಂತದೇವರ ಛಾಯಾ ವನ್ನು ನುಂಗಿದಳು ಹನುಮಂತನು ಆಕಿ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡೀ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಶೀಳಿಬಿಟ್ಟನೂ ಹಾಗಾದರೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರವು ಉಲ್ಲಂಘನೆಮಾಡೀ ಏನುಕಾರಣ ಶೀಳಿದನುಯಂದಲ್ಲೀ ಲೋಕರಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಮರ್ಥಿಯನ್ನು ತೋರಿಸ ಬೇಕಾಗೀ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ರಕ್ಷತೆಯಾದಂಥಾ ರಾಕ್ಷಸಿಯನು ಸಂಹಾರದಾಡಿದನು. ಆ ಹನುಮಂತನ ರೂಪವಾಗಿದ್ದಂಥಾ ತ್ರಿಕೂಟ ಪರ್ವತದ ಕೋಡಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಹಾರೀ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೂ ಸಮಗ್ರ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನು ನೋಡ್ದೀ ಹಾರೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧವಾದಾ ಸ್ವರೂಪರಿದ್ದು ಸಂಕೋಚರೂಪಳುಳ್ಳಂ ಥಾತನಾದನು. ಬೆಕ್ಕಿನಪ್ಪರೂಪಳುಳ್ಳಾತನಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಬೇಕೆಂದಂ ಇಚ್ಛೆಉಳ್ಳಾತನಾಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಲಂಕಿಯುಂಬೋನಾಮವುಳ್ಳ ಲಂಕಾಭಿಮಾನೀ ದೇವತಿಯನುಕಂಡನು, ಆ ಲಂಕಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತಿಯು ಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತಿದ್ದೀಯುಂದು ತಡೆಗಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಂ ಹಿಟ್ಟು ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಭಯಗ್ರಸ್ಥಳಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗೆಂದು ಮಾರ್ಗಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದನು. ಲಂಕಿಣೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರವರಯಿಹೋದು ಯೇನಂತಾ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಪೀಯುಂದುಬಂಧೀತೋ ಅಂದು ಲಂಕಿಗೆ ಅಳವುಬಂಧೀತೆಂದು ತಿಳೀ ಹೀಗೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರ ನೆನಸಿ ಹನುಮಂತನಕಯ್ಯ ಕೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಬಿಟ್ಟಳೂ ರರ್ವೇಶ್ವರಾ ಸಕಲವನ್ನುಬಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೇ ತಾಯೇನು ಅರಿಯನೂಯುಂಬೋ ಹಾಂಗೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಹ್ಯಾಂಗೆ ವಿಡಂಬನೆತೊರಸ್ಥಾನೆ. ಹಾಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿಾ ಭೃತ್ಯರು ತಾವೂ ಬಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೆ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಹುಡಕುತಾಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರೂ ನಗ್ನರಾಗಿಬಿದ್ದಿಹೋರು ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಗ್ನ ಸ್ತ್ರೀನೋಡಬಹುದೆ ಯುಂದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂತರ್ನಿಯೊಮಕನಾಗಿರಥಾನೆ, ಇಂಥಾಕುಟಿಲಸ್ತ್ರೀಯು ರಲ್ಲಿ ಮನಸುಯರಗಸಬಲ್ಲನೆ ಬಹುಸ್ಥಳಗಳನೋಡೀ ಹುಡುಕುತಾಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಶೋ

ಕವನದೊಳಗೆ ಶಿಂಶುಪಾವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಂಥಾ ಸೀತಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ನರ ಲೋಕ ವಿಡಂಬನೆಮಾಡುವಂಥಾ ರಾಮದೇವರಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದೂ ತಾನೂ ರಾಮದೇವರ ವಿಡಂಬಾನುಸಾರವಾಗಿ ದೈತ್ಯರವೋಹಿಸೋಗೊಸ್ಕರ ವಿಡಂಬನೆಮಾಡೀ ಸೀತಾಕೃತಿಯೂಕೂಡ ಆಲೋಚನೆಮಾಡೀ ಸ್ವಾಮಿಾ ದಾವ ಪ್ರಕಾರ ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡತಾನೆ ಅದೇಪ್ರಕಾಶಾ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದಯುಕ್ತಳಾದಂಥಾ ಸೀತಾಕೃತಿಗೆ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ರಾಮದೇವರೂ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಮುದ್ರಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥವಾಗೀ ಕೊಟ್ಟನೂ ಇನ್ನು ಚೂಡಾಮಣೀ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲಾ ಸೀತಾದೇವೇರ ಚೂಡಾಮಣೀ ಈ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಬಂತೂ ಯುಂದು ಶಂಕೆಬಂದರೆ ಪಡಿಹರಸಥಾರೆ. ಸೀತಾದೇವೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಭರಣಗಳು ಇದ್ದಾವೆ ಅಷ್ಟು ಆಭರಣಗಳೂ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾವೆ. ಹಾಂಗಾದರೆ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಆಭರಣಗಳಿಲ್ಲಧಾಂಗಾಯಿತಲ್ಲಾಯಂದಲ್ಲಿ ಆಭರಣಗಳು ಎರಡುರೂಪವಾದವು. ಸೀತಾದೇವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಭರಣಬ್ಯಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಭರಣ ಬ್ಯಾರೆಯುದು ತಿಳೀಬಾರದೂ ಯರಡು ಆಭರಣವಂದೆ ಅಂತಾತಿಳೀಬೇಕೂ ಸೀತಾ ಕೃತಿಯು ತನಗೆ ರಾಮದೇವರೂ ಅಭಯಹಸ್ತ ಕಳುಹಿದನೆಂದು ಮುದ್ರಿಕೆ ತಲೆವೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾನು ರಾಮದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯವಾದಂಥಾ ತನ್ನ ಚೂಡಾರತ್ನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಾಪಾದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುಯುಂದು ಹನುಮಂತಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಳೂ ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರಿಂದ ಹಾಂಗೆ ಸೀತಾಕೃತಿಯಿಂದ ಯೇನು ಕಾರಣಾ ತೋರಿಸಲ್ಬಟ್ಟಿತು. ರಾಕ್ಷಸರವೋಹನಾರ್ಥ ಯುಂದಿರೀ ಸಮಸ್ತರಾಕ್ಷಸರೂ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಹಾಗಾದರೆ ಅವರ ಸ್ವಭಾವವು ಹಾಂಗೇಯುಂದೀಯೂ ದೈತ್ಯರ ವೋಹಿ ಸತಾರೆಂಬೋದಕ್ಕೆ ವ್ಯರ್ಥತ್ವ ಬಂಧೀತೂ ಅದಕಾರಣಾ ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸರೂ ವಿಡಂಬನೆಕಾಣದಿದರೂ ಸರಿಯೆ ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲಾ ಅದೇನೆಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವಂಥಾ ಋಷಿಗಳೆ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತರೂ ಕಂಡರೂ ಅವರಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತವೇನುಯೆಂದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಡಂಬನೆ ಅವರಿಗೆ ವಿನೋದಮಾತ್ರಾ ಇದಿಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಉತ್ಪಾದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುನೋಡುವಂಥಾ ಕಲಿ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರಾ ವಂಚನೆ ಮಾಡೋದರಗೋಸ್ಕರ ಇದಿಷ್ಟು ಸತ್ಯವೆಂದು ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿನೆಲೋಪದನರ್ಥನಾಗಿ ವಿಡಂಬನಿಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಾಮದೇ ವರ ಅನುಜ್ಞೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರಾರೋಹಿಣಿಸೀ ಸೀತಾಕೃತಿಗೆ ಉಂಗುರಾ ಕುಡೋಣಾ ಚೂಡಾಮಣೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಬೋಣಾ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯ ಮಾಡೀ ಭಯರಹಿತನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತದೇವರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಇದನೆಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿ ವ್ಯಾಳಯುದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರೂ ದಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ. ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮನಸು ಮಾಡಿದನೂ. ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರಾ ತೋರಸ್ಥಾನೆ. ಆ ತರುವಾಯುದಲ್ಲಿ ಸಂಣ ಸ್ವರೂಪವಿದ್ದು

ಸೂ೦ಥ ಲ ಶರೀರ ಧರಿಸೀ ಸೀತಾಕೃತಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಶಿಂಶುಪಾವೃಕ್ಷವಮಾತ್ರ ವಂದುಉಳಹಿಸಿ ಅಶೋಕವನಾಯೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳಂಥಾ ರಾವಣನವನಾ ಸಮಗ್ರ ಕೆಡಸೀ ಸವಃರ್ಥನಾ ದಂಥಾ ಹನುಮಂತದೇವರೂ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಚೆ ಉಳ್ಳಂಥಾತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತವಾಗೀ ಪುನಃ ಪುನಃ ದೊಡ್ಡಧ್ವನಿಯೂ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಆಗೋದ್ರು ಹಾಂಗೆ ಸಿಂಹನಾದವನ್ನುಮಾಡಿ ವನದ ಬಹಿರ್ದ್ವಾರದಮೇಲೆ ಏರಿದನೂ ಸಮಸ್ತ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲಾ ಭಯುವುಳ್ಳವರಾದರೂ ತರ:ವಾಯ ರಾವಣನು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಕಪಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹನುಮಂತನಿಂದಾ ಸ್ವವನನಾಶನಾದಿ ಚೇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಕಪಿ ಯನ್ನು ಹಿಡತನ್ನಿಯುಂದಂ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಬಹುಮಂದಿ ಕಿಂಕರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ರಾವಣನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದಂಥಾ ಭೃತ್ಯರುಗಳು ಮಹಾರುದ್ರನ ವರಬಲದಿಂದ ಮರಣ ರಹಿತರಾದವರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಯಂಭತ್ತು ಸಹಸ್ರಾ ಸೇನೆಸಂಖ್ಯಾ ಹೇಳಥಾರೆ. ಯಂಭತ್ತುಕೋಟಿ ಸೇನಾನಾಯಕರೂ ಭಲ್ಲಾಯ್ಯು ಧಗಳಿಂದ ಯಂಕ್ತರಾಗಿ ಇಂಥಾ ಮಹದ್ಬಲವು ದೇವತಿಗಳಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮಕನಾದಂಥಾ ಸೂತ್ರನಾಮಕ ವಾಯುಕುಮಾರನಾದ ಹನುಮಂತನಾ ಸುತ್ತಗಟ್ಟಿದರೂ ಈ ಬಲದ ಆಯುಧಗಳಿಂದಾ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹನುಮಂತದೇವರೂ ಸಮಸ್ತ ರಾಕ್ಷಸರ ಬಲ ವನ್ನು ತನ್ನ ಆಂಗೈಪೆಟ್ಟಿನಿಂದಾ ಹೊಡೆದು ಪುಡಿಪುಡೀ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ವಾರ್ತೆ ರಾವಣ ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಕೋಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರಹಸ್ತಮೊದಲಾದ ಪ್ರಧಾನೀ ಮಕ್ಕಳು ಏಳುಮಂದಿ ಪರ್ವತಕ್ಕ ಸಮಾನವಾದಂಥವರೂ ರುದ್ರನ ವರಬಲದಿಂದ ಗರ್ವಿಷ್ಠ ರಾದವರೂ ಇಂಥವರನ್ನಾ ಕಳಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತದೇವರೂ ತನ್ನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಏರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಆ ತರೂವಾಯದಲ್ಲಿ ಸೇನೆ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡುವಂಥಾ ಸಮೊಚೀನ ವಾದಂಥಾ ರುದ್ರನ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಾ ದುರ್ದರ್ಶಾ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಯೂಥಪಾಕ್ಷಾ ಸುಕರ್ಣಾ ಪ್ರಸೇನಾಯೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ಐದುಮಂದಿಗಳನ್ನುಕೊಂದು ರಾವಣನ ಸಮಸ್ತವಾದಂಥಾ ಸೇನೆಯಾ ಮೂರರಲ್ಲಿ ವಂದುಪಾಲಾಕೊಂದನು. ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ರಾವಣನು ಹನು ಮಂತನ ಆಸದೃಶ ಬಲವನ್ನು ಕೇಳೀ ತನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ ಸಮಬಲವುಳ್ಳಂಥಾ ಅಕ್ಷಕುಮಾರಾ ಯುಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳಂಥಾ ತನ್ನ ಮಗನ್ನಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದನು. ಆ ಅಕ್ಷಕುಮಾರನು ಸಾಕ್ಷಾತೂ ವಾಯುಕುಮಾರನಾದಂಥಾ ಹನುಮಂತದೇವರಮೇಲೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಣ ಗಳು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಶಿ ಹಾಕಿದನು ಈತನ ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಯಿಂದಾ ಹನುಮಂತನ್ನ ಅಲ್ಲಾ ಡಸೋಣವಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಹನುಮಂತನು ಮುಂಡೋದರೀಮಗನಾದ ಅಕ್ಷಕುಮಾರನ್ನ ನೋಡೀ ಇವನು ರಾವಣ ಮಗಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪನಾ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗಾ ಅಂತಾ ತಿಳದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದನು ಏನಂತಾ ರಾವಣನಿಡಬೇಕು ರಾಮದೇವರಭಾಗಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು ಇಂದ್ರಜಿತನಾ ನಾನು ಕೊಂದರೆ ಸಮಸ್ತಕಪಿಗಳು ಇಂದ್ರಜಿತನ ಸಾಮರ್ಥಿಕಾಂಬೋದಿಲ್ಲಾ ರಾವಣಾ ಇಂದ್ರಜಿತಾ ಅಕ್ಷಕುಮಾರ ವಂಂರ

ಮುಂದಿವಳಗೆ ಅಕ್ಷಕುಮಾರನ ನಾನು ಕೊಂದೆನುಯಂದು ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೀ ಅವನ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಯುರಡುಂಕಾಲ ಹಿಡದು ಮ್ಯಾಲಕ ಹಾರಿಶಿ ಹನುಮಂತ ದೇವರೂ ಚಕ್ರದೋಪಾದಿ ತಿರುಗಿಸೋಣದರಿಂದ ಮೃತಪ್ರಾಯನಾದಾ ಅಕ್ಷಕುಮಾರನ್ನ ಭೂಮಿಮೇಲೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಳಿಶಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಇವನು ವೃತನಾದಾವಾರ್ತೆ ರಾವಣಕೇಳಿ ಕ್ಲೇಶದಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿ ಅಕ್ಷಕುಮಾರನ ಅಣ್ಣನಾದಂಥಾ ಇಂದ್ರ ಜಿತನಾ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಇಂದ್ರಜಿತನೂ ಉತ್ತಮವಾದಂಥಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಬಾಣಗಳೂ ವಾನರೋತ್ತಮನಾದ ಹನುಮಂತನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದನೂ. ಆ ಬಾಣಗಳು ತಗಲಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಾಡಸೋದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ನಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಆ ಬಾಣದಿಂದ ಮಣದುಬಾರನೆಂದು ದಾರಿಂದಲೂ ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯ ವಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡಕಾಲಕ್ಕೂ ಪರವೆಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ ಮನಸಾಲೋಚನೆ ಮಾಡತಾನೆ ಯೇನಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಗಳು ನನ್ನಿಂದ ಅನೇಕ ಮೊರಲ್ಪಟ್ಟವು. ದೈತ್ಯದಾನವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವರಬಲಗಳು ಖರೆ ಕಾಣಸಬೇಕು. ಈ ಅಸ್ತ್ರ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳ ಮನ್ನಸದೇಹೋದಾರು. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಅಸ್ತ್ರ ನನ್ನಿಂದ ಮನ್ನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾ ಮನ್ನಿಸೆನೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನಾ ಹೇಳತಾರೆ. ನನ್ನ ಹಿಡದದರಿಂದಾ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಮೂಹವು ನನ್ನಯೇನು ಮಾಡೀತು. ಈ ರಾಕ್ಷಸರೂ ನನಗೆ ಅಂದಾರಲ್ಲಾ ರಾಮದೂತ ಬಂದು ರಾವಣನ ಕಾಣದೆ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಅನಬಾರದು. ರಾವಣನ ಕಂಡು ಅವನ ತಕ್ಕಮಾತನಾಡೀ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ರಾಕ್ಷಸರೂ ನನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರಾವಣನ ಕಾಣಧೇನೆ ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ಎರಡು ಆಲೋಚನೆ ತಿಳಿದು ಸುಮ್ಮಗೆ ನಿಂತನೂ ಅನಿತ್ತಂಥಾ ಹನುಮಂತ ದೇವರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಾಶಗಳಿಂದ ಶೀಘ್ರಕಟ್ಟಿದರೂ ಇಂದ್ರಜಿತನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ವೀರ್ಯ ಕೆಟ್ಟುಹೋಯಿತ್ತು. ತರುವಾಯು ಆ ರಾಕ್ಷಸರುಗಳು ಹನುಮಂತನ್ನಾ ಹಿಡ ಕೊಂಡು ನಿಶಾಚರೇಶನಾದ ರಾವಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ರಾವಣಾ ಹನುಮಂತನ್ನಾ ಕೇಳಥಾನೆ. ಯೇನಂತಾ ಯಂಲೋ ಕಪಿಯೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿ ಯೇನು ಕಾರಣಾ ನಿನ್ನಿಂದ ಅಶೋಕವನನಾಶನಾದಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೂ ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ನುಡಿ ಸಿಕೊಂಡು ಹನುಮಂತದೇವರೊ ಪಾಪಿಕೂಡಾ ಮಾತನಾಡಬೇಕಲ್ಲಾ ಯಂದು ರಘು ನಾಥಾ ದಾವ ದಿಕ್ಕಿಲಿದ್ದಾನೆ. ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡೀ ಮಾತನಾಡಥಾನೆ ಅಪ ರಿಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮು ಉಳ್ಳಂಥ ರಾಮದೇವರ ಭೃತ್ಯ ವಾಯುಕುಮಾರ ನಿನ್ನ ಕುಲ ನಾಶಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಕೊ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾ ರಾಮದೇವರ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಶೀಘ್ರಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಯಾ ಒಳಿತಾಯಿತಂ. ಇಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರ

ಮಿತ್ರ ಬಾಂಧವರ ಸಹಿತವಾಗೀ ವಿನಾಶನೆತ್ತ್ರೀ ಮನುಷ್ಯರು ನಮ್ಮ ಆಹಾರವೆಂದು ಗರ್ವಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ ರಘುನಾಥನ ಬಾಣಾದರೂ ಧರಿಸಲಾರಧ್ರೂ ನಿನಗೆ ವರವು ಕೊಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾರುದ್ರಾದಿವೇವ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಸಹವಾಗೀ ಧರಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗೋ ದಿಲ್ಲಾ ಅಲ್ಪಬಲಉಳ್ಳಂಥಾ ನೀನು ಧರಿಸಲಾರಿಯುಂದು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಚಿಂತ್ಯ ಕರ್ಮ ಚೇಷ್ಟೆಉಳ್ಳಂಥಾ ರಾಮನೇವರ ಕೋಪವ್ಯಾಳುವಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಿಂದ್ರೋದರಲ್ಲಿ ಸುರಾಸುರ ನಾಗಲೋಕವ ಪುರಷರಪಳಗೆ ದಾವ ಪುರುಷಾಶಕ್ತನಾದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹನುಮಂತ ವಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಾವಣಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪಬಂತು. ಈ ಕಪಿಗೆ ಕೊಲ್ಲ ಬೇಕಂತಾ ಉತ್ಸುಕ್ತನಾದಾ ತನ್ನ ವೈರಿನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಲ್ಲವೆ ದೂತನ ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ವಿಭೀಷಣಾ ರಾವಣಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂತುಕೆ ಳ್ಳೋದು ನಿವಾರಿಸಿದನೂ ಕಪಿಗೆ ಅಂಗನ್ಯೂನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಾಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿರೀಯುಂದು ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ರಾವಣಾ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ದನೂ. ತರುವಾಯು ರಾಕ್ಷಸರೂ ಅಶೇಷವಸ್ತ್ರಗಳ ತಂದು ಬಾಲಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ದರೂ ಅಗ್ನಿಯೂ ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಬಾಲಸುಡಲಿಲ್ಲಾ ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿವಾಯು ಸಖನಾಗಬೇಕೂ ಅದರಿಂದ ಬಾಲಾಸುಡಲಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಥೆರಾಹಿತನಾದಂಥಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಬಲ ಉಳ್ಳಂಥಾ ಹನುಮೆಂತ ದೇವರು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ಸುಡಬೇಕೆಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ

ಬಾಲಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತೋಣಾ ಮೊವಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರುಗಳ ಚೇಷ್ಟೆನೆಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಾ ಬಾಲನನ್ನು ತಿರಗಿಸಿ ಸಮಗ್ರಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸುಡಬೇಕೆಂಬೊ ಬದ್ದಿಯಿಂದ ಸುವ್ಮಗಿ ದ್ದನೂ ತನ್ನ ಬಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಂಥಾ ಅಗ್ನಿಯಿಂವ ಸಮಗ್ರ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಡಿವನೂ ಇವೇನು ದೊಡ್ಡ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಮಾಡಿದಾ ಯುಂದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದಂಥಾ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹನುಮಂತ ದೇವರೂ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನೂ ಸುವರ್ಣತ್ನಗಳಿಂವ ನಿರ್ಮಿತವಾವುಂಥಾ ಸಮಸ್ತ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹಾಗೆ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮರ ಸಹವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗೀ ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡಿವನೂ ಇನ್ನು ಹನುಮಂತ ದೇವರ ಚರಿತ್ರೆ ಮುಗಸಥಾರೆ. ಹನುಮಂತದೇವರು ಇಂದ್ರಜಿತನಿಂವ ಶಕ್ತಾತನಾಗಿ ರಾವಣನನ್ನು ತೃಣಸಮಾನಮಾಡಿದಾ ತಂದೆ ಮುಕ್ಕಳೂ ನೋಡತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಮಾಡೀ ಹೋಗುವಂಥಾತನಾದನೂ ಇತ ಲಾಗಿ ಕಪಿಸೇನೆ ಬಹಳ ಚಿಂತಾತುರವಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವ ಉಗ್ರದಂಡನೇ ಮಾಡ್ಯಾನೂ ದಿವಸ ಏಳಾರಿ ಹೋಯಿತೂ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಹಾರಿಹೋದ ಹನುಮಂತ ಬರ ಲಿಲ್ಲಾ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಏನಂತಾ ಮೋರೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದಂ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಕ್ಕೆ ಕುಳತಿ ಹೋರು ವ್ಯರ್ಥದಿವಸ ಕಳೆಬಾರದೆಂದು ರಾಮಗಾಯನಮಾಡುತ್ತಿಹೊರೊ ಹನು ಮಂತವೇವರೂ ಪುನಃ ಸಮುದ್ರ ವಂದು ಹಾರಿತೀಲೆ ಹಾರಿ ಕಪಿಗಳ ಸವಿೂಪಕ್ಕೆ ಬಂವನೂ ಸ್ವಜಾತಿ ಆವಂತಾ ಅಂಗದನೆ ಮೊದಲಾದ ಕಪಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಾಸಾಧನ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡನೂ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹನುಮಂತಾ ಹೋದಕಾರ್ಯಾ

ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಸೀತಾದೇವಿಯ ಚೂಡಾರತ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂಧಾನೆಂದು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾರುತ್ತಾ ಕುಣಿತಾ ಕಪಿಸೇನೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನಡೆದು ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಅರಸಾದ ಸುಗ್ರೀವನ ವನವಿತೂ ಸುಗ್ರೀವನ ಸೋದರಮಾವಾ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಒದಗಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವಗೆ ಕುಡುತಿಹಾ ಈ ಕಪಿಗಳೂ ವನದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ದಿವ್ಯವಾದಂಥಾ ಮಧುಪಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ವರ್ತಮಾನ ಸುಗ್ರೀವಾ ಕೇಳೀ ಬಹಳಕ್ಕೆ ಕೃತಕಾರ್ಯರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರಾದೀತು. ಯಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷಾಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರಲಿಕ್ಕೆಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ. ರಾವ ದೇವರ ಸಮೀಪವನ್ನು ಕುರಿತುಬಂದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಈಶನಾದಂಥಾ ಅನಂತ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮನೋಹರನಾದಂಥಾ ರಾಮದೇವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಪಿಶ್ರೇಷು ರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸೀತಾಕೃತಿಯಿಂದ ಕೊಡಲಪಟ್ಟಂತಾ ಚೂಡಾರತ್ನವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಯಾ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಅತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸರ್ವಾವಯವಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನೂ ರಾಮದೇವರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದಂತಾ ಹನುಮಂತ್ಯ ದೇವರಿಗೆ ಏನೂಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹಜವೆಯಂದು ಆಲಿಂಗನೆಮಾಡಿ ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನನಗೆ 'ಇಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸೇವೆಕೊಟ್ಟೆಯೆಂದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಮದೇವರೂ ಹನು ಮಂತನ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆಲಿಂಗನೆ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ತನ್ನನ್ನುಕೊಟ್ಟನು. ಹನುಮಂತನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದನು ಯಂಬಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಯ ಏಳನೇದು ಸಮಾಪ್ತಾ ॥೭॥